Årsredovisning 2023

Region Örebro län

Beredning på
regionstyrelsens arbetsutskott
2024-03-18

Innehåll

Förord ... 3
Sammanfattning ... 4
Vision och värdegrund ... 7
Förvaltningsberättelse ... 8
Översikt över verksamhetens utveckling ... 9
Region Örebro läns koncern ... 10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning ... 15
Händelser av väsentlig betydelse ... 22
Styrning och uppföljning av Region Örebro läns koncerns verksamhet ... 31
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning ... 34
Balanskravsutredning ... 45
Väsentliga personalförhållanden ... 47
Förväntad utveckling ... 60
Ekonomisk redovisning ... 62
Region Örebro läns majoritetsägda bolag ... 85
Nämndernas verksamhetsberättelser ... 86
Redovisning av effektmål och strategier ... 104
Godkännande av årsredovisningen ... 129
Revisionsberättelse ... 130
Ordlista ... 131

Förord

(Ska kompletteras inför regionstyrelsen 25 mars.)

Sammanfattning

Region Örebro läns verksamheter påverkades av pandemin i början av året som sedan successivt avtog och verksamheterna har kunnat återgå till normal verksamhet. Det har inneburit stora volym- och kostnadsförändringar för vissa verksamheter. Även om verksamheterna successivt har återgått till 2019 års nivåer finns det dock utmaningar kvar i spåren av pandemin, bland annat med tillgängligheten till hälso- och sjukvården.

Region Örebro läns koncern har fortsatt att driva och samordna arbetet för hållbar tillväxt och god livskvalitet i Örebro län. Arbetet har utvecklats ytterligare för en hållbar regional utveckling inom hälso- och sjukvård, tandvård, klinisk forskning och utbildning, regional tillväxt, kultur, kollektivtrafik, samhällsbyggnad och digitalisering. Samverkan och intressebevakning har fortsatt på alla nivåer – lokalt, kommunalt, regionalt, nationellt och internationellt – och med många olika aktörer. Region Örebro läns verksamheter har samtidigt fortsatt det dagliga arbetet för att uppfylla visionen ”Tillsammans skapar vi ett bättre liv” med stöd av värdegrunden med värdeorden ”samarbete, utveckling och professionalism”.

Region Örebro läns ekonomi har snabbt försämrats. Årets resultat uppgår till -839 miljoner kronor och balanskravsresultatet till -909 miljoner kronor. Resultatmålet som är 1,25 procent av skatteintäkter och generella bidrag över mandatperioden har inte uppnåtts i år. Det svaga resultatet innebär även att målet kommer att vara mycket svårt att uppnå över mandatperioden. Under året har regionfullmäktige beslutat om verksamhetsplan med budget för 2024. Budgeterat resultat inkluderar skatte- och avgiftshöjningar, som kommer att bidra till ökade intäkter samt också krav på nämnderna att reducera sina kostnader. Givet att dessa åtgärder genomförs finns förutsättningar för att Region Örebro läns ekonomi på sikt kommer att uppnå målsättningen om god ekonomisk hushållning.

Händelser under året

- Resultaten från den nationella befolkningsundersökningen Hälso- och sjukvårdsbarometern visar att invånarnas förtroende för hälso- och sjukvården har minskat något sedan föregående års mätning men är fortfarande högre än i riket.
- Nationella patientenkäter visar goda resultat.
- Arbete pågår för att förbättra tillgängligheten till vården. De inhyrda operationsteamen har bidragit till en positiv utveckling för tillgängligheten till operation där väntetiderna nu är på samma nivå som rikssnittet.
- 1177 direkt har införts inom primärvården. Det är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177.
- Pålsboda vårdcentral försattes i konkurs i juli och patienterna har listats om till Capio vårdcentral Hallsberg.
- Verksamheten vid Maria Ungdom Örebro har ett förnyat samverkansavtal med Örebro kommun. Unga som riskerar att hamna i ett alkohol- och drogmissbruk erbjuds stöd och hjälp.
- Utvecklingsarbete pågår avseende psykisk hälsa, bland annat med samordning av det suicidpreventiva arbetet i länet.
- Färdplan för omställning till mer nära vård i Örebro län har beslutats i samverkan med länets kommuner och flera aktiviteter har påbörjats och genomförts under året.
- Den högspecialiserade vården fortsätter att utvecklas.
- ALF-utvärdering från Vetenskapsrådet redovisar bra resultat.
- Folktandvården fortsätter arbetet med flödeseffektivitet och fem kliniker har arbetssättet Folktandvården Direkt, och övriga kliniker har utvecklat egna varianter av förbättrade flöden för att tillgängligheten ska vara så god som möjligt.
- EU har beslutat att medfinansiera delsträckor på dubbelspårsutbyggnaden på godsstråket genom Bergslagen mellan Hallsberg och Degerön för ett sammanlänkat Europa. Beslut har också fattats i EU-parlamentet om att inkludera stråket Oslo-Stockholm i den europeiska transportkorridoren ScanMed.
- Inom kollektivtrafiken och det beslutade arbetet med en effektiv, kapacitetsstark, attraktiv och snabbare stadsbusstrafik med bland annat särskilda busskörfält har det ingåtts en avsiktsförklaring gällande etapp 2.
- Inom regional utveckling pågår projekt och utvecklingsarbeten inom områdena utbildning och arbetsmarknad, näringslivsutveckling, välfärd och folkhälsa samt energi och klimat.
- Region Örebro Innovation AB har tillkommit.
- Kulturnämnden har fördelat årliga medel samt på andra sätt stärkt den regionalt finansierade kulturen.

- Arbete pågår avseende civilt försvar och en reviderad plan för extraordinära händelser och vid höjd beredskap har antagits.
- Öppna jämförelser av miljöarbetet i regionerna visar att Region Örebro län har resultat som är bättre än riksgenomsnittet på fem av sex nyckeltal.

Ekonomin

Region Örebro län redovisar ett negativt resultat för 2023. Balanskravsresultatet uppgår till -909 miljoner kronor, vilket är 1,2 miljarder kronor lägre jämfört med föregående år och -754 miljoner kronor lägre än budgeterat. År 2022 var budgetavvikelsen 100 miljoner kronor. I balanskravsresultatet exkluderas orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar. Om dessa poster läggs till uppgår årets resultat för 2023 till -839 miljoner kronor, att jämföra med -245 miljoner kronor föregående år.

Tre av nämnderna visar större underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har en negativ budgetavvikelse med -1,2 miljarder kronor, kollektivtrafiknämnden redovisar en avvikelse med -110 miljoner kronor och folktandvårdsnämndens underskott uppgår till -37 miljoner kronor. Underskotten beror på hög kostnadsutveckling samtidigt som intäkterna inte utvecklats i samma takt. Övriga nämnder redovisar positiva resultat för år 2023. De största överskotten har regionstyrelsen (301 miljoner kronor) och servicenämnden (40 miljoner kronor). Regionstyrelsens finansförvaltning redovisar ett överskott på 391 miljoner kronor. Överskottet beror framför allt på högre skatteintäkter än budgeterat till följd av att skatteunderlaget har utvecklats positivt. Även intäkterna för bidrag från utjämningen och generella statsbidrag översteg budgeterad nivå. Samtidigt har de finansiella marknaderna gått starkt vilket har bidragit till orealiserade vinster.

Förväntad utveckling

Försvagningen av svensk konjunktur är för närvarande påtaglig, till stor del till följd av det senaste årets rekordhöga inflation samt det höga ränteläget. Under 2024 kommer det att märkas på arbetsmarknaden och prognosen är att skatteunderlaget kommer att bromsa in. I juni 2023 beslutade regionfullmäktige om en budget för 2024. Budgeten innehöll en skatteökning för Region Örebro län med 75 öre till en skattesats om 12,30. Skattehöjningen motsvarar cirka 570 miljoner kronor. Denna intäktshöjning fördelas ut i ramarna till nämnderna. Budgetbeslutet innehöll även generella uppräkningar av ramar till nämnderna med 389 miljoner kronor och krav på kostnadsreduceringar om 152 miljoner kronor. Den ekonomiska kalkylen framåt förutsätter att nämndernas ekonomier därefter är i balans.

God ekonomisk hushållning

För att uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning ska huvuddelen av finansiella och verksamhetsmässiga mål vara uppfyllda. Vid bedömningen om kraven på god ekonomisk hushållning har uppfyllts ska årets resursutnyttjande ställas mot verksamheternas övergripande måluppfyllelse. Rent finansiellt uppfyller inte året kravet på god ekonomisk hushållning. Beslut och vidtagna åtgärder som gjorts under året innebär dock att Region Örebro län har skapat förutsättningar för att på längre sikt kunna uppfylla fullmäktiges krav på god ekonomisk hushållning.

Mål och strategier

Effektmålen är långsiktiga, en mandatperiod eller längre, och ett kontinuerligt arbete pågår för att uppfylla målen och tillgodose invånarnas och samhällets behov på bästa sätt. Det finns tio effektmål, nio mål bedöms att vara uppfyllda, varav fyra mål fullt ut. Fem mål har en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån. Sammantaget har således nio av tio mål (90 procent) en god måluppfyllelse eller en mindre, acceptabel avvikelse. Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmålet att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning. Det målet har inte uppfyllts. Redovisningen av strategier inom perspektivet process visar att ett gott arbete pågår. Region Örebro läns majoritetsägda bolag bedöms ha uppfyllt mål, inriktning och ekonomiska resultat enligt bolagspolicy och ägardirektiv.

Attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning

Antalet tillsvidare- och visstidsanställda årsarbetare enligt avtalad sysselsättningsgrad har ökat med 134 årsarbetare, från 10 630 till 10 763. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 266 årsarbetare. Ökningen är framför allt i yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården. Sjukfrånvaron är 6,4 procent år 2023, varav korttidssjukfrånvaron är 2,6 procent och långtidssjukfrånvaron är 3,8 procent. Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med förra året som redovisade 6,9 procent. Det är korttidsfrånvaron som står för minskningen. Det beror främst på att sjukfrånvaron var hög i början av förra året med mycket hög smittspridning av såväl covid-19 som influensa och andra luftvägsinfektioner.

Region Örebro län ska vara en attraktiv arbetsgivare, där medarbetare trivs och aktivt väljer att vara kvar för att de utvecklas i organisationen. Det är en grundläggande förutsättning för kompetensförsörjningen. Det finns dock utmaningar i kompetensförsörjningen utifrån demografi och tillgänglig arbetskraft samt att den svåra ekonomiska situationen är märkbar. Att ta tillvara, behålla och utveckla befintliga medarbetare och att samtidigt arbeta för att attrahera nya medarbetare under ekonomisk åtstramning är nödvändigt.

Sammanfattning från nämndernas verksamhetsberättelser

Årsredovisningen innehåller en sammanfattande redovisning från nämndernas verksamhetsberättelser 2023. Redovisningen innehåller:

- Väsentliga händelser
- Nämndens effektmål, sammanställning av måluppfyllelse
- Ekonomi med resultaträkning, sammanfattande analys och vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans
- Produktions- och nyckeltal
- HR-statistik med antal årsarbetare och sjukfrånvaro
- Framtida utmaningar

Vision och värdegrund

Vision

Region Örebro läns vision:

Tillsammans skapar vi ett bättre liv

Visionen uttrycker Region Örebro läns långsiktiga viljeinriktning. Det är en kortfattad ledstjärna som inspirerar till ett gemensamt förhållningssätt inför alla olika uppgifter som ryms inom Region Örebro län. Vi drar oss mot målet, men det är alltid en bit kvar och mer som kan göras.

Visionens sammanfattande betydelse

Region Örebro län bidrar till morgondagens utveckling – för våra invånare, för oss själva och för vårt län. Vi bidrar var och en på olika sätt med engagemang och viktig kompetens. Genom att nyttja våra individuella styrkor i vårt gemensamma arbete gör vi nytta och formar ett välmående län. När vi styr mot samma mål bildar vi en kraft som driver utvecklingen i länet och skapar livskvalitet för alla människor som lever här. Tillsammans kan vi göra skillnad – tillsammans skapar vi ett bättre liv.

Värdegrund

Den gemensamma värdegrunden ger oss förbättrade möjligheter att skapa en gemensam organisationskultur med önskade beteenden som leder oss i riktningen mot vår vision. Med stöd i värdegrunden kan vi erbjuda en god arbetsplats för våra medarbetare, en effektiv verksamhet och ett bättre liv för våra invånare. Implementeringen utgör en viktig del i arbetet med att förbättra styrningen och ledningen av Region Örebro läns verksamheter. Värdegrunden ska ligga till grund för ett kontinuerligt arbete med att vara en värderingsdriven organisation.

Region Örebro läns värdegrund:

- Samarbete – Vi lyfter varandra och samverkar över gränser. Det är vår förmåga till samarbete som ger kraft att tillsammans skapa ett bättre liv.
- Utveckling – Vi är lärande, utforskar möjligheter och förbättrar ständigt på hållbart sätt med invånaren i fokus.
- Professionalism – Vi håller hög kvalitet, visar tillit och skapar utrymme för det professionella omdömet. All kontakt med oss ska bidra till ett bättre liv för invånare, kollegor, besökare och andra aktörer.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild av Region Örebro läns verksamhet det gångna året. Den visar den samlade verksamheten, oberoende av hur den är organiserad. Region Örebro läns koncern omfattar Region Örebro län med regionfullmäktige, regionstyrelsen samt nämnder med dess verksamheter samt hel- och samägda bolag där regionorganisationen äger mer än 20 procent av aktierna och där bolagens balansomslutning uppgår till en väsentlig del av regionens ekonomiska omslutning. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt, i kapitel Region Örebro läns koncern, framgår vilka bolag som ingår i koncernen.

Flerårsjämförelser och övergripande analyser i förvaltningsberättelsen utgår från koncernperspektivet. Eftersom regionorganisationen utgör den övervägande delen av koncernens verksamhet är analyser av händelser, resultat och måluppfyllelse i huvudsak fokuserad på Region Örebro län. Där bolagen utgör en väsentlig del av verksamheten beskrivs dessa mer ingående, till exempel för investeringar.

Översikt över verksamhetens utveckling

Region Örebro läns koncern redovisade ett resultat på -817 miljoner kronor för verksamhetsåret 2023. I tabellen lämnas en översikt över verksamhetens ekonomiska utveckling.

Koncernens resultat har minskat med 813 miljoner kronor jämfört med året innan. Resultatförsämringen härleds huvudsakligen från regionorganisationen som har en resultatförsämring på 594 miljoner kronor mellan åren. I övrigt hänförs skillnaden till dotterbolaget Länsgården Fastigheter AB som 2022 redovisade en vinst vid fastighetsförsäljning som en tillfällig resultatförstärkning. Koncernens resultat viker de senaste två åren ner från en tidigare positiv trend med goda resultat som medförde en förbättrad soliditet. Koncernens soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser har förbättrats över tid, men försämras 2023 främst till följd av det svaga ekonomiska resultatet. Investeringsnivån i koncernen har också minskat 2023 då det ekonomiska läget gjort att flera investeringar har skjutits på framtiden.

Region Örebro läns koncern	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Verksamhetens intäkter, mnkr	3 648	3 762	3 737	3 490	2 962
Verksamhetens kostnader, mnkr	-15 965	-14 530	-14 198	-13 178	-12 610
Totala intäkter, omsättning, mnkr	15 890	15 319	15 284	13 967	13 391
Totala kostnader, mnkr	-16 707	-15 323	-14 325	-13 407	-12 913
Årets resultat, mnkr	-817	-4	959	560	478
Eget kapital, mnkr	3 449	4 278	4 358	3 411	2 854
Balansomslutning, mnkr	17 951	16 602	16 096	13 996	11 843
Soliditet, %	19	25	27	24	24
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser, %	-7	-3	-3	-11	-19
Investeringar (netto), mnkr	1 051	1 309	1 171	1 140	1 720
Självfinansieringsgrad, ggr	1,0	0,1	2,5	1,4	0,5
Långfristig låneskuld, mnkr	4 265	3 389	3 335	3 211	2 359
Antal årsarbetare per 31 december (motsvarande ägd andel i bolagen)	11 359	11 231	11 042	10 910	10 598
Investeringar per invånare, kr	3 411	4 253	3 817	3 731	5 643

Region Örebro län	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Antal invånare	308 116	307 772	306 792	305 643	304 805
Regionskattesats, kr	11:55	11:55	11:55	11:55	11:55
Verksamhetens intäkter, mnkr	3 174	3106	3 598	3 128	2 601
Verksamhetens kostnader, mnkr	-15 556	-14 126	-13 660	-12 863	-12 276
Totala intäkter, omsättning, mnkr	15 422	14 673	15 150	13 610	13 033
Totala kostnader, mnkr	-16 261	-14 918	14 224	-13 080	-12 566
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	11 781	11 410	10 835	10 182	9 788
Årets resultat, mnkr	-839	-245	926	530	467
Balanskravsresultat, mnkr	-909	300	697	462	63
Eget kapital, mnkr	3 032	3 873	4 218	3 292	2 762
Balansomslutning, mnkr	16 267	15 153	14 366	12 585	10 677
Soliditet, %	19	26	29	26	26
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser, %	-11	-6	-5	-13	-22
Investeringar (netto), mnkr	727	957	879	841	1 249
Självfinansieringsgrad, ggr	0,9	0,0	2,5	1,7	0,8
Långfristig låneskuld exkl finansiell leasing, mnkr	2 755	1 887	1 750	1 917	1 280
Antal årsarbetare per 31 december	10 763	10 630	10 483	10 389	10 216

Region Örebro läns koncern

Region Örebro läns samlade verksamhet bedrivs i regionorganisationens nämnds- och förvaltningsorganisation och i Region Örebro läns förvaltnings AB:s koncern samt i ytterligare sex delägda aktiebolag. Dessa beskrivs fortsatt nedan. Region Örebro län anlitar privata utförare inom primärvård, öppen somatisk vård samt trafik.

Den politiska organisationen

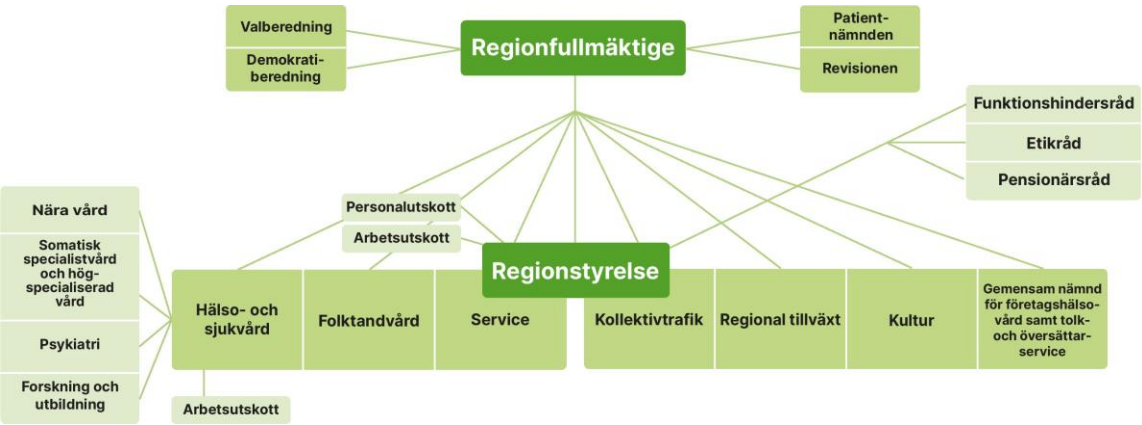

Regionfullmäktige är Region Örebro läns högsta politiska organ med direktvalda ledamöter. Regionfullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller andra ärenden av större vikt för Region Örebro län. Detta innebär bland annat att besluta om mål och riktlinjer för verksamheten, att fastställa budget och skattesats, att besluta om den politiska organisationen och att fastställa reglementen för Region Örebro läns nämnder.

Regionfullmäktige väljer en *valberedning* för den löpande mandatperioden. Valberedningen ska lägga fram förslag till val av bland annat styrelse, nämnder och andra politiska organ.

Demokratiberedningen ska bevaka demokratifrågor i syfte att bidra till goda förutsättningar för länsinvånarna att ta del av och medverka i det demokratiska samtalet. Vidare ska demokratiberedningen verka för goda förutsättningar för de förtroendevalda att utföra sina uppdrag samt arbeta för att utveckla fullmäktiges arbetsformer, syftande till ett bra demokratiskt samtal.

Patientnämnden är underställd regionfullmäktige och ska utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter samt bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården.

Den övergripande arbetsuppgiften för *revisionen* är att granska om verksamheten följer regionfullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar. En väsentlig del är också att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.

Regionstyrelsen är högsta verkställande och beredande organ och har det övergripande ansvaret för Region Örebro läns utveckling. Detta innebär att leda och samordna de övergripande utvecklingsfrågorna, att ansvara för strategisk planering som främjar en långsiktigt hållbar utveckling för Örebro län och att följa upp verksamheten. Regionstyrelsen har initiativrätt och samordningsansvar för att ta fram styrande dokument, till exempel vision, policys och program. Regionstyrelsen har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Vid utövandet av uppsiktsplikten får regionstyrelsen fatta beslut om uppdrag till nämnderna att redovisa hur nämnderna avser göra för att hålla budget och nå mål beslutade av fullmäktige. Regionstyrelsen har också i uppdrag att besluta i ärenden som berör flera nämnders ansvarsområden. Undantag från detta är att servicenämnden har i uppdrag att fatta beslut i upphandlingsärenden, som berör flera nämnders ansvarsområden. Om ärendet är av principiell betydelse är det dock regionstyrelsen som ska fatta beslut.
Inom regionstyrelsen finns ett *arbetsutskott* och ett *personalutskott*. Styrelsen kan uppdra åt utskotten att

bereda frågor liksom att uppdra till utskotten att fatta beslut i enskilda ärenden eller i typer av ärenden.

Till regionstyrelsen som rådgivande organ finns *funktionshindersråd, etikråd* och *pensionärsråd*.

Tillsammans med andra kommuner i länet finns en *gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice* där Region Örebro län är värdorganisation. Nämnden ansvarar för företagshälsa och tolkförmedling i enlighet med separat överenskommelse och reglemente.

I Region Örebro läns politiska organisation ingår även nämnderna *hälso- och sjukvårdsnämnd, folktandvårdsnämnd, servicenämnd, kollektivtrafiknämnd, regional tillväxtnämnd* och *kulturnämnd*. Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Detta inom de tilldelade ekonomiska ramarna. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. De står under regionstyrelsens uppsikt men ansvarar själva för sin verksamhet inför regionfullmäktige.

Det finns fyra beredningar som är beredningsorgan till hälso- och sjukvårdsnämnden. Beredningarna har inte något beslutsmandat, utöver budgeten för den egna verksamheten. Det är *beredning för nära vård, beredning för specialiserad vård, beredning för psykiatri* och *beredning för forskning och utbildning*. Syftet med beredningarna är att stödja och bistå nämnden, förbättra och möjliggöra kunskapsfördjupning samt skapa ökad tillgänglighet till politiken för invånare och andra aktörer. Det finns också ett *utskott* till hälso- och sjukvårds-nämnden.

För samverkan mellan Region Örebro län och kommunerna finns ett *regionalt samverkansråd*.

Under mandatperioden 2023–2026 är mandatfördelningen i regionfullmäktige denna:

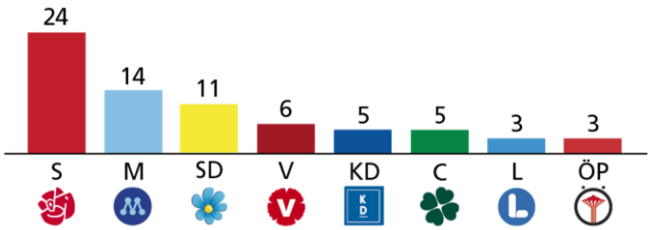

Juridiska personer

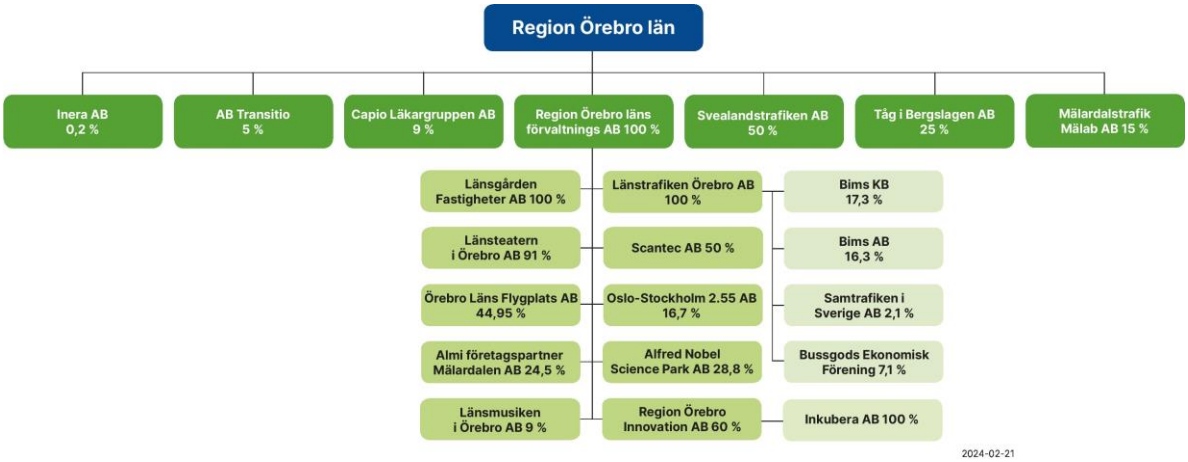

Region Örebro län har, i större eller mindre utsträckning, inflytande som ägare och finansiär för ett antal bolag, stiftelser och andra juridiska personer. Bolagens verksamhet varierar i stor utsträckning. Bolagen har bildats vid olika tidpunkter och under olika förutsättningar. Även styrningen av bolagen har formulerats och beslutats vid skilda tidpunkter och är resultat av de förutsättningar och intressen som var giltiga vid de skilda beslutstillfällena. Skälen till att bedriva viss verksamhet i bolagsform har i huvuddelen av fallen varit att verksamheten bedrivs tillsammans med en eller flera andra organisationer. Ägarandelar framgår av organisationsschemat ovan. Under 2023 har Region Örebro läns förvaltnings AB:s dotterbolag Region Örebro Innovation AB förvärvat 100 procent av Inkubera AB från Örebro Universitet Holding AB. Därutöver har inga ägarförändringar skett under året. Regiondirektören ansvarar för att den verksamhet som organiseras i annan juridisk form än förvaltning knyts till Region Örebro läns övriga verksamhetsorganisation.

Region Örebro län är även engagerat genom ägarandelar eller driftbidrag eller genom styrelserepresentation i följande juridiska personer:

- Finsamförbunden i Örebro län
- Gammelkroppa Skogsskola
- Kommunalförbundet Skandionkliniken
- Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg
- Kommuninvest ekonomisk förening
- Landstingens ömsesidiga Försäkringsbolag (LÖF)
- LFF Service AB (Läkemedelsförsäkringen)
- Stiftelsen Activa
- Stiftelsen Bergslagsgårdar
- Stiftelsen Cesam centrum för samhällsarbete och mobilisering
- Stiftelsen Erik Rosenbergs Naturvårdsfond
- Stiftelsen Frövifors Pappersbruksmuseum
- Stiftelsen för medicinsk forskning vid Universitetssjukhuset Örebro
- Stiftelsen för stöd till kulturellt verksamma personer i Örebro
- Stiftelsen Kungliga Gyttjebad och Brunnsanstalten Loka
- Stiftelsen Nora Järnvägsmuseum och veteranjärnväg
- Stiftelsen Svenska Skoindustrimuseet i Kumla
- Stiftelsen Örebro läns museum
- Varuförsörjningsnämnd

Verksamhetsorganisation

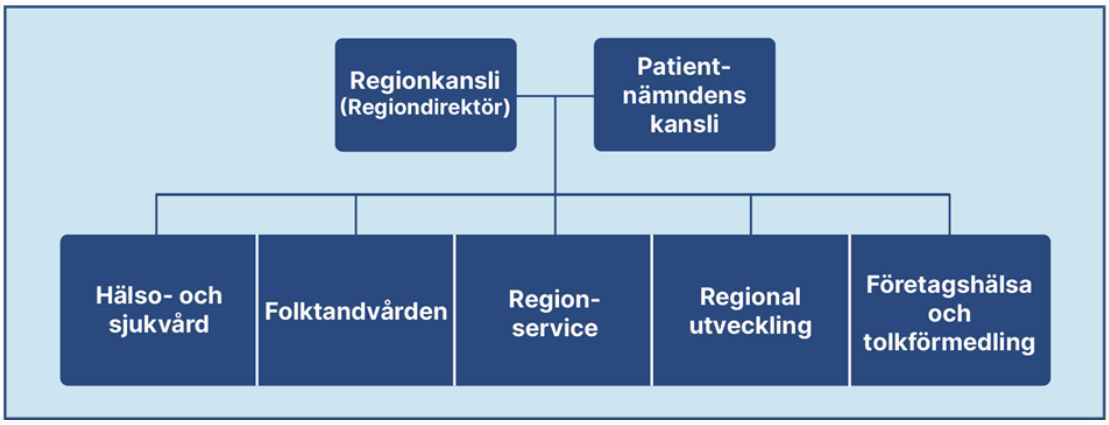

Regiondirektören är verksamhetsorganisationens högsta tjänsteperson, direkt underställd regionstyrelsen. Regiondirektörens uppdrag är att ansvara för att korrekta, relevanta och fullständiga underlag finns tillgängliga inför politiska beslut, att omsätta de politiska besluten i handling och att leda och utveckla verksamheten mot de mål som ställts upp i strategiska dokument och verksamhetsplaner. Vidare ska regiondirektören hålla samman organisationen som en helhet och bära det övergripande verksamhetsansvaret samt företräda regionorganisationen i samverkan med andra såväl lokalt och regionalt som nationellt.

Till sitt stöd har regiondirektören ett regionkansli med olika kompetensområden samt förvaltningarnas ledningar.

Regionkansliets uppdrag är att stödja den politiska organisationen och regiondirektören samt förvaltningarna. Vid regionkansliet finns kompetensområden inom hållbar utveckling, administration, juridik, säkerhet, planering, ekonomi, HR, kommunikation, digitalisering och beredning och uppdrag för hälso- och sjukvård. Verksamhetsorganisationen rymmer förvaltningarna Hälso- och sjukvård med klinisk forskning, Folktandvård, Regional utveckling, Företagshälsa och tolkförmedling samt Regionservice. Förvaltningarna leds var och en av en förvaltningschef som rapporterar till regiondirektören.

Patientnämndens kansli lyder under regiondirektören.

Privata utförare

Inom hälso- och sjukvård finns för närvarande avtal med fyra privata vårdcentraler i länet inom Hälsoval, vårdvalssystemet i primärvård. Det är Haga och Vivalla vårdcentraler i Örebro, Lekebergs vårdcentral samt Hallsbergs vårdcentral. Under året har Pålsboda vårdcentral avslutat sin verksamhet genom konkurs. Samtliga bedriver sin verksamhet utifrån samma krav och till motsvarande ersättning som de egendrivna vårdcentralerna. Region Örebro län har ett vårdavtal med Capio Läkargruppen AB inom den specialiserade öppenvården som gäller till mars 2026.

För att säkra tillgången till mammografiundersökningar och granskning av röntgenbilder, är dessa tjänster upphandlade från tre företag. Mammografiverksamheten bedrivs i regionens lokaler med befintlig apparatur av Unilabs AB. Distansgranskning av röntgenbilder utförs av Direct Diagnostic Alliance/Teleconsult (planerade granskningar) och European Telemedicine Clinic S.L. (jourgranskningar).

Region Örebro län har vårdavtal med Örebro rehabcentrum och Wasarehab AB gällande fysioterapi.

Region Örebro län har samverkansavtal enligt lagen om läkarvårdsersättning med nio privata läkare som verkar inom olika specialiteter. Samverkansavtal enligt lagen om ersättning för fysioterapi finns med 25 sjukgymnaster/ fysioterapeuter.

Individuell psykoterapibehandling (under vissa förutsättningar) omfattas av LOV psykoterapi, Lagen om valfrihetssystem där utförare som uppfyller kraven har rätt att bedriva psykoterapi i länet med ersättning från Region Örebro län. Vid årsskiftet 2023/2024 fanns det sammanlagt 34 utförare inom LOV-systemet.

Region Örebro län har också två vårdavtal avseende lymfterapeutiska tjänster, fem upphandlade avtal med naprapater och ett vårdavtal gällande individuella terapeutiska behandlingar i norra länsdelen.

Inom kollektivtrafikområdet har Region Örebro län upphandlade tjänster avseende allmän busstrafik och den har under året utförts av en privat entreprenör förutom det egna delägda bolaget Svelandstrafiken AB (inom Svealandstrafiken finns upphandlingar med flera privata entreprenörer som utför trafiken). Denna står för cirka 13 procent av trafikkostnaderna för busstrafiken. Avseende serviceresor finns upphandlade avtal med sju privata utförare. Tågtrafiken utförs helt av offentligägda bolag.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har i september 2023 presenterat en omvärldsanalys, ”Vägval för framtiden 5”, som bland annat beskriver fem övergripande spänningsfält som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram mot år 2035. I trend- och omvärldsanalyser beskrivs ofta så kallade megatrender, det vill säga övergripande globala drivkrafter. Dessa drivkrafter får allt större påverkan på den lokala och regionala nivån. Rörelserna inom dessa områden går åt olika håll samtidigt, därför beskrivs dessa som spänningsfält. Nedan redovisas de fem övergripande spänningsfälten kortfattat utifrån SKR:s rapport Vägval för framtiden 5 samt omvärldsanalys avseende ekonomi.

Demografi

Befolkningens utveckling runt om i världen har en stor påverkan på ekonomierna och samhällsstrukturerna. Många länder, inklusive flera europeiska länder samt stora nationer som Ryssland och Kina, står inför utmaningen med en åldrande befolkning, vilket skapar spänningar på den geopolitiska scenen. Demografiska förändringar har en bred inverkan på ekonomin, arbetsmarknaden och hur samhällen är organiserade. Den globala befolknings-tillväxten minskar på grund av faktorer som ekonomisk tillväxt, ökad utbildning och urbanisering. Även om det kan ha positiva miljöeffekter, medför åldrandet också utmaningar i flera länder, såsom brist på arbetskraft och ökad social oro. I EU utgör personer över 65 år mer än en femtedel av befolkningen. Även Sverige står inför demografiska utmaningar, men det finns variationer mellan olika regioner och kommuner. Dessa demografiska förändringar kan påverka den geopolitiska maktfördelningen och bidra till en mer mångfacetterad värld.

Globalisering

I en orolig tid påverkar både säkerhetspolitik och ekonomi hur frihandel och global konkurrens fungerar. EU strävar efter att öka den europeiska självständigheten i förhållande till de stora makternas teknologiska konkurrens. Även om globaliseringen och frihandeln har ökat tillväxten, har de också bidragit till ojämlikhet och miljöproblem. Världsordningen blir svagare, USA:s dominans utmanas, och stora makter strävar efter att säkra sina egna intressen och maktområden. Säkerhets- och ekonomipolitiken blir alltmer sammankopplade och geoekonomiska överväganden påverkar länder och regioner. Sverige, som är beroende av EU och resten av världen, står inför utmaningar relaterade till protektionism och osäkerhet. Denna utveckling påverkar företag, kommuner och regioner genom att öka rivaliteten mellan stora makter och skapa osäkerhet inom internationell handel.

Grön omställning

Den gröna omställningen måste gå fortare för att kunna bromsa klimatförändringarna och hindra förlusten av biologisk mångfald. Klimatkrisen och förlusten av biologisk mångfald är två problem som hänger ihop och som människan har ett klart ansvar för. Klimatförändringarna stör ekosystemen, och när biologisk mångfald förloras blir det också mer sårbart för klimatförändringar. Samhällen riskerar att drabbas hårt, och det förväntas att miljontals människor kommer att bli klimatflyktingar inom de närmsta 30 åren. Det blir svårt att samarbeta internationellt på grund av geopolitiska spänningar och svårigheter att fördela kostnaderna för omställningen. En grön omställning, som stöds av ny teknik och investeringar, är absolut nödvändig, men det blir svårt när fossila bränslen fortfarande subventioneras. Livsstilar och konsumtionsvanor måste också ändras, och samhället måste hantera olika intressegrupper för att göra omställningen rättvis. Trots att det finns tydliga effekter av klimatförändringarna och det finns lösningar till hands har åtgärder för att skydda naturen och minska utsläppen hittills varit otillräckliga.

Värderingar

Globalt sett har under lång tid en förskjutning skett av värderingar från att vara mer kollektiva till att bli mer individuella och fokuserade på frihet. Men nu finns risken att denna utveckling stannar av eller till och med går bakåt. Värderingar, som styr tankar och handlingar, har en betydande inverkan på hur samhällen och institutioner fungerar. Sverige sticker ut genom att ha starkt individualistiska och självförverkligande värderingar jämfört med andra länder. Diskussioner om identitetsfrågor, såsom religion, hbtqi+, invandring och stad kontra landsbygd, bidrar till att förstärka polariseringen och påverkar även andra viktiga ämnen som globalisering, geopolitik och klimatfrågor. Samtidigt befinner sig samhället mitt i en omställningsprocess, och motsättningar i värderingar utmanar behovet av förändring och kollektivt ledarskap för att möta de utmaningar vi står inför.

Teknikutveckling

Tekniken utvecklas snabbt, särskilt inom digital teknik och artificiell intelligens (AI), och den förändrar samhällena med potential att bidra till att lösa problem som klimatkrisen. Den här snabba utvecklingen har lett till delade åsikter om teknikens roll. Vissa ser den som en möjlig lösning på komplexa utmaningar, medan andra är oroade för de potentiella riskerna. En oreglerad marknad och koncentrationen av data och datorkraft hos ett fåtal stora aktörer ger dem makten att forma samhället utan tillräcklig öppenhet och insyn. Autonoma system och sömlös interaktion med tekniken utvecklas, vilket skapar både möjligheter och risker. För att anpassa sig till en värld med autonom teknik krävs det etiska riktlinjer och att lagstiftningen anpassas till den snabba teknikutvecklingen.

Ekonomi

Världshandeln har sjunkit en tid och ledande indikatorer pekar på en fortsatt svag utveckling för global industri och handel. Trots detta har svensk industri och export utvecklats i år. Den konjunkturnedgång som de senaste årens höga inflation och höga räntor har medfört syns nu i tjänstesektorn i flertalet länder samt på arbetsmarknaden. Många ekonomier uppvisar låg BNP-tillväxt och endast USA avviker tydligt bland utvecklade länder, med en relativt hög tillväxt 2023. Även där väntas dock de senaste årens uppgång för inflation och räntor slutligen ge ett mer tydligt avtryck i ekonomin, vilket bedöms dämpa konjunkturen också i USA 2024. Fallet i inflationen beräknas fortsätta under 2024, såväl i USA som i Europa (och Sverige), vilket i sig ger en viss lättnad. Att centralbankerna, inklusive Riksbanken, aviserar sänkning av sina styrräntor nästa år blir dock en viktigare stimulans. Redan nu syns betydande nedgångar för långräntorna. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) räknar med en fortsatt försvagning av sysselsättningen 2024, där en svag utveckling för arbetade timmar bromsar tillväxten för lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. Skatteunderlaget ökar ovanligt svagt nästa år. Då väntar ett andra år på rad av ett realt sett minskande skatteunderlag. Tappet 2024 beräknas nu bli än större än minskningen i reala termer för skatteunderlaget 2023. Såväl i Sverige som i vår omvärld antas en konjunkturuppgång vänta 2025.
(*Uppgifterna hämtade från SKR:s makronytt per december 2023.)*

Finansiella risker och riskhantering

Region Örebro läns finanspolicy och riktlinjer för finansförvaltningen beskriver hur Region Örebro län ska agera i sin samlade finansförvaltning. Regionfullmäktige och regionstyrelsen fattade beslut om reviderade dokument under 2023.

Ränterisk

Per 31 december 2023 uppgick koncernens räntebärande långfristiga skulder till 4 257 miljoner kronor, medan de räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 1 955 miljoner kronor. Motsvarande belopp för föregående år var 3 380 miljoner kronor respektive 1 903 miljoner kronor.

Region Örebro läns räntebärande långa och korta låneskulder uppgick vid årsskiftet till 2 747 miljoner kronor jämfört med 1 962 miljoner kronor föregående år. Ökningen om 785 miljoner kronor är ett resultat av en försämrad likviditet under året till följd av inflationsdrivande kostnadsökningar och höga investeringsnivåer. Av de totala skulderna avser 2 150 miljoner kronor egna lokaler, 547 miljoner kronor Campus USÖ som hyrs av Örebro universitet och resterande 50 miljoner avser andra externa hyresgäster. Amortering för Campus USÖ har skett enligt plan under året och uppgår till 13 miljoner kronor. Totalt finansieras 91 procent av skuldportföljen med gröna lån.

Till följd av den allmänna ränteuppgången som skett på finansmarknaden på grund av inflationen har den genomsnittliga upplåningsräntan för Region Örebro län stigit under året. Vid årsskiftet uppgick den till 2,2 procent i jämförelse med 1,0 procent föregående år. Den ökade upplåningsräntan och högre låneskulden har resulterat i att räntekostnaden, inklusive Campus USÖ, blev 52 miljoner för året vilket är en ökning med 33 miljoner kronor sedan 2022. Majoriteten av skuldportföljen, 80,9 procent, löper med fast ränta. En ränteförändring om +1 procentenhet skulle, utifrån nuvarande nivå på räntebärande låneskulder, innebära en ökad räntekostnad om drygt 4 miljoner kronor under nästa år.

Vid årsskiftet uppgick den genomsnittliga kapitalbindningen i Region Örebro län till 3,0 år och räntebindningen till 2,5 år. Enligt den beslutade finanspolicyn ska kapitalbindningen inte understiga 2,0 år och räntebindningen ska ligga mellan 2-5 år.

Förfallostrukturen avseende kapitalbindning och räntebindning fördelar sig enligt nedan.

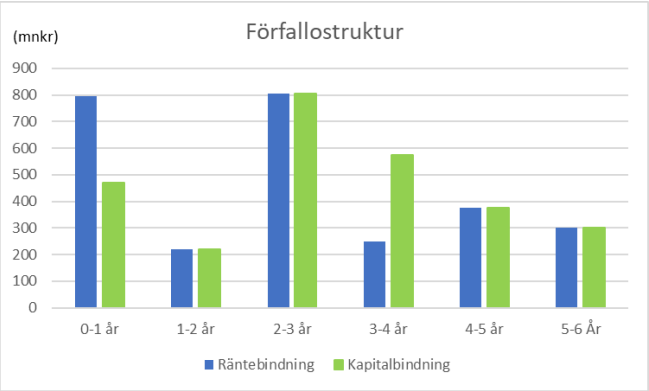

Utöver de räntebärande låneskulderna innebär den pensionsskuld om 11 500 miljoner kronor som Region Örebro län har även en ränterisk. Den finansiella kostnaden för pensionsskulden inklusive löneskatt uppgick 2023 till 601 miljoner kronor vilket är en ökning med 463 miljoner kronor sedan föregående år och beror på den höga inflationen.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken begränsas främst av att lånens förfall sprids över tid. Därtill ska regionen alltid ha en tillfredsställande likviditetsberedskap. En adekvat likviditetsberedskap innebär enligt riktlinje för finansförvaltningen att regionens kassabehållning och outnyttjade korta krediter ska överstiga likviditetsbehovet kommande sex kalendermånader, vilket har uppnåtts. Den disponibla likviditeten är relativt oförändrad sett över hela året och uppgår i utgången av året till 961 miljoner kronor. Den beviljade checkräkningskrediten uppgår till 1 000 miljoner kronor och per 31 december nyttjas 39 miljoner kronor.

Övriga risker

Andra risker inom finansförvaltningen är kredit-, valuta- och marknadsvärdesrisk. Samtliga risker regleras i finanspolicyn och riktlinjer för finansförvaltningen. Kreditrisken begränsas genom att placeringar i räntebärande värdepapper endast sker hos motparter med hög kreditvärdighet. Merparten av placeringarna består av svenska statsobligationer, företagsobligationer och bostadsobligationer. Ingen valutarisk förekommer i den räntebärande delen av pensionsmedelsportföljen utan endast i tillgångsslagen utländska aktier och alternativa placeringar.

Sedan 2019 marknadsvärderas pensionsmedelsportföljen vilket innebär att förändringar i marknadsvärdet i pensionsmedelsportföljen redovisas i resultatet. För att begränsa marknadsvärdesrisken i pensionsmedels-portföljen, det vill säga risken att placeringarna tappar i värde, får endast en viss andel av portföljen vara placerad i aktier. Normalt 50 procent och maximalt 65 procent, medan räntebärande tillgångar får utgöra normalt 30 procent och minimalt 20 procent av pensionsmedels-portföljen. Fördelningen av tillgångarna i pensionsmedels-portföljen har under hela året legat inom tillåtna limiter enligt finanspolicyn.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtagandet för Region Örebro läns samlade koncern uppgår till 11 530 miljoner kronor vid årsskiftet. Av det totala pensionsåtagandet uppgår åtagandet för Region Örebro län till 11 500 miljoner kronor och Svealandstrafiken AB till 30 miljoner kronor.

Region Örebro län har sedan 2008 avsatt medel till en pensionsmedelsportfölj. Under 2023 placerades 515 miljoner kronor i portföljen och totalt har det avsatts 3 924 miljoner kronor under åren. Marknadsvärdet uppgår vid årsskiftet till 6 017 miljoner kronor vilket innebär att den ackumulerade avkastningen sedan 2008 uppgår till 2 093 miljoner kronor. Under året har portföljen genererat utdelningar och realisationsvinster om totalt 380 miljoner kronor.

De finansiella marknaderna präglades under 2023 av ett fortsatt högt underliggande inflationstryck med stigande räntor som följd. Mot slutet av året flaggade centralbankerna för att räntan nått toppen vilket gjorde att aktiemarknaderna avslutade året mycket starkt. Den svenska börsen genererade för 2023 en avkastning på 19,2 procent. Motsvarande för den globala börsen, mätt i svenska kronor, var 18,4 procent. Även räntemarknaderna genererade en stark utveckling och slutade året 5,4 procent upp.

För regionens pensionsmedelsportfölj innebar det en årsavkastning på 8,0 procent, vilket motsvarar 301 miljoner kronor i orealiserade värdeförändringar. Målavkastningen enligt finanspolicyn utgörs av KPI +3 procent vilket uppgår till 9,0 procent. Pensionsmedelsportföljen förvaltas långsiktigt och har de senaste tre åren gett en avkastning på 16,4 procent.

Nedan redovisas upplysningar om Region Örebro läns pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Redovisning av pensionsmedelsförvaltningen i Region Örebro län (mnkr)		
	2023-12-31	2022-12-31
Avsättningar för pensioner		
Pensioner	5 400,9	4 547,2
Särskild löneskatt	1 307,0	1 099,9
Summa	**6 707,8**	**5 647,1**
Ansvarsförbindelse (inom linjen)		
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	3 840,8	3 812,1
Särskild löneskatt	935,6	924,8
Visstidspensioner och förtroendevalda	15,6	1,1
Summa	**4 792,0**	**4 738,0**
Finansiella placeringar		
Bokfört värde	5 432,2	4 537,6
Marknadsvärde	6 016,9	5 057,1
Orealiserade vinster	584,7	519,5
Relation placeringar/skuld		
Återlånade medel*	5 482,9	5 328,0
Skuldtäckningsgrad**, bokfört värde	47,2%	43,7%
Skuldtäckningsgrad, marknadsvärde	52,3%	48,7%
Realiserat resultat		
Realisationsvinster	44,7	2,6
Realisationsförluster	-0,2	-106,8
Netto	**44,5**	**-104,2**
Avkastning		
Portfölj	8,0%	-8,3%
Jämförelseindex	12,1%	-7,3%
Målsättning enligt policy	9,0%	14,9%
Portföljsammansättning		
Svenska aktier	16%	16%
Utländska aktier	34%	35%
Nominella räntor	31%	34%
Reala räntor	2%	2%
Alternativa placeringar	16%	13%
Kassa	1%	0%
Summa	**100%**	**100%**

*Återlånade medel är skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och marknadsvärdet på de förvaltade pensionsmedlen.

**Skuldtäckningsgraden är placeringarna som andel av skulden, där placeringarnas bokförda värde respektive marknadsvärde använts.

Borgensåtagande

Region Örebro läns samlade borgensåtagande uppgår till 2 325 miljoner kronor, vilket är en ökning med 248 miljoner kronor sedan förra årsskiftet. Ökningen förklaras främst av att Länsgården Fastigheter AB har ökat sin låneskuld med 225 miljoner kronor till följd av fastighetsinvesteringar. Totalt uppgår borgensåtagandet för bolaget till 1 450 miljoner kronor. Åtagandet för Örebro Läns Flygplats har ökat med 10 miljoner kronor och uppgår till 88 miljoner. Samtidigt har borgen för AB Transitio ökat till följd av investeringar i tågfordon. För Svealandstrafiken uppgår borgen till 333 miljoner kronor och är en minskning med 18 miljoner kronor. Den totala borgen för Scantec AB, Stiftelsen för Örebro läns museum och Stiftelsen Activa är oförändrad och uppgår till 27 miljoner kronor.

Regionorganisationen har tecknat solidariska borgensutfästelser för Kommuninvest i Sverige AB samt AB Transitio. För båda utfästelserna är det slutliga åtagandet reglerat i regressansvarsavtal.

Hållbarhet

Hållbar utveckling i Region Örebro läns koncern

Region Örebro län ska vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetsområdet. För Region Örebro län innebär hållbar utveckling att välfärd och livskvalitet skapas utan att kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov äventyras.

Region Örebro läns bolag följer regionfullmäktiges ambitioner inom hållbar utveckling enligt bolagspolicy och ägardirektiv.

Region Örebro läns hållbarhetsredovisning utifrån målen i Program för hållbar utveckling presenterades i början av året. Program och resultat har presenterats på Region Örebro läns webbplatser och dialoger har genomförts med nämnderna och i förvaltningarnas ledningsgrupper. En film med tillhörande dialogmaterial har använts för att föra dialog i det fortsatta hållbarhetsarbetet.

Resultat och analyser med underlag från befolknings- och elevundersökningarna ”Liv & hälsa”, ”Liv & hälsa ung” och statistik från hälsosamtal i skolorna har spridits såväl inom som utanför Region Örebro län.

Demokratiarbetet har stärkts, dels genom att en demokrati-beredning har återinrättats i Region Örebro län, dels genom ett omtag för länets demokratinätverk. En inventering av verksamma metoder för barns delaktighet och inflytande har gjorts i syfte att utveckla modeller för detta.

Riktade insatser för att möta gruppen nyanlända och/eller personer som inte har svenska som förstaspråk har genomförts på olika arenor för att bredda och utveckla arbetet med hälsokommunikation.

Region Örebro läns verksamheter har erbjudits kunskapshöjande insatser inom olika områden, som motiverande samtal, tidig upptäckt av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld, sexuell och reproduktiv hälsa samt tillgänglig kommunikation.

Fem verksamheter har hbtqi-diplomerats under året och det finns nu sammanlagt 22 verksamheter som är diplomerade. Region Örebro län deltog i årets PRIDE-festivaler, som genomfördes i Örebro och Karlskoga.

Region Örebro läns miljödag genomfördes på temat livsstil och konsumtion. Årets miljöpris gick till driftgrupp Karlskoga, för ett systematiskt arbete att minska Karlskoga lasaretts energianvändning. Den totala elförbrukningen och fjärrvärmeanvändningen har minskat, vilket medfört att verksamheten redan nu har nått målen om energibesparing till 2025.

Miljö- och klimatpåverkan

I SKR:s Öppna jämförelser – Miljöarbetet i regionerna 2023 uppvisar Region Örebro län goda resultat jämfört med riksgenomsnittet för fem av sex nyckeltal:

- Andel avfall som skickas för materialåtervinning (39,6 procent jämfört med 27,4 procent för riket).
- Klimatpåverkan från medicinska gaser (1,1 kg CO2-ekvivalenter/invånare jämfört med 1,5 för riket).
- Förnybara drivmedel i kollektivtrafiken (100 procent jämfört med 93 procent för riket).
- Andel ekologiska livsmedel (47,1 procent jämfört med 43,2 procent för riket).
- Energianvändning i lokaler (175 kWh/m2 BRA jämfört med 181 för riket).

För nyckeltalet antibiotikaförsäljning uppvisar Region Örebro län sämre resultat än riksgenomsnittet (254,3 recept/1000 invånare jämfört med 248,7 för riket). Värt att notera att detta är data för 2022 och att Region Örebros andel förskrivna recept nu ökat ytterligare (till 278,1 recept per 1000 invånare, Folkhälsomyndigheten 2023)

Även om Region Örebro län har en högre grad av materialåtervinning än genomsnittsregionen observeras ingen mätbar förbättring över tid. För att identifiera förbättringsåtgärder och öka kunskapen kring avfallssortering har avfallsrevisoner genomförts på Region Örebro läns samtliga operationsavdelningar samt 15 vårdavdelningar. Arbetet med avfallsrevisoner kommer att fortsätta under 2024.

Region Örebro län har fortsatt arbetet med energieffektivisering och under året minskade energianvändningen i regionens lokaler med 4,5 procent jämfört med 2021. Andelen egenproducerad förnybar el har ökat något under året. Flera planerade satsningar på solelanläggningar (exempelvis vid Karlskoga och Lindesbergs lasarett) har dock pausats på grund av det ekonomiska läget.

Årets inventeringsresultat visade på en stor ökning av textilsvinnet. Värdet på textilsvinnet var 6,9 miljoner kronor jämfört med 4,8 miljoner kronor 2022. Utöver svinnet fick 11 400 plagg kasseras på grund av bläck-, smink- eller fettfläckar, vilket är ökning med nästan 20 procent jämfört med 2022. För att minska textilsvinnet och den onödiga kassationen av textilier har en handlingsplan tagits fram och en informationskampanj har påbörjats under hösten 2023.

Klimatpåverkan från Region Örebro läns inköp av förbrukningsprodukter har ökat sedan år 2019. De fem produkter som bidrog till störst utsläpp under året var: engångshandskar (533 ton CO2), sopsäckar (172 ton CO2), skyddsförkläden (154 ton CO2), soppåsar (100 ton CO2) och tvättlappar (62 ton CO2).

Tjänsteresandet har ökat något under 2023 men fortfarande ses en märkbar minskning jämfört med före pandemin, vilket indikerar en varaktig omställning till mer digitala möten. Under året installerades tolv nya laddstolpar vid Region Örebro läns fastigheter och andelen laddningsbara personbilar i regionens bilpark ökade även om de flesta bilar som köptes in var bensindrivna.

Under året har 24 ansökningar om klimatväxlingsbidrag kommit in. De 18 beviljade ansökningarna omfattade bland annat cyklar och elcyklar, trädplanteringar, inköp av flergångsinstrument och flergångsmaterial till sjukvården samt inköp av flergångsmatlådor till restaurangerna.

Utmaningar inom hållbar utveckling

Region Örebro läns befolkningsundersökningar visar på fortsatt stora skillnader i livsvillkor, levnadsvanor och hälsa mellan olika grupper i samhället. Resultaten behöver användas i ledning och styrning och omsättas i Region Örebro läns verksamheter, så att insatser anpassas för en mer jämlik hälsa. De växande klyftorna kommer att ställa ökade krav på organisationens förmåga att stärka demokrati, delaktighet och integration, där samverkan med övriga aktörer i länet är en viktig förutsättning.

För att nå beslutade mål i Program för hållbar utveckling måste Region Örebro län genomföra fler effektiva åtgärder för att minska regionens klimat- och miljöpåverkan. Särskilt fokus bör vara på åtgärder som även leder till kostnadsbesparingar, såsom genomförandet av handlingsplanen för att minska textilsvinn. Åtgärder för att minska materialanvändningen, begränsa avfallsmängderna och öka materialåtervinningen behöver prioriteras. Den sänkta reduktionsplikten för bensin och diesel innebär en risk för att Region Örebro läns utsläpp från fossila drivmedel kan öka under de kommande åren.

Efter flera år med sjunkande försäljning av antibiotika har trenden brutits och vänt uppåt med en ökad förskrivning över hela landet, där Region Örebros andel förskrivna recept nu ligger över det nationella målvärdet.

Hållbar kapitalförvaltning

Region Örebro län strävar efter att vara en ansvarsfull investerare. I den beslutade finanspolicyn anges hur hållbarhet ska beaktas i kapitalförvaltningen. Sedan 2010 samarbetar Region Örebro län med Region Sörmland och Region Västmanland inom finansverksamheten och en central del i samarbetet är arbetet kring hållbara och ansvarsfulla investeringar. I slutet av 2023 genomfördes den årliga koldioxidscreeningen på aktieportföljen i Region Örebro läns pensionsmedelsportfölj. Kapitalförvaltningens klimatbelastning var vid mätningen 54 procent lägre än index. Klimatbelastningen mäts genom koldioxidintensitet vilket visar bolagens utsläpp av koldioxidekvivalenter per miljoner kronor intäkter. Pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet uppgår vid mätningen till 7,2 (ton CO2e), i jämförelse med index som uppgår till 15,6 (ton CO2e). Förbättringen sedan föregående år förklaras dels av att bolagen i fonderna minskat sin klimatbelastning, dels av att fonder med högre klimatbelastning utgör en mindre andel av aktieportföljen.

Koldioxidscreening pensionsmedelsportfölj	**2023**	**2022**
Koldioxidintensitet (ton, CO2e) per miljoner kronor intäkter	7,2	9,9
Koldioxidintensitet (ton, CO2e) index	15,6	17,4
Jämförelse med index	-54%	-43%

Händelser av väsentlig betydelse

I början av året fanns det drygt 20 covid-19-patienter inneliggande på länets sjukhus varav ett par på intensivvårdsavdelning. Sjukdomsgraden för patienterna var dock betydligt lägre med lägre belastning på sjukvården än i början av pandemin då patienterna var mycket sjukare. Smittspridningen som steg i slutet av 2022 minskade stadigt under början av 2023. Påverkan av pandemin avtog sedan successivt i början av året och Region Örebro läns verksamheter har återgått till normal verksamhet. Det finns dock utmaningar kvar i spåren av pandemin, bland annat med tillgängligheten till hälso- och sjukvården.

Region Örebro läns ekonomi har snabbt försämrats. Årets resultat uppgår till -839 miljoner kronor och balanskravsresultatet till -909 miljoner kronor. Resultatmålet som är 1,25 procent av skatteintäkter och generella bidrag över mandatperioden uppnås inte i år. Det svaga resultatet innebär även att målet kommer att vara mycket svårt att uppnå över mandatperioden. Under året har regionfullmäktige beslutat om verksamhetsplan med budget för 2024. Budgeterat resultat inkluderar skatte- och avgiftshöjningar, som kommer att bidra till ökade intäkter, samt krav på nämnderna att reducera sina kostnader. Givet att dessa åtgärder genomförs finns förutsättningar för att Region Örebro läns ekonomi på sikt kommer att uppnå målsättningen om god ekonomisk hushållning.

De ekonomiska åtgärderna har inneburit konsekvenser för kompetensförsörjningen. Ett regiongemensamt omställningsarbete av i första hand administrativ personal har organiserats. Där tas tillsvidareanställda medarbetare omhand i de fall förflyttning till nya arbetsuppgifter blir aktuellt. Personalrörlighet och pensionsavgångar har möjliggjort att varsel och uppsägningar inte har behövt ske under året.

Det har varit ett svårbedömt säkerhetspolitiskt läge under året både nationellt och internationellt vilket har påverkat Region Örebro län. Region Örebro län följer utvecklingen och har bland annat fortsatt med åtgärder inom civilt försvar och samverkan med andra myndigheter som beskrivs nedan.

Den politiska organisationen har förändrats i den nya mandatperioden. Det finns ett personalutskott till regionstyrelsen. Kollektivtrafiknämnden har bildats och i samband med det har ansvaret för infrastruktur, transporter, bredband och samhällsplanering tillförts regionstyrelsen. Uppdrag inom forskning- och utbildning har överförts huvudsakligen till hälso- och sjukvårdsnämnden respektive folktandvårdsnämnden. En beredning för forskning och utbildning har inrättats till hälso- och sjukvårdsnämnden. Region Örebro läns arbete med demokratin har förstärkts under mandatperioden, dels genom att demokratiberedningen har återinrättats, dels genom ett omtag för länets demokratinätverk.

Resultaten från den nationella befolkningsundersökningen *Hälso- och sjukvårdsbarometern* visar att andelen som har stort förtroende för hälso- och sjukvården i länet har minskat med sex procentenheter, från 70 procent vid mätningen år 2022 till 64 procent år 2023. Andelen är dock fortfarande signifikant över rikets nivå, där 61 procent hade stort förtroende vid mätningen år 2023. Andelen länsbor som har stort förtroende för sjukhusen är dock oförändrad sedan föregående års mätning, 77 procent har högt förtroende för sjukhusen, vilket är signifikant högre än i riket där 70 procent har högt förtroende. Andelen i länet som har högt förtroende för vårdcentralerna i Region Örebro län är dock något under rikets nivå, 58 respektive 61 procent. I länet upplever 86 procent att de har tillgång till den vård de behöver, men när det gäller uppfattningen om väntetider anser 46 procent av länsborna att det är rimliga väntetider till besök och behandling på sjukhusen och 60 procent att det är rimliga väntetider till besök på vårdcentralerna. Drygt åtta av tio länsbor, 81 procent, är positiva till att boka besök, läsa sin journal eller förnya recept via 1177.se och knappt hälften, 47 procent, är positiva till vård, konsultation och behandling med hjälp av digital teknik.

Resultatet för *Nationell patientenkät akutmottagningar* 2022 som har presenterats 2023 visar på ett gott omhändertagande och att majoriteten av patienterna har känt sig trygga med vården. Ett positivt helhetsintryck av akutmottagningarna i länet följer rikets resultat. Andelen nöjda patienter ligger fortfarande på en hög nivå och bäst resultat fick akutmottagningarna när det gäller tillgänglighet. Patienterna är också nöjda med respekt och bemötande. Mindre nöjda var patienterna när det gällde frågor inom information och kunskap.

Bilder ska kompletteras!

Resultatet för Nationell patientenkät inom habilitering och hjälpmedels verksamheter 2022 har också presenterats 2023 och visar att patienterna och besökarna är mer än nöjda. Resultatet skiljer sig mellan de olika verksamheterna men sammantaget är man mest nöjd med respekt och bemötande. Lite sämre är verksamheterna på emotionellt stöd och tillgänglighet som har försämrats sedan tidigare mätning 2020.

Resultatet för Nationella patientenkäter inom öppen och sluten specialiserad sjukhusvård som genomförts under året redovisar goda resultat och bättre än riket. Nio av tio tillfrågade patienter har haft en bra helhetsupplevelse. Högst poäng får områdena tillgänglighet, emotionellt stöd, respekt och bemötande. Resultatet för information och kunskap är lägre vilket är liknande som riket.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för Region Örebro läns verksamheter. Den påverkas av flera faktorer såsom demografi, tillgänglig arbetskraft och den märkbara ekonomiska situationen. Att balansera behovet av att bevara befintliga medarbetare och samtidigt attrahera nya medarbetare under ekonomisk åtstramning är både svårt och nödvändigt. För att stärka Region Örebro läns anseende som arbetsgivare fortgår arbete med flera åtgärder.

En uppföljning av det *systematiska arbetsmiljöarbetet* (SAM) har genomförts under våren. Resultatet utgör ett underlag för att, på olika nivåer i organisationen, ta fram åtgärder i syfte att förbättra och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljningen kommer att genomföras årligen framöver vilket ger regionstyrelsen förutsättningar att ta sitt arbetsmiljö- och arbetsgivaransvar på ett ännu bättre sätt. Personalutskottet som är nyinrättat hanterar arbetsmiljöfrågor på uppdrag av regionstyrelsen.

Från första oktober infördes *nya regler i centrala kollektivavtalet avseende dygnsvila*. Dygnsvila innebär att medarbetare ska ha 11 timmars sammanhängande ledighet under varje period om 24 timmar. Implementeringen av de nya reglerna har inneburit ett stort arbete med framför allt att utbilda chefer och anpassningar av scheman.

Riktlinjen för Region Örebro läns *varumärke och visuell identitet* har implementerats. En ny rutin som beskriver hur riktlinjen ska tillämpas har tagits fram för att på ett systematiskt sätt utveckla och stärka Region Örebro läns anseende gentemot olika målgrupper internt och externt. En modell för att nå ut till målgruppen unga 13 – 18 år har också tagits fram.

Regionstyrelsen har beslutat att lägga ner hushållstidningen *Leva* och personaltidningen *Tillsammans* med anledning av det ekonomiska läget. Detta påverkar den övergripande informationen till länsinvånare och medarbetare. Kommunikationsarbetet ska ses över för att med nya arbetssätt nå ut med information till målgrupper i befintliga kanaler.

Inom området *hållbar utveckling* har Hållbarhetsredovisningen för 2022 presenterats och det material som tagits fram för att arbeta med hållbarhetsmålen har spridits inom Region Örebro läns verksamheter. Resultat och analyser med underlag från befolknings- och elevundersökningarna Liv & hälsa, Liv & hälsa ung och statistik från hälsosamtal i skolorna har spridits såväl inom som utanför Region Örebro län.

Årets Öppna jämförelser – Miljöarbetet i regionerna lyfter fram regionernas arbete med att minska miljö- och klimatpåverkan och Region Örebro län uppvisar resultat som är bättre än riksgenomsnittet på fem av sex nyckeltal: andel avfall som skickas för materialåtervinning, klimatpåverkan från medicinska gaser, förnybara drivmedel i kollektivtrafiken, andel ekologiska livsmedel och energianvändning i lokaler. Enbart nyckeltalet antibiotikarecept per 1 000 invånare är något sämre än riksgenomsnittet.

På Region Örebro läns miljödag var temat livsstil och konsumtion med särskilt fokus på hur normer och värderingar driver konsumtionsmönster och vilken miljöpåverkan olika livsstilsval ger upphov till. Årets miljöpris tilldelades Driftgrupp Karlskoga som under 2022 arbetat systematiskt för att minska Karlskoga lasaretts energianvändning och nått ett resultat över förväntan.

Hälsocentralen i Lindesberg har certifierats i Miljöbyggnad guld. Hållbarheten som genomgående tema har nu fått extra tyngd i och med utmärkelsen. Kraven som ställs för att få guld i betyg är höga.

Inom *ekonomiprocessen* har den tredje RPA-roboten (robotic process automation) startat. Roboten attesterar beställningar gjorda i ekonomisystemets varubeställningsfunktion marknadsplats. Under perioden juni till december har RPA-roboten hanterat 35 000 fakturor av 39 000 möjliga. Förutom minskad ekonomiadministration har kostnaderna som avser för sent betalade fakturor minskat. På sex månader har kostnaden för påminnelseavgifter halverats jämfört med förra året, från 247 000 kronor till 124 000 kronor.

Bilder ska kompletteras!

Arbete pågår avseende *civilt försvar* och regionfullmäktige har antagit en reviderad plan för extraordinära händelser och vid höjd beredskap. Hälso- och sjukvården är en del av det civila försvaret och utgör en samhällsviktig verksamhet som måste fungera trots olyckor, kriser, extraordinära händelser, krigsfara och krig. Det civila försvaret ska bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället såväl i fredstid som under pandemier och cyberattacker.

Terrorhotnivån har höjts från augusti, från 3 till 4 på en 5-gradig skala. Höjningen är en signal till alla berörda samhällsaktörer om vikten av att fortsätta arbetet för att minska risken för att ett terrorattentat ska inträffa. Beslutet att höja nivån är inte föranlett av någon enskild händelse utan avser att spegla en successiv utvecklig av läget i landet. Region Örebro län fortsätter med sin ordinarie verksamhet, och fortsätter att följa och utveckla de egna kris- och beredskapsplanerna i de olika verksamheterna baserat på de bedömningar som de olika myndigheterna i landet har till uppgift att göra. Region Örebro län samverkar med bland annat Socialstyrelsen och länsstyrelsen för att få del av lägesbilder och information om utvecklingen.

Region Örebro län arbetar för att vara en stabil och tydlig organisation. Det är av stor vikt sett till de senaste årens utomstående händelser såsom pandemi och kriget i Ukraina, som har haft en stor påverkan på samhället generellt och hälso- och sjukvården i synnerhet. Det finns även en hög kriminalitet i samhället som präglas av både skjutningar och våld där vissa områden är mer utsatta och därmed sårbara för ytterligare ökat våld än andra. Hälso- och sjukvården har därför tillsammans med Polisen, Räddningstjänsten och SOS alarm AB (PROSS) påbörjat ett strategiskt, operativt samarbete som är under utveckling. Behovet av en samverkansstruktur har aktualiserats, och planen är att denna gruppering ska underlätta arbetet mot gemensamma mål och förenkla kommunikationen organisationerna emellan.

Under året har antalet konstaterade it-attacker mot svenska företag, regioner, kommuner och myndigheter fortsatt att öka och det har bland annat lett till ett ökat medialt intresse för dessa frågor. Som en följd av attackerna har fortsatta skyddsåtgärder i form av kompletterande verktyg för att förhindra attacker samt förstärkning personellt genomförts inom it-området. Bland annat har funktionen Security Operations Center (SOC) med it-bevakning etablerats under året. Under 2023 har flera attacker upptäckts och hanterats utan att Region Örebro län har påverkats nämnvärt, samtidigt har antalet intrångsförsök mer än fördubblats sedan början av 2022.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar för att förbättra tillgängligheten till vården. De inhyrda operationsteamen har bidragit till en positiv utveckling för tillgängligheten till operation där nu väntetiderna är på samma nivå som rikssnittet. Det finns dock fortfarande mycket att göra gällande tillgänglighet även inom primärvård, psykiatri och specialiserad somatisk vård. Tillgängligheten till vården redovisar trots det ett bättre resultat än under 2022. Enligt redovisningen för tillgänglighetsparametrar i tillgänglighetsöverenskommelsen har Region Örebro län ökat mest i landet i jämförelse med 2022.

Ett sätt att förbättra tillgängligheten är den nya digitala plattformen, 1177 direkt, som startade under våren i Region Örebro län. Det är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177. Efter att ha loggat in kan invånaren få en automatisk bedömning av sina symtom och sedan få råd om självhjälp eller chatta med en sjuksköterska eller läkare.

Pålsboda vårdcentral har i juli försatts i konkurs. Samtliga patienter har listats om till Capio vårdcentral Hallsberg. Alla patienter har fått brev med information om den uppkomna situationen och att de blivit listade på Capio vårdcentral Hallsberg i stället.

Region Örebro län fortsätter att tillsammans med Örebro kommun erbjuda stöd och hjälp till unga som riskerar att hamna i ett alkohol- och drogmissbruk via ett förnyat samverkansavtal för verksamheten vid Maria Ungdom Örebro.

Hälso- och sjukvården har beslutat om färdplan för omställning till mer nära vård i Örebro län i samverkan med länets kommuner. Färdplanens syfte är att konkretisera målbilden och tillsammans prioritera länsgemensamma satsningar och aktiviteter. I flera verksamheter pågår arbete i linje med omställningen även om det ekonomiska läget påverkar möjligheterna att bedriva utvecklingsarbete.

Den högspecialiserade vården fortsätter att utvecklas. Än så länge har Region Örebro län tilldelats tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård vid peniscancer. Arbete pågår med att utvärdera, stödja och bearbeta underlagen inför ansökningsförfaranden om nationell högspecialiserad vård. Screeningverksamhet för olika cancersjukdomar fortsätter att utvecklats där Region Örebro län nu även utför screening vid tarmcancer.

Bilder ska kompletteras!

Arbetet med hälso- och sjukvårdens nya vårdinformationsstöd Cosmic fortsätter. Införandet har flyttats fram till hösten 2024 för de tre regioner som ligger först ut i införandefasen där Region Örebro län ingår.

Folktandvården ska implementera ett nytt tandvårdssystem, Frenda, under hösten 2024. Upphandlingen har skett i samarbete med Folktandvårdsorganisationerna i Sörmland, Östergötland och Blekinge och med Kalmar och Kronoberg som optionsparter.

Folktandvården arbetar enligt arbetssättet Folktandvården Direkt på fem kliniker som stöd för flödeseffektivitet, och övriga kliniker har utvecklat egna varianter av förbättrade flöden för att tillgängligheten ska vara så god som möjligt. Att arbeta flödeseffektivt innebär att fler patienter blir färdigbehandlade på första, eller i alla fall färre besök. Det behövs nya arbetssätt för att tandvård ska var tillgänglig för ett växande antal länsinvånare, utan att det är möjligt att öka antalet tandvårdspersonal i motsvarande takt.

Folktandvården tog 2022 beslut om en strategi för specialisttandvården. Under våren har arbete pågått med att identifiera nuläge, önskat läge, hinder och resurser för specialisttandvården. Det sammanlagda arbetet med detta har lett fram till ett beslut om en organisationsförändring i specialisttandvården som genomförts under hösten.

Inom *forskning och utbildning* har Region Örebro län tillsammans med Örebro universitet fått resultatet i ALF-utvärdering från Vetenskapsrådet. Resultatet visar en god och hög kvalitet i alla parametrar. Även Socialstyrelsen har rapporterat utvärdering av universitetssjukvården med gott resultat. En uppföljning av universitetssjukvårdsenheterna inom hälso- och sjukvården har också genomförts under hösten. Verksamhetsförlagd utbildning för det nya läkarprogrammet har fastställts och planering inom sjuksköterskeprogrammet fortgår.

Arbete för att skapa förutsättningar för utveckling av precisionsmedicin och precisionshälsa har genomförts. Precisionsmedicinskt centrum Örebro är en paraplyorganisation för enheter inom Region Örebro län och Örebro universitet och det invigdes under året.

Inom området *infrastruktur* för transporter har beslut kommit från EU om att medfinansiera delsträckor på dubbelspårsutbyggnaden på godsstråket genom Bergslagen mellan Hallsberg och Degerön för ett sammanlänkat Europa. Beslut har också fattats i EU-parlamentet om att inkludera stråket Oslo-Stockholm i den europeiska transportkorridoren ScanMed.

Inom *kollektivtrafiken* har ett avtal för ett nytt försäljningssystem tecknats. Avtalet omfattar en ny app och ett centralsystem för biljettförsäljning. Införandet pågår och beräknas vara klart andra kvartalet 2024. Parallellt pågår en utredning om förnyelse av försäljningssystemets ombordsenheter, i huvudsak biljettmaskiner och biljettvalidatorer.

Inom det beslutade arbetet med en effektiv, kapacitetsstark, attraktiv och snabbare stadsbusstrafik med bland annat särskilda busskörfält har det ingåtts en avsiktsförklaring gällande etapp 2, där beslut fattats av kollektivtrafiknämnden och Örebro kommun. Etapp 2 omfattar Tegnérlunden fram till motorvägspassagen i stråken mot Mellringe respektive Vivalla. Namnet på trafiksystemet ska vara Citylinjen.

Närtrafiken i Örebro län har utökats och från och med mars är det möjligt att resa även under helger.

Inom *serviceresor* gjorde en hackerattack mot några av Region Örebro läns trafikoperatörers it-system att trafikoperatörerna hade problem med kontakt med sina fordon. Detta ställde nya och komplexa krav på beställningscentralen för att tillhandahålla det antal resor som efterfrågades. När problemet med hackerattacken var löst inträffade ett problem med Region Örebro läns telefoni som gjorde att belastningen på beställningscentralen och övriga serviceresor fortsatte att vara högre än vanligt. För serviceresor är det en utmaning att kunna bedriva en effektiv trafik över dygnets alla timmar. Belastningen i peaktid är hög.

Inom *regional tillväxt***,** området utbildning och arbetsmarknad, har flera projekt avslutats. Resultatet för Tillsammans för alla barns bästa (TABB) är ökad samverkan mellan fyra kommuner: Askersund, Degerfors, Örebro och Nora och hälso- och sjukvården, samt på lokal nivå mellan skola och socialtjänst. För projektet #vägled kompetens är resultatet ökad kunskap inom vägledningsområdet och för projektet Guidance – digital tools and method development är resultatet en bank av digitala verktyg och metoder för vägledning. Regionala program- och yrkesrådets resultat är kartläggning samt information och marknadsföringsmaterial för att fler arbetsgivare ska engagera sig. Projektet Skolresultaten i regionen har förbättrats – att leda och styra en komplex organisation är en av många delar som behövs för att måluppfyllelsen ska kunna förbättras. En gemensam regional nulägesbild och ett underlag till fortsatt gemensamt skolutvecklingsarbete har tagits fram.

Bilder ska kompletteras!

Inom området näringslivsutveckling har Region Örebro Innovation AB tillkommit. Region Örebro Innovation AB har som främsta uppgift att verka för att innovationsstödssystemet hålls samman och drivs framåt. Ett flertal projekt från Europeiska regionalfonden har beviljats till länets aktörer, vilket stärker förutsättningarna att uppfylla målen kring innovation och konkurrenskraft. Arbetet fortgår med att bygga upp ett kunskapscenter kring industriell och urban symbios i kraft av etableringen av tomatodlingen i Frövi.

Inom området välfärd och folkhälsa fortsätter arbetet med uppföljning av handlingsplaner för hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Analyser behövs för att prioritera rätt insatser, tydligare inriktning på insatser som är förebyggande och hälsofrämjande och starkare samverkan med civila samhället. Ett omfattande arbete pågår också med utvecklingsarbete avseende psykisk hälsa, bland annat med samordning av det suicidpreventiva arbetet i länet. Projektet CROSS, med syfte att kommun, närsjukvård och civilsamhälle ska samverka hälsofrämjande, förebyggande och proaktivt tillsammans för att förbättra människors livsvillkor, har avslutats. En modell och ramverk för samverkan har tagits fram.

Inom området energi och klimat redovisas att länsstyrelserna har fått uppdraget att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken. Region Örebro län för dialog med Länsstyrelsen i Örebro län och det samarbete som finns mellan organisationerna kommer att fortsätta. Det kommer behövas resurser inom alla berörda organisationer för att klara energisystemets omställning och utbyggnad.

Inom *kulturen* är det en central målsättning att stärka länets kulturella infrastruktur för en mångfald av kulturuttryck i hela länet enligt den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin, RUS. De som bor i länet ska ges möjlighet att ta del av och skapa kultur. Kulturnämnden har fördelat årliga medel med uppräkningar samt på andra sätt stärkt den regionalt finansierade kulturen. De kulturaktörer och främjare som får årliga verksamhetsmedel har i uppdrag att arbeta för en jämlik kultur med ett särskilt fokus på barn och unga och att nå hela länet. Medel har också fördelats till länets kulturskolor i syfte att öka möjligheterna för barn i resurssvaga områden att ta del av kulturskolornas utbud.

Inom *Regionhälsan och Tolk- och översättarservice* har Tolk- och översättningsservice infört ett nytt bokningssystem och med detta infördes även en ny kundwebb och en uppdatering av tolkappen. Regionhälsan har sedan tidigare etablerat en samverkan med primärvården för att bättre stötta individer som är i behov av både arbetslivsinriktad och medicinsk rehabilitering. Som ett nästa steg i detta samarbete har en rutin tagits fram för samverkan mellan Regionhälsan och läkare inom primärvården. Syftet med detta är att skapa samsyn mellan verksamheterna och ett värde för individen genom att tillsammans främja patientens återgång i arbete.

Styrning och uppföljning av Region Örebro läns koncerns verksamhet

Region Örebro läns uppdrag

På uppdrag av länsinvånarna verkar Region Örebro län för att länet ska vara ett livskraftigt län för såväl boende som besökare. Region Örebro läns ansvar är att på ett hållbart sätt driva, utveckla och samordna arbetet inom hälso- och sjukvård, forskning och utbildning, tandvård och kultur samt inom regional tillväxt och samhällsbyggnad. Digitaliseringen ska vara ett verktyg i det arbetet. Det regionala uppdraget omfattar också verksamhet inom kollektivtrafik, företagshälsovård och tolkförmedling. Det innebär även att vara huvudman för folkhögskolor och att främja kommunal samverkan och intressebevakning.

Genom regionbildningen har den regionala politiska nivån en roll som innebär att vara företrädare för Örebro län, bland annat gentemot staten.

Ansvarsstruktur

Inom Region Örebro läns koncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser – regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnder samt bolagsstyrelser. Därtill finns det en verksamhetsorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförande av verksamhet.

- Regionfullmäktige är Region Örebro läns högsta politiska organ.
- Regionstyrelsen är högsta verkställande och beredande organ och har det övergripande ansvaret för Region Örebro läns utveckling.
- Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt inom tilldelade ekonomiska ramar. Den interna kontrollen ska vara tillräcklig.
- Region Örebro län har, i större eller mindre utsträckning, inflytande som ägare och finansiär för ett antal bolag, stiftelser och föreningar.
- Regiondirektören är verksamhetsorganisationens högsta tjänsteperson, direkt underställd regionstyrelsen. Till sitt stöd har regiondirektören ett regionkansli med olika kompetensområden samt förvaltningarnas ledningar.

- Region Örebro län anlitar privata utförare inom primärvård, öppen somatisk vård samt trafik.

För mer detaljerad information om ansvar hänvisas till kapitel Region Örebro läns koncern.

Verksamhetsplan med budget och uppföljning

Region Örebro läns övergripande styrdokument

Regionfullmäktiges verksamhetsplan med budget är Region Örebro läns övergripande styrdokument. Verksamhetsplanen anger regionfullmäktiges prioriteringar och ekonomiska förutsättningar för nämnderna. Regionfullmäktiges effektmål med indikatorer och strategier utgör utgångspunkt för verksamhetsplaner på olika nivåer i verksamheten och löper som en röd tråd hela vägen fram till den enskilda medarbetaren.

Verksamhetsplanen innehåller inriktningar och mål för såväl Region Örebro läns verksamheter som inom det regionala utvecklingsansvaret.

Nämnders och förvaltningars verksamhetsplaner

Regionstyrelsen, nämnderna och förvaltningarna har ett ansvar att ta fram en egen verksamhetsplan utifrån regionfullmäktiges verksamhetsplan samt en internkontrollplan. I bilaga till verksamhetsplanen framgår ansvar för respektive nämnd och regionstyrelsen, vilka effektmål och strategier som fullmäktige bestämt. Utöver dessa kan regionstyrelsen och nämnderna fastställa egna mål eller uppdrag. Regionstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att verksamheten fullgör föreskrivna uppgifter och uppnår beslutade effektmål och strategier samt att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar. Vidare ska regionstyrelsen, nämnderna och förvaltningarna se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering har tre huvudsyften:

- Att ge en mångdimensionell bild av verksamhetens resultat i förhållande till fastställda mål och uppdrag.
- Att värdera hur styrande riktlinjer och rutiner efterlevs i verksamheten.
- Att utgöra kunskaps- och beslutsunderlag inför förbättringsarbete och fortsatt planering.

Den röda tråden löper från regionfullmäktiges verksamhetsplan med budget med effektmål med indikatorer och strategier till nämnder och förvaltningar, verksamheter och ytterst till medarbetare där aktiviteter genomförs i syfte att uppnå mål och uppdrag. Här vänder planerings- och uppföljningsprocessen och den röda tråden kan följas från mötet mellan invånare och organisation, via

verksamhet, förvaltning och regionkansli till nämnd, regionstyrelsen och ytterst regionfullmäktige.

Uppföljning sker på alla nivåer i verksamheten; från enkla dagliga avstämningsmöten till ledningens återkommande genomgång på verksamhetsnivå. Vidare knyter förvaltningarna samman de olika verksamheternas rapportering till muntliga verksamhetsöverläggningar med regiondirektören och berörda nämnder.

Uppföljning av effektmål med indikatorer och strategier samt internkontrollplan görs i delårsrapport och verksamhetsberättelse inklusive bokslut. Vid bedömning av måluppfyllelse av regionfullmäktiges effektmål beaktas utfall för aktuella indikatorer samt nämndernas mål, uppdrag, aktiviteter och resultat kopplade till det aktuella målet.

Rapportering sker i nämnder och regionstyrelsen. Skriftlig delårsrapport och verksamhetsberättelse inklusive bokslut beslutas i nämnder och redovisas till regionstyrelsen. Regionstyrelsen rapporterar till regionfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning inklusive bokslut.

Uppsiktsplikt

Regionstyrelsen ska i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen leda och samordna förvaltningen av Region Örebro läns angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över Region Örebro läns verksamhet som bedrivs i sådana bolag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ kommunallagen och sådana kommunalförbund som Region Örebro län är medlem i. I sitt arbete med att hålla samman organisationen till en helhet ska regionstyrelsen ange riktlinjer och utge föreskrifter samt utarbeta nödvändiga policyer.

Under året har regionstyrelsen arrangerat seminarium utifrån regionstyrelsens ansvar för uppsiktsplikten av nämnderna. Vid seminarierna var fokus på ekonomin och nämnderna presenterade:

- Uppföljning av ekonomin med årsprognos och handlingsplan för ekonomi i balans 2023.
- Planering av ekonomiska åtgärder utifrån regionfullmäktiges uppdrag om kostnadsreduceringar 2024.

Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten.

Intern styrning:
a) Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag.
b) Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Intern kontroll:
c) Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten.
d) Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig.
e) Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.

Den interna styrningen syftar till att genomföra aktiviteter för att verksamheten ska fullgöra/uppnå krav a–b medan den interna kontrollen syftar till att genomföra åtgärder för att undvika negativa händelser (risker) som kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c–e. Aktiviteter och åtgärder beslutas i nämnders och förvaltningars verksamhetsplaner. Uppföljningen sker vid hel- och delår och dokumenteras i delårsrapporter och verksamhetsberättelser.

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen 6 kap. 6 §. Med tillräcklig menas att processen för den interna styrningen och kontrollen ska vara ändamålsenligt utformad och att det beslutade arbetssättet ska tillämpas för att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och lagenligt. Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll.

ISK-bedömning

Uppföljning av den interna styrningen

Region Örebro län har tio effektmål och av dessa har nio uppfyllts, varav fyra fullt ut. Fem effektmål har en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån. Sammantaget har således nio av tio effektmål (90 procent) en god måluppfyllelse eller en mindre, acceptabel avvikelse. Ett effektmål har en negativ avvikelse från målnivån och målet har inte uppfyllts.

Uppföljning av den interna kontrollen (internkontrollplan)

Sammantaget beslutades inom Region Örebro län 133 åtgärder för att hantera 60 prioriterade risker. Merparten av riskerna (55 stycken) var nämndspecifika medan fem stycken var regionövergripande. Av de 133 beslutade åtgärderna har samtliga genomförts.

Den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenligt utformad och det beslutade arbetssättet har tillämpats i verksamheten. Därmed bedöms den interna styrningen och kontrollen vara tillräcklig för verksamheten inom Region Örebro län.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

I samband med beslutet om verksamhetsplan med budget 2023 beslutade regionfullmäktige om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Målet för Region Örebro läns ekonomiska politik är att skapa en långsiktig, stark ekonomi samt uppnå en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Över mandatperioden ska utvecklingen av Region Örebro läns resultat, tillgångar och skulder resultera i att soliditeten (inklusive samtliga pensionsförpliktelser) som uppgick till -6 procent i bokslutet 2022 blir positiv senast 2030. Soliditeten är -11 procent vid årsskiftet 2023. Med prognosen för inflationens påverkan på pensions-kostnaderna kommer det ekonomiska resultatet för 2024 också att vara svagt. Med antagen fullmäktigebudget för de kommande tre åren tillsammans med de handlingsplaner med åtgärder som beslutats av respektive nämnd finns fortsatt förutsättningar att uppnå det långsiktiga målet.

För att uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning ska huvuddelen av finansiella och verksamhetsmässiga mål vara uppfyllda. Vid bedömningen om kraven på god ekonomisk hushållning har uppfyllts ska årets resursutnyttjande ställas mot verksamheternas övergripande måluppfyllelse. Rent finansiellt uppfyller inte året kravet på god ekonomisk hushållning. Beslut och vidtagna åtgärder som gjorts under året innebär dock att Region Örebro län har skapat förutsättningar för att på längre sikt kunna uppfylla regionfullmäktiges krav på god ekonomisk hushållning.

Redovisning av effektmål och strategier

Redovisning av effektmål och måluppfyllelse samt strategier kopplas till de perspektiv som återfinns i verksamhetsplanen med budget för år 2023 – perspektiven invånare och samhälle, process och resurser. Perspektivet invånare och samhälle innehåller effektmål inom hälso- och sjukvård, tandvård, regional tillväxt, kultur, samhällsplanering, kollektivtrafik, forskning och utbildning samt digitalisering. Perspektivet process innehåller strategier avseende kvalitet och utveckling, digitalisering, hållbar utveckling, hållbar regional utveckling samt storregionalt och internationellt samarbete. Perspektivet resurser innehåller effektmål inom attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning samt ekonomi.

Effektmålen är långsiktiga, en mandatperiod eller längre, och ett kontinuerligt arbete pågår för att uppfylla målen och tillgodose invånarnas och samhällets behov på bästa sätt. Vid bedömning av måluppfyllelsen beaktas utfall för indikatorer samt regionstyrelsens och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet.

Det finns tio effektmål, nio mål bedöms att vara uppfyllda, varav fyra mål fullt ut. Fem mål har en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån. Sammantaget har således nio av tio mål (90 procent) en god måluppfyllelse eller en mindre, acceptabel avvikelse. Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmålet att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning. Det målet har inte uppfyllts.

Redovisningen av strategier inom perspektivet process visar att ett gott arbete pågår. Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategierna med specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde. Det är ett pågående och i många fall långsiktigt arbete som bedrivs i verksamheterna med bra resultat.

Region Örebro läns majoritetsägda bolag bedöms ha uppfyllt mål, inriktning och ekonomiska resultat enligt bolagspolicy och ägardirektiv.

Mer detaljerad information om effektmålens måluppfyllelse med indikatorer och redovisning av strategierna finns i kapitel Redovisning av effektmål och strategier.

Effektmål: Måluppfyllnad och trend

1. Länets invånare har en god, jämlik och jämställd hälsa.
2. Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig hälso- och sjukvård.
3. Länets invånare har en god, jämlik och jämställd munhälsa.
4. Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig tandvård.
5. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.
6. Klinisk forskning och utbildning som bedrivs är av hög kvalitet och kommer länets invånare till godo inom vård och behandling.
7. Forskning och innovation tar tillvara invånare, närstående och patienters kunskap, erfarenheter och vilja att delta i klinisk forskning och ser dem som medskapare.
8. Länets invånare, samhället och företag har tillgång till bra digitala tjänster, utifrån deras behov.
9. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.
10. Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatutveckling

Årets resultat för Region Örebro län uppgår till -839 miljoner kronor att jämföra med föregående års resultat på -245 miljoner kronor. I årets resultat ingår orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar. Om dessa poster exkluderas erhålls ett balanskravsresultat*. Årets balanskravsresultat uppgår till -909 miljoner kronor, vilket är -754 miljoner kronor lägre än budget och 1,2 miljarder kronor lägre än föregående års balanskravsresultat.

Nämnderna redovisar sammantaget en negativ budget-avvikelse med -1,0 miljard kronor, vilket är 728 miljoner kronor sämre än föregående år. Flera nämnder redovisar positiva resultat år 2023. De största överskotten finns hos regionstyrelsen som redovisar en positiv budgetavvikelse på 301 miljoner kronor och servicenämnden som har en positiv budgetavvikelse på 40 miljoner kronor. Samtidigt redovisar tre nämnder större underskott där hälso- och sjukvårdsnämnden har den största negativa budget-avvikelsen på -1,2 miljarder kronor. Kollektivtrafik-nämnden redovisar ett underskott på -110 miljoner kronor och folktandvårdsnämndens budgetavvikelse uppgår till -37 miljoner kronor.

För hälso- och sjukvårdsnämnden har underskottet byggts upp över tid. Det ökade underskottet 2023 beror i huvudsak på hög ökning av sociala avgifter, hyrläkare och läkemedel samt satsningen för att minska operationsköerna genom att anlita externa operationsteam i kombination med lägre utfall av statsbidraget för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården.

Kollektivtrafiknämndens underskott är i stort en konsekvens av det högre kostnadsläget i samhället och främst ökningen av bränslepriser. Resandemönstret har ännu inte återgått till nivåerna som rådde åren före pandemin. Resandet för 2023 summeras till 8 procent lägre än 2019.

För folktandvårdsnämnden beror underskottet framför allt på att intäkterna inte når upp till budgeterad nivå. Sammantaget har fler timmar bokats med patienter 2023 jämfört med föregående år, men under första halvåret ökade bara timmarna för barntandvården.

Regionstyrelsens finansförvaltning redovisar ett överskott på 391 miljoner kronor (-253 miljoner kronor föregående år). Överskottet beror framför allt på högre skatteintäkter än budgeterat till följd av att skatteunderlaget utvecklats positivt. Även intäkterna för bidrag från utjämningen och generella statsbidrag översteg budgeterad nivå. Samtidigt gick de finansiella marknaderna starkt vilket bidrog till orealiserade vinster.

Balanskravsresultatet för 2023 uppgår till -7,7 procent av skatter och statsbidrag. Målet för mandatperioden 2023–2026 är minst 1,25 procent. Utfallet år 2022 uppgick till 2,6 procent och för hela förra mandatperioden 3,6 procent.

Resultatutveckling efter balanskravsjusteringar*

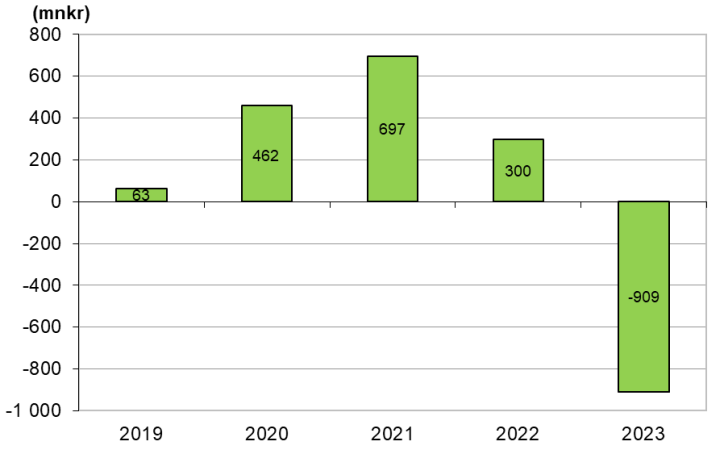

**se balanskravsutredning för mer detaljer*

Verksamhetens nettokostnad

Nettokostnaden uppgår 2023 till 12 382 miljoner kronor jämfört med 11 020 miljoner kronor föregående år, vilket ger en nettokostnadsökning på 12,4 procent. Under 2022 uppgick nettokostnadsökningen till 8,1 procent. Att ökningstakten är högre 2023 är ett resultat av lägre intäkter i form av statsbidrag samt generellt höga inflationsdrivna kostnadsökningar varav särskilt kostnaderna för pensioner ökat kraftigt.

Nettokostnadsökningen överstiger ökningen av skatter och generella bidrag, som uppgår till 3,2 procent. Nettokostnadens andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 105,1 procent (96,6 procent 2022).

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella bidrag (jämfört med föregående år, justerat för jämförelsestörande poster)

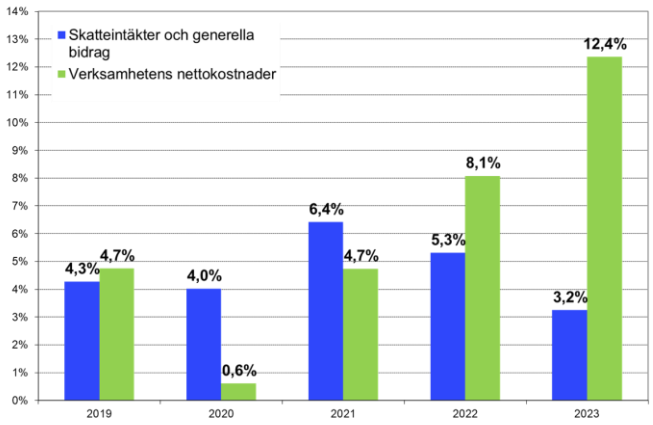

Region Örebro läns intäkter (mnkr), exklusive balanskravsjusteringar

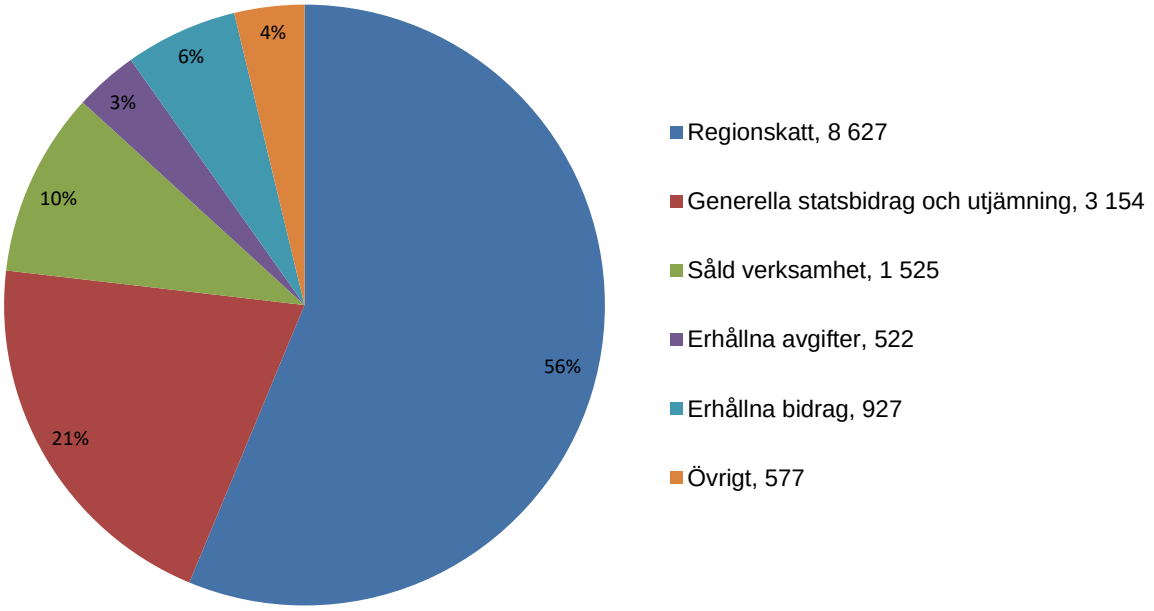

Cirkeldiagrammet visar Region Örebro läns totala intäkter i miljoner kronor. För år 2023 uppgick intäkterna till 15 333 miljoner kronor, exklusive balanskravsjusteringar.

Skatteintäkter samt bidrag från utjämningen och generella statliga bidrag

Sammantaget har skatteintäkter samt bidrag från utjämningen och generella statliga bidrag ökat med 3,3 procent från föregående år.

Skatteintäkter (miljoner kronor)

	Budget	Utfall	Avvikelse
Preliminär skatteinbetalning	8 441	8 436	-4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-26	141	+167
Slutavräkningsdifferens föregående år	0	49	+49
Summa skatteintäkter	**8 414**	**8 627**	**+213**

Skatteintäkterna ökade med 410 miljoner kronor till 8 627 miljoner kronor från föregående år vilket motsvarar 2,5 procent. Den budgeterade skatteunderlagstillväxten uppgick till 4,0 procent. Under året har skatteunderlaget utvecklats positivt och tillväxten har därmed reviderats upp. Orsaken är främst en högre lönesumma genom en starkare arbetsmarknad än SKR:s tidigare prognoser. I december 2023 beräknades skatteunderlagstillväxten för 2023 till 5,3 procent, vilket bidrog till att utfallet av skatteintäkterna fick en positiv budgetavvikelse med 213 miljoner kronor. Därutöver bidrar slutavräkningen för år 2022, vilken tillförs resultatet 2023, med 49 miljoner kronor i positiv budgetavvikelse.

Bidrag från utjämningen och generella statliga bidrag (miljoner kronor)

	Budget	Utfall	Avvikelse
Inkomstutjämningsbidrag	2 004	1 943	-61
Regleringsbidrag	16	131	+115
Kostnadsutjämningsbidrag/ avgift	34	35	+1
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	1 046	1 045	-1
Summa bidrag från utjämningen och generella statliga bidrag	3 100	3 154	+54

Regeringens tidigare bidrag till regionsektorn för arbetet med uppskjuten vård som redovisades som generellt bidrag avslutades 2022 och inga nya generella statsbidrag har tillkommit.

Bidraget för läkemedelsförmånen ökade med 32 miljoner kronor jämfört med året innan. En förändrad fördelning av återbäringar för läkemedel inom förmånen gjorde att ytterligare 25 miljoner kronor, sammanlagt 57 miljoner kronor kunde tilläggsbudgeteras som intäkt och fördelas av regionstyrelsen till berörda verksamheter. Vid årets slut regleras återbäringen samt en vinst/förlustfördelnings-modell med staten. Sammantaget innebar detta att utfallet för statsbidraget på helår endast avvek med en miljon kronor från budget.

För samtliga bidrag från utjämningen och generella statsbidrag innebär det en positiv avvikelse med 54 miljoner kronor jämfört med den justerade budgeten. Jämfört med föregående år har bidragen minskat med -39 miljoner kronor eller -1,2 procent, till 3 154 miljoner kronor.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår för 2023 till 3 174 miljoner kronor (3 106 miljoner kronor 2022), vilket innebär en ökning med 2,2 procent jämfört med föregående år. Samtidigt som de specialdestinerade statsbidragen avseende covid-19 i stor utsträckning har avvecklats så har andra intäkter ökat.

Intäkterna för såld vård har ökat med 101 miljoner kronor eller 14,1 procent till 819 miljoner kronor jämfört med förra året och patientavgifterna har ökat inom både hälso- och sjukvården (6,8 procent) och Folktandvården (5,4 procent) jämfört med föregående år.

Trafikintäkterna och intäkterna för serviceresor har ökat med 13,5 procent sedan föregående år och uppgår till 487 miljoner kronor. Ökningen beror dels på taxehöjningar, dels på ett ökat resande i jämförelse med föregående år.

Region Örebro läns kostnader (mnkr)

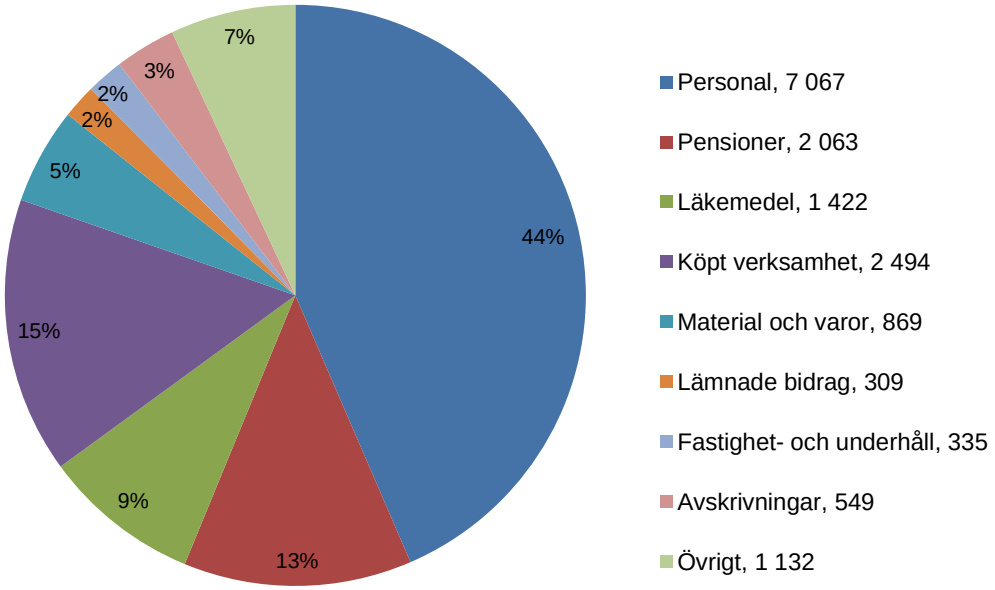

Cirkeldiagrammet visar Region Örebro läns totala kostnader i miljoner kronor. För år 2023 uppgick kostnaderna till 16 241 miljoner kronor, exklusive balanskravsjusteringar.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar uppgår till 15 556 miljoner kronor. Jämfört med 14 126 miljoner kronor föregående år innebär det en ökning med 10,1 procent mellan åren.

Lönekostnadsökningen är lägre än föregående år och uppgår till 4,7 procent i jämförelse med 1,9 procent föregående år. Ökningen är främst ett resultat av lönerörelsen och att Region Örebro län har ökat i antal anställda.

Antalet årsarbetare (tillsvidare- och visstidsanställda) har ökat med 133 årsarbetare, från 10 630 årsarbetare till 10 763, vilket motsvarar 1,3 procent. Ökningstakten för de delar av lönekostnaderna som betecknas som månadslön är 6,0 procent och beror på höjda löner i och med löneavtalsrörelsen och att antalet anställda har ökat mellan åren. Kostnader som betecknas som extratid har totalt ökat med 0,9 procent där kostnaderna minskat för timanställda (-7,2 procent) och övertid (-3,6 procent) samt ökat för obekväm arbetstid (5,5 procent) och jour/beredskap (5,9 procent). Sjuklönerna har minskat med 14 procent sedan föregående år.

Kostnaderna för inhyrd personal uppgår till 222 miljoner kronor och är 35 miljoner eller 18,7 procent högre jämfört föregående år. Årets hyrpersonalkostnad för Region Örebro län avser i huvudsak Hälso- och sjukvårdsförvaltningen där inhyrd personal motsvarar 3,3 procent av den egna personalkostnaden. Måttet på oberoende av inhyrd personal är 2,0 procent av den egna personalkostnaden.

Lönekostnadsutveckling (jämfört med föregående år, justerat för jämförelsestörande poster)

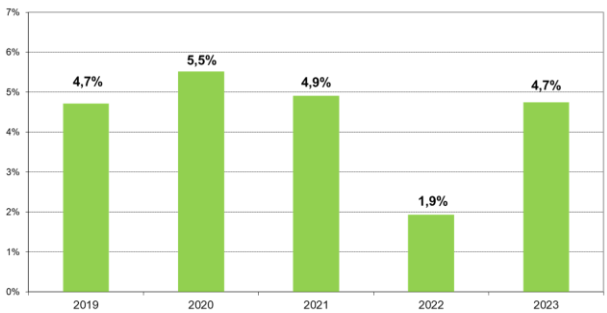

Kostnaderna för sjukvårdsmaterial har ökat med 59 miljoner kronor eller 9,3 procent till 689 miljoner kronor, en ökning som härleds till satsningen på att korta operationsköerna. Kostnaderna för läkemedel har ökat med 121 miljoner kronor, eller 9,3 procent, under året och uppgår till 1,4 miljarder kronor.

Den köpta vården har ökat något för både den somatiska vården och psykiatriska vården. Den totala kostnaden uppgår till 446 miljoner kronor respektive 79 miljoner kronor. Ökningen i den somatiska vården motsvarar 3 miljoner kronor, eller 0,6 procent, medan den köpta psykiatriska vården ökat med 6 miljoner kronor, eller 8,6 procent.

Trafikkostnaderna har ökat med 16 procent, motsvarande 145 miljoner kronor till 1,1 miljarder kronor sedan föregående år. Ökningen beror framför allt på högre bränslepriser.

Finansiella intäkter och kostnader

Börsmarknaderna utvecklades positivt under 2023, i motsats till den negativa börsutvecklingen som var 2022. Det innebar att de finansiella intäkterna ökade med 311 miljoner kronor mellan åren samtidigt som de finansiella kostnaderna var 87 miljoner kronor lägre.

Finansnettot, exklusive orealiserade värdeförändringar i pensionsmedelsportföljen, uppgår till -294 miljoner kronor, vilket är 204 miljoner kronor lägre än föregående år. Skillnaden mellan åren beror framför allt på högre pensionskostnader.

Budgetföljsamhet

I verksamhetsplan och budget för Region Örebro län 2023 budgeterades ett resultat efter balanskravsjusteringar på -155 miljoner kronor, vilket enligt planen skulle ianspråktas ur Region Örebro läns resultatutjämnings-reserv. Det budgeterade resultatet innehöll en planerings-reserv på 50 miljoner kronor och inflationsbuffert på 158 miljoner kronor. Nya avsättningar till pensionsmedels-portföljen budgeterades med 515 miljoner kronor. Skattesatsen var oförändrad 11,55 kronor.

Region Örebro läns resultat avviker negativt mot det budgeterade resultatet med 754 miljoner kronor. Budgetavvikelsen för skatteintäkter och generella bidrag är positiv med totalt 267 miljoner kronor beroende på högre tillväxt av löner 2023 än vad som förutspåtts av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) då budgeten beslutades. Även finansnettot visar en positiv avvikelse mot budget med 104 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnad avviker negativt från budget med 981 miljoner kronor vilket förklaras av högre pensionskostnader än budgeterat, men även högre driftskostnader i allmänhet till följd av inflationen och höga ökningar av läkemedelskostnaderna.

Avvikelse från budget i årsbokslutet 2023 (mnkr)

	Budget	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnad	-11 402	-981
Skatteintäkter	8 414	213
Generella statsbidrag och utjämning	3 100	54
Finansnetto	-342	105
Årets resultat	**-229**	**-609**
Balanskravsjusteringar	75	-145
Årets resultat 2023 exkl. balanskravsjusteringar	**-155**	**-754**

Budgetjusteringar

Justering av nämndernas ramar

Respektive nämnd har en budgetram att förhålla sig till. Ramarna beslutades av regionfullmäktige i verksamhetsplan med reviderad budget för 2023. Regionstyrelsen beslutade i mars, på mandat av regionfullmäktige, att fördela årets ökning av statsbidraget för läkemedel till hälso- och sjukvårdsnämnden med 40,1 miljoner kronor och hälsovalsenheten med 17,2 miljoner kronor.

Under året har ett beslut tagits i regionstyrelsen om att disponera medel ur regionstyrelsens planeringsreserv. Beslutet avser en utfördelning av medel som ligger i de generella statsbidragen för utökat uppdrag inom kompetensförsörjning (0,6 miljoner kronor till regional tillväxtnämnd). Ursprunglig planeringsreserv för året var 50 miljoner kronor, varför 49,4 miljoner kronor är oförbrukade vid årets utgång.

Därutöver har en del förändringar av ansvar skett mellan nämnderna till följd av organisatoriska eller redovisningstekniska skäl vilka har medfört omfördelning av budgetramarna enligt nedanstående tabell. Den största omföringen av ramar har gjorts från forsknings- och utbildningsnämnden* till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen i samband med omorganisation. Lönesatsningen om 50 miljoner kronor från budgeten har förts om från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Budgetjusteringar (mnkr)

	Summa nämnder	Region fullmäktige	Region styrelsen	Hälso o sjukv nämnd	Forskn o utb nämnd *)	Service nämnd	Kollektiv trafik nämnd	Regional tillväxt nämnd	Kultur nämnd	Plan reserv
Beslutad budgetram	-10 919,4	-19,0	-2 753,1	-6 994,2	-137,7	-51,9	-684,3	-157,1	-122,1	-50,0
Omorganisation FoU och infrastrukturenhet	0,0		-10,2	-133,0	137,7		5,5			
Beslut läke-medelsbudget	-57,3		-17,2	-40,1						
Övriga justeringar pga. organisation/ redovisning	-0,2	-0,1	52,3	-54,0		0,2	0,8	0,4	0,2	
Beslut avseende planeringsreserv 2023										
23RS1674 Ökat uppdrag inom kompetens-försörjning	-0,6							-0,6		0,6
Summa beslut som disponerats 2023	-58,1	-0,1	24,9	-227,1	137,7	0,2	6,3	-0,2	0,2	
Total justerad budgetram och planeringsreserv	-10 977,5	-19,1	-2 728,2	-7 221,3	0,0	-51,7	-678,0	-157,3	-121,9	-49,4

**) Forsknings- och utbildningsnämnden har upphört från och med år 2023 och ansvaret har överförts till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen.*

Justering av investeringsbudgeten

I verksamhetsplan med budget för 2023 finns en pott för oförutsedda investeringar hos regionstyrelsen. Inga disponeringar har gjorts ur denna pott under året.

Investeringar i det nya informationssystemet inom vården sker sedan 2022 inom hälso- och sjukvårdsnämnden. Tidigare beviljade investeringsmedel om 24 miljoner kronor har därför förts om från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden från 2023. Inom hälso- och sjukvårdsnämnden har 2 miljoner kronor av budgetramen för medicinteknisk utrustning förts till immateriella

tillgångar, då den avsedda investeringen kommer att klassificeras som immateriell tillgång i redovisningen. Ovanstående justeringar är omföringar mellan nämnder och investeringsgrupper av tidigare beslutade medel och ingen ökning av investeringsramen.

I samband med årsredovisningen för 2022 togs även beslut om överföring av ej genomförda investeringar till 2023 års investeringsbudget. I beslutet saknades 28,4 miljoner kronor avseende medicinteknisk utrustning till H-huset samt 8,1 miljoner kronor för IVA och NIMA, båda vid Universitetssjukhuset Örebro. Eftersom investeringarna har beslutats tidigare, men inte har genomförts under 2022, lades sammanlagt 36,5 miljoner kronor till investeringsbudgeten för 2023 i samband med delårsrapporten för juli 2023.

Sammantaget innebär ovanstående att den totala investeringsbudgeten för 2023 (inklusive överförda beslut) uppgår till 1 876,9 miljoner kronor.

Investeringar

Koncernens totala investeringar för år 2023 uppgår till 1 051 miljoner kronor (förra året 1 309 miljoner kronor). Förutom Region Örebro län är det Länsgården Fastigheter AB och Svealandstrafiken AB som har gjort investeringar av betydelse för koncernens ekonomiska ställning under året. Länsgårdens investeringar i byggnader och markanläggningar uppgick till 294 miljoner kronor (förra året 292 miljoner kronor). Vård- och omsorgsboendena Kungsparken i Kumla och Blomsterängen i Hallsberg har färdigställts under våren 2023. Produktion pågår av ny vårdcentral i Skebäck, Örebro, samt ny vårdcentral och

folktandvårdsklinik i Kumla. Länsgårdens byggnads-investeringar finansieras genom externa lån där regionorganisationen är borgenär.

Svealandstrafiken har investerat i sin vagnpark med 22 miljoner kronor under året (förra året 72 miljoner kronor). Övriga investeringar uppgick till 37 miljoner kronor för året (året innan var de 60 miljoner kronor).

Region Örebro län har gjort materiella investeringar (byggnader inklusive finansiell leasing och inventarier) för 727 miljoner kronor (959 miljoner kronor 2022). I bokslutet 2022 ändrades principen för redovisning av hyreskontrakt. Numera skiljer Region Örebro län på operationell och finansiell leasing avseende hyres-kontrakten. Finansiell leasing ingår i investerings-redovisningen och i bokslutet 2023 har kontrakt till ett värde av 77 miljoner kronor tecknats. Immateriella investeringar uppgår till 10 miljoner kronor och finansiella investeringar har gjorts med 0,3 miljoner kronor under året.

Årets investeringsbudget uppgår till 1 877 miljoner kronor. Summan inkluderar överföring av investeringsmedel från tidigare års budget om 1 068 miljoner kronor. Att utfallet är lägre än budgeterat beror dels på att budgeten i vissa fall avser investeringsprojekt som pågår under flera år, dels på medvetna fördröjningar i genomförande för att klara likviditeten.

Av regionorganisationens budgeterade fastighets-investeringar på 1 036 miljoner kronor (varav 689 miljoner kronor överförts från tidigare år) har endast 285 miljoner kronor verkställts under året. Avvikelsen från budget beror delvis på att många investeringar sträcker sig över flera år och utfallet kommer senare än planerat. I och med den ansträngda likviditeten under året har ett antal byggprojekt, som kan anstå, skjutits på framtiden. Byggnadsprojekt som har slutförts under året är:

- Sjukhusapoteket, F-huset, Universitetssjukhuset Örebro.
- Ombyggnation ny MR kamera, onkologen, F-huset, Universitetssjukhuset Örebro.
- Reservkraft, U-huset, Universitetssjukhuset Örebro.
- Campus X-huset, Universitetssjukhuset Örebro.
- Ombyggnation av Folktandvården Adolfsberg, Örebro.

Se vidare sammanställning av status för fastighetsprojekt med investeringsbelopp överstigande 10 miljoner kronor efter investeringsredovisningen.

Årets investeringar i inventarier i Region Örebro län fördelade sig med 200 miljoner kronor för medicinteknisk utrustning, 53 miljoner kronor för IT-utrustning och 112 miljoner kronor för övriga inventarier.

Överföring av tidigare beslutade investeringar

En del av de investeringar som tidigare har beslutats av regionfullmäktige har inte verkställts under budgetåret. Avseende byggnadsinvesteringar har vissa projekt flyttat fram starttiden eller förlängt genomförandet beroende på olika faktorer som upphandlingstider, myndighetsfrågor, anpassning till verksamheters förutsättningar och IT- eller MT-samordningsfrågor. För viss medicinteknisk utrustning löper investeringsfasen över ett eller flera årsskiften. Detta beror på att upphandlingsprocessen är så omfattande och beställningstillfället och leveranstid inte faller på samma budgetår. Det slutliga betalningstillfället förskjuts därför till ett annat år. Övriga investeringar skjuts i vissa fall fram i upphandlingen, eller är beroende av byggnadsinvesteringar, vilka har förflyttats i tiden. Investeringsbeslut avseende byggnader och medicinteknisk utrustning ska högst föras vidare i tre år och för övriga investeringar endast ett år om inte speciella skäl finns. Sammantaget innebär detta att tidigare beslutade investeringar om 939 miljoner kronor föreslås föras över till 2024 från tidigare år, fördelning se nedan.

Överföring investeringar (mnkr)	Totalt beslut	Förbrukat/ omprövat	Återstår
Immateriella anläggningstillgångar	26,7	10,3	16,4
Fastighetsinvesteringar totalt	1 036,2	432,0	604,2
varav			
Hälso- o sjukvårdsnämnden			*215,9*
Folktandvårdsnämnden			*1,5*
Regional tillväxtnämnd			*1,9*
Servicenämnden inkl reinvesteringar			*309,1*
Regionstyrelsen			*23,1*
Externa hyresgäster			*52,8*
Medicinteknisk utrustning	395,6	177,8	217,8
IT-utrustning	97,0	97,0	0,0
Övriga investeringar	285,0	184,4	100,5
	1 840,5	**901,5**	**938,9**

Soliditet

Soliditeten anger hur mycket av de totala tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare är den långsiktiga finansiella handlingsberedskapen. Vid årsskiftet uppgår Region Örebro läns soliditet till 18,6 procent vilket är -6,9 procentenheter lägre än vid samma tidpunkt föregående år.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner som tjänats in före 1998 uppgår vid årsskiftet till -10,8 procent, vilket är -5,1 procentenheter lägre än vid utgången av 2022. Försämringen beror främst på negativ resultatutveckling som reducerar det egna kapitalet.

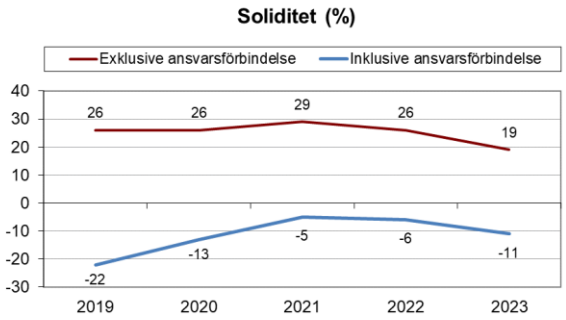

Pensionsskuld

Den totala pensionsskulden i Region Örebro län har ökat med 1 115 miljoner kronor, motsvarande 10,7 procent, sedan föregående år. Totalt uppgår pensionsskulden vid årsskiftet till 11 500 miljoner kronor. Ökningen avser främst den skuld som återfinns som avsättning i balansräkningen och beror på hög inflation och därmed hög värdesäkring av redan intjänade pensionsrätter.

Total pensionsskuld (mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt	6 708	5 647	5 368	4 735	4 410
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	4 792	4 738	4 897	4 934	5 078
Total pensionsskuld	11 500	10 385	10 265	9 669	9 487
Förändring (%)	10,7%	1,2%	6,2%	1,9%	3,3%

Känslighetsanalys

En känslighetsanalys visar hur mycket som en procentuell förändring innebär i kronor. I nedanstående tabell redovisas hur ett antal händelser påverkar regionorganisationens ekonomi:

Känslighetsanalys	Kostnader/ intäkter (mnkr)
Löneförändring 1 %	± 77
Förändring av övriga driftskostnader 1 %	± 59
10 öre förändrad utdebitering	± 73

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Regionfullmäktige i Region Örebro län fastställde i verksamhetsplan med budget 2023 målet att periodens resultat under mandatperioden 2023–2026 ska uppgå till minst 1,25 procent av skatter och statsbidrag. Årets resultat uppgår till -839 miljoner kronor och balanskravsresultatet till -909 miljoner kronor. Det innebär en resultatnivå som uppgår till -7,7 procent av skatter och statsbidrag. Det uppfyller inte kravet för god ekonomisk hushållning för det enskilda året och medför att förutsättningarna att klara regionfullmäktiges resultatmål över mandatperioden bedöms vara små.

Region Örebro läns ekonomiska ställning har fram till 2022 utvecklats positivt. Det kan avläsas i förändringen av regionorganisationens soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser), vilken ökat från -78 procent 2012 till -6 procent 2022. I soliditetsförbättringen ingår positiva resultat, uppbyggnaden av en pensionsmedelsportfölj samt relativt hög självfinansieringsgrad av investeringar, framför allt i början av perioden. Resultatet 2023 innebär att soliditeten (inklusive samtliga pensionsförpliktelser) sjunker tillbaka till 2020/2021 års nivåer. Den ekonomiska ställningen dessa år bedömdes som god. I bedömningen hade dåvarande positiva ekonomiska utveckling stor vikt.

Givet de ekonomiska förutsättningarna kommer utmaningarna för Region Örebro län fortsatt att vara mycket stora, bland annat beroende på ihållande hög inflation. Mot bakgrund av detta har regionfullmäktige i verksamhetsplan med budget för 2024 beslutat om åtgärder som dels ökar regionens intäkter, dels minskar regionens kostnader. Kostnadsreduceringarna är avgörande för att Region Örebro län inom de närmaste åren åter ska klara balanskravet.

Den sammantagna bedömningen är att Region Örebro läns ekonomiska situation har försämrats. Bedömningen baseras på följande faktorer:
- det svaga resultatet 2023
- de ekonomiska utmaningarna är fortsatt mycket stora
+ regionfullmäktige har beslutat om åtgärder som stärker regionens intäkter
- stort beroende av att de åtgärder om kostnadsreduceringar som fullmäktige gett nämnderna i uppdrag att vidta snabbt ger ekonomisk effekt.

Regionfullmäktige i Region Örebro län har i verksamhetsplan med budget för 2023 antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning vilka anger att soliditeten senast 2030 ska uppgå till minst noll. Det ekonomiska resultatet 2023 medför sämre förutsättningar att uppfylla det ekonomiska målet, medan regionfullmäktiges beslutade verksamhetsplan med budget för 2024 har pekat på vilka åtgärder som måste vidtas för att uppfylla målet. Det innebär fortfarande, trots resultatnivån 2023 och att de ekonomiska utmaningarna är stora de kommande åren, att Region Örebro län fortsatt har möjligheter att uppnå minst noll i soliditet år 2030.

Balanskravsutredning

Bakgrund

Yttre omständigheter som globala obalanser i handelskedjor efter pandemin samt kriget i Ukraina och dess effekter på energipriser är tungt vägande skäl bakom en historiskt snabb och kraftig inflationsutveckling under 2022 och 2023. I Sverige har en inflationsökning på cirka 10 procent från ett år till ett annat inte inträffat sedan början av 1950-talet. Den höga inflationstakten 2023 har bidragit till en negativ real skatteunderlagstillväxt på 1,1 procent.

Under 2024 förväntas de ekonomiska förutsättningarna förvärras ytterligare. Dels förväntas en svag utveckling på arbetsmarknaden, dels kommer pensionskostnaderna inom regionsektorn att öka ytterligare jämfört med 2023. SKR bedömer att det reala skatteunderlaget 2024 minskar med ytterligare 1,8 procent. Utvecklingen är unikt svag. Skatteunderlaget har inte fallit i reala termer sedan 2003 och med tillgängliga data från år 2000 har det aldrig tidigare hänt att skatteunderlaget i reala termer har fallit två år i följd.

Inflationsutvecklingen är avgörande för hur snabbt de ekonomiska förutsättningarna normaliseras. Under hösten 2023 har konsumentprisindex, KPI, fallit och uppgick i december 2023 till 4,4 procent. KPI förväntas falla ytterligare under våren 2024. SKR bedömer att KPI i juni 2024 uppgår till 3,0 procent. Om inflationen faller i takt med prognosen innebär det betydande kostnads-minskningar för hela regionsektorn jämfört med 2024. Enligt den senaste beräkningen från Region Örebro läns pensionsadministratör kommer pensionskostnaderna för Region Örebro län att minska från 2,4 miljarder kronor 2024 till 1,5 miljarder kronor 2025.

Regionfullmäktige beslutade i juni 2023 om verksamhetsplan med budget för 2024. Budgetbeslutet innebar höjd skatt, höjda avgifter och kostnadsreduceringar i verksamheten. De samlade ekonomiska åtgärderna kan summeras till 1,3 miljarder kronor. Mot bakgrund av beslutade åtgärder och trots befarat underskott 2023 beslutade regionfullmäktige att bibehålla det långsiktiga målet att senast 2030 redovisa en positiv soliditet. Målet innebär att det egna kapitalet, som i bokslutet 2023 uppgår till -1 760 miljoner kronor, ska vara positivt senast 2030.

Kommunallagens bestämmelser

- Kommunallagens 11 kapitel reglerar en regions ekonomiska förvaltning.
- Utifrån kapitlets 12 § ska ett negativt balanskravsresultat för ett visst räkenskapsår regleras under de närmast tre följande åren.
- Enligt kapitlets 13 § får fullmäktige besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

I proposition 2003/04:105 samt 1996/97:52 omnämns omständigheter som skulle kunna utgöra synnerliga skäl. Bland annat omnämns förutsättningen god finansiell ställning, att kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning är överordnat balanskravet samt möjligheten att endast delvis reglera ett negativt resultat eller att reglera underskottet under en längre tid än vad som förutsätts enligt balanskravet.

Landstingsfullmäktige i Örebro läns landsting anförde 2011 och 2013 synnerliga skäl för att inte återställa uppkomna tillfälliga underskott till följd av justerad kalkylränta vid beräkning av pensionsskulden.

Motiv för att anföra synnerliga skäl

Mot bakgrund av ovanstående anförs synnerliga skäl till att återställa underskottet om 909 miljoner kronor under en längre tid, fram till 2030. Beslutet motiveras med att:

- De ekonomiska förutsättningarna är unikt svaga åren 2023 och 2024.
- De ekonomiska förutsättningarna bedöms förbättras från år 2025 och framåt.
- Regionfullmäktige beslutade i juni 2023 om ekonomiska åtgärder om 1,3 miljarder kronor.
- Mot bakgrund av en förväntad negativ real skatteunderlagstillväxt på 1,8 procent under 2024 finns en uppenbar risk att ytterligare kortsiktiga åtgärder, för att möjliggöra ett återställande av underskottet om 909 miljoner kronor under åren 2024 till 2026, inte är förenligt med god ekonomisk hushållning.
- Regionfullmäktige har antagit det långsiktiga ekonomiska målet att soliditeten senast 2030 ska vara positivt. Målet innebär att eget kapital är återställt och positivt senast 2030.

Beräkning och redovisning av balanskravsresultat (mnkr)

	Utfall 2023	Utfall 2022
=Årets resultat enligt resultaträkningen	**-839**	**-245**
-Samtliga realisationsvinster	-14	-1
+Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
-/+Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-301	438
-/+Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	245	108
=Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-909**	**300**
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
+Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
=Balanskravsresultet	**-909**	**300**
Synnerliga skäl enl 11 kap 12-13 § Kommunallag (2017:725)	909	0

Väsentliga personalförhållanden

Attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning

Kompetensutmaningen utifrån verksamhetens uppdrag, demografi och tillgänglig arbetskraft samt den svåra ekonomiska situationen är märkbar. Att ta tillvara, behålla och utveckla befintliga medarbetare och att samtidigt arbeta för att attrahera nya medarbetare under ekonomisk åtstramning är nödvändig.

Under hösten inleddes ett regiongemensamt omställningsarbete som i första hand berör administrativ personal men med tiden kan det komma att omfatta fler personalkategorier. Detta görs för att undvika varsel och uppsägningar. Att snabbt kunna utveckla och ställa om till nya arbetssätt både utmanar och lockar nuvarande och blivande medarbetare liksom organisationen i dess helhet.

För att tydliggöra Region Örebro läns anseende som arbetsgivare fortgår arbetet med att bland annat förstärka introduktionen, utveckla anställningsmodeller, lönestruktur och förmåner, chefers förutsättningar och synliggöra framtidsyrken för länets ungdomar. En grundläggande del är att möjliggöra ett hållbart arbetsliv och att arbeta systematiskt med arbetsmiljön vilket är en framgångsfaktor för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Mycket av det arbetet sker på arbetsplatsen tillsammans med chef, medarbetarna och i facklig samverkan.

Personalförhållanden

Under år 2023 var medelantalet anställda, både tillsvidare- och visstidsanställda, i Region Örebro län 11 143, fördelat mellan 10 348 tillsvidareanställda och 795 med visstidsanställning. Det är 180 fler anställda i genomsnitt än under 2022.

Medelvärdet på medarbetares anställningsgrad i Region Örebro län var fortsatt hög med 98,34 procent för 2023. Anställningsgraden för heltid varierar för olika yrkeskategorier och beroende på om arbetet sker dagtid, nattetid eller om helgtjänstgöring ingår. Medelåldern för Region Örebro läns medarbetare är 44 år. Lägst medelålder finns inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med 43,7 år och högst medelålder finns inom Företagshälsa och tolkförmedling med medelåldern 51,6 år. Antalet anställda utgörs av 78,3 procent kvinnor och 21,7 procent män. Cirka 70 procent av Region Örebro läns yrkesgrupper består av medarbetare med högskoleutbildning.

Totalt har 857 bisysslor rapporterats under år 2023.

Antalet tillsvidareanställda årsarbetare per december 2023 var 10 256,2 vilket innebär en ökning med 265,6 årsarbetare jämfört med december 2022. Ökningen skedde under januari till september och har under oktober till december stannat av och minskat något. Detta med anledning av det ekonomiska läget och beslut om besparingar.

Ökningen finns främst inom yrken i hälso- och sjukvården och den största ökningen procentuellt sett är gruppen biträdespersonal som ökat med 58,8 procent (54,4 årsarbetare). Den grupp som ökat mest till antalet är undersköterska/skötare som ökat med 72,9 årsarbetare (5,1 procent). Detta är en följd av att undersköterska blev en skyddad yrkestitel från 1 juli 2023. I samband med förändringen anställdes undersköterskor med tidsbegränsande anställningar som uppfyllde kvalifikationskraven i Region Örebro län på tillsvidaretjänster. Minskningen av tidsbegränsade anställningar motsvarar ökningen av tillsvidareanställda. Gruppen läkare har ökat med 30,9 årsarbetare.

Kompetensförsörjningsmässigt är sjuksköterskegrupperna fortsatt en stor utmaning och antalet årsarbetare är i stort sett oförändrat mot förgående år. Detta trots att utbildningstjänster för specialistsjuksköterska/barnmorska sker årligen med cirka 70 tjänster.

Inom grupperna handläggare och administratörer har en ökning av antalet årsarbetare skett där den första gruppen ökat med 32,2 årsarbetare och den senare gruppen med 20,3 årsarbetare. En förklaring till ökningarna är införande av det nya vårdinformationssystemet Cosmic.

Chefsgruppen som tidigare år ökat har under 2023 minskat med 15,8 årsarbetare i jämförelse med 2022.

Inför 2024 har beslut tagits om att lägga till en ny definition av årsarbetare till Region Örebro läns uppföljning. Orsaken till detta är att nuvarande definition inte tar hänsyn till tjänstledigheter vilket i praktiken innebär att medarbetare som är frånvarande på grund av någon form av tjänstledighet på hel- eller deltid beräknas som en årsarbetare i underlaget. Beräkningssätt finns angivet under respektive tabell i rapporten.

Den totala sjukfrånvaron för år 2023 var 6,4 procent. Det var 1 382 897 timmar vilket motsvarar 698 årsarbetare (beräknat på en heltidsnorm om 40 timmar i veckan).

Sedan föregående år har den totala sjukfrånvaron i Region Örebro minskat med 0,5 procentenheter från 6,9 procent till 6,4 procent. Minskningen avser korttidsfrånvaro där minskningen är 0,7 procentenheter. Långtidsfrånvaron har ökat med 0,2 procentenheter.

Nationell sjukstatistik i Kolada visar att i jämförelse med andra regioner har Region Örebro län under de senaste åren (2017–2022, jämförelse för 2023 finns inte tillgänglig) legat något lägre än snittet för regioner. Region Örebro län följer samma trend som övriga regioner vad gäller sjukfrånvaro. Även om sjukfrånvaron sjunkit så är den inte ännu inte i samma nivåer som innan coronapandemin.

Region Örebro län behöver fortsätta bevaka utvecklingen av sjukfrånvaron, både internt och i jämförelse med andra regioner.

Nytt inför 2024 är att producerad tid kommer att redovisas per hel- och halvår. Producerad tid avser all avtalad tid minus all frånvaro plus all extratid. Under 2023 arbetades 16 045 195 timmar, vilket motsvarar 8 104 årsarbetare (räknat på heltidsmått om 40 timmar per vecka). Den avtalade tiden exklusive semester motsvarande 9 776 årsarbetare. Den totala frånvaron uppgick till -2 222 årsarbetare och extratiden motsvarande +550 årsarbetare.

HR-statistik

Årsarbetare avtalad sysselsättningsgrad – tillsvidareanställda – yrkesgrupper

Yrkesgrupp/ antal	Årsarbetare per 31 december 2023			Årsarbetare per 31 december 2022			Förändring		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterska-allmän	1 324,5	190,6	1 515,1	1 311,9	177,9	1 489,8	12,6	12,7	25,3
Spec-ssk/barnm/röntgenssk	1 090,3	172,7	1 262,9	1 094,8	179,2	1 273,9	-4,5	-6,5	-11,0
Biomedicinsk analytiker	247,3	37,0	284,3	245,3	35,0	280,3	2,0	2,0	4,0
Psykolog/PTP-psykolog	129,5	53,8	183,3	131,0	50,8	181,8	-1,5	3,0	1,5
Sjukgymnast/fysioterapeut	184,2	73,0	257,2	183,4	71,0	254,4	0,8	2,0	2,8
Arbetster o hjälpmkonsulent	151,4	13,0	164,4	145,1	12,0	157,1	6,3	1,0	7,3
Kurator/famrådg/kurativt arb	211,9	17,5	229,4	201,7	17,5	219,2	10,2	0,0	10,2
Usk/sköt/barnsköt/ambulanssjv	1 310,2	193,5	1 503,7	1 242,4	188,5	1 430,9	67,9	5,0	72,9
Behandlingsassistent	8,0	0,0	8,0	8,0	1,0	9,0	0,0	-1,0	-1,0
Läkare	535,3	501,5	1 036,8	502,3	503,7	1 006,0	33,0	-2,1	30,9
Medicinsk vårdadministratör	557,5	8,0	565,5	542,5	6,0	548,5	15,0	2,0	17,0
Biträdespersonal HoS	117,9	29,0	146,9	70,5	22,0	92,5	47,4	7,0	54,4
Andra yrkesgrp inom HoS	196,6	38,8	235,4	177,9	37,7	215,5	18,7	1,2	19,9
Lokalvårdare	165,3	35,0	200,3	168,9	37,0	205,9	-3,7	-2,0	-5,7
Kock/kallskänka/köksbiträde	57,5	12,0	69,5	54,0	12,0	66,0	3,5	0,0	3,5
Vaktmästare o förrådsarbetare	20,0	47,0	67,0	21,0	50,0	71,0	-1,0	-3,0	-4,0
Trädgårdsarb/trädgårdstekniker	7,0	11,8	18,8	5,0	13,8	18,8	2,0	-2,0	0,0
Administratör	318,4	46,1	364,5	305,1	39,1	344,2	13,3	7,0	20,3
Handläggare	494,8	248,3	743,1	469,4	241,5	710,9	25,4	6,8	32,2
Chef	353,5	146,0	499,5	363,3	152,0	515,3	-9,8	-6,0	-15,8
Ingenjör/tekniker/hantverkare	61,8	192,3	254,0	61,8	191,8	253,5	0,0	0,5	0,5
Lärare o annan pedagog	75,9	27,0	102,9	76,8	26,4	103,2	-0,9	0,6	-0,3
Elevassistent	11,8	6,0	17,8	11,0	6,0	17,0	0,8	0,0	0,8
Tandhygienist	74,0	3,0	77,0	73,8	4,0	77,8	0,3	-1,0	-0,8
Tandläkare	84,1	40,3	124,4	79,3	35,3	114,6	4,8	5,0	9,8
Tandsköterska o ortodontiass	250,5	0,0	250,5	255,2	1,0	256,2	-4,7	-1,0	-5,7
Tandtekniker o tandvårdsbitr	10,0	6,0	16,0	9,0	7,0	16,0	1,0	-1,0	0,0
Teckenspråkstolk	51,0	7,0	58,0	55,4	6,0	61,4	-4,4	1,0	-3,4
Summa	**8 100,2**	**2 156,2**	**10 256,2**	**7 865,8**	**2 125,2**	**9 990,7**	**234,5**	**31,2**	**265,6**

Definition: Med årsarbetare avtalad sysselsättningsgrad avses avtalad sysselsättningsgrad (utifrån anställningsavtal). En person som är anställd på 100% är 1 årsarbetare medan en person som är anställd på 75% är 0,75 årsarbetare.

Antalet tillsvidareanställda årsarbetare har ökat med 265,6 under år 2023.

Den största procentuella ökningen har skett inom gruppen biträdespersonal hälso- och sjukvård (anställda inom Regionservice, vårdnära service–VNS) som ökat med 58,8 procent, motsvarande 54,4 årsarbetare. Ökningen av biträdespersonal har varit del i arbetet med att frigöra mer tid till andra grupper för patientnära vård men beror också på införandet av skyddad yrkestitel för undersköterskor där de som inte fått sitt yrkesbevis kodas som biträdespersonal. Dessa utgör 40 årsarbetare.

Den grupp som ökat mest till antalet är undersköterska/skötare som ökat med 72,9 årsarbetare (5,1 procent). Även detta är en följd av att undersköterska blev en skyddad yrkestitel från första juli 2023. I samband med förändringen anställdes undersköterskor med tidsbegränsande anställningar som uppfyllde kvalifikationskraven i Region Örebro län på tillsvidaretjänster. Ökningen av tillsvidareanställda motsvarar minskningen av tidsbegränsade anställningar.

Kompetensförsörjningsmässigt är sjuksköterskegrupperna fortsatt en stor utmaning och antalet årsarbetare är i stort sett oförändrat mot förgående år. Gruppen allmänsjuksköterska har ökat med 25,3 årsarbetare i jämförelse med föregående år medan specialistsjuksköterskor har minskat med 11 årsarbetare jämfört med föregående år. Detta trots att utbildningstjänster för specialistsjuksköterska/barnmorska sker årligen med cirka 70 tjänster.

Gruppen läkare har ökat med 30,9. Ökningarna finns främst bland ST-läkare som ökat med 11 årsarbetare och överläkare med 14,3 årsarbetare.

Inom grupperna handläggare och administratörer har en ökning av antalet årsarbetare skett där den första gruppen ökat med 32,2 årsarbetare och den senare gruppen med 20,3 årsarbetare. En förklaring till ökningarna är införande av det nya vårdinformationssystemet Cosmic.

Chefsgruppen som tidigare år ökat har under 2023 minskat med 15,8 årsarbetare i jämförelse med 2022.

Årsarbetare avtalad sysselsättningsgrad – tillsvidare- och visstidsanställda – yrkesgrupper

Yrkesgrupp/ antal	Årsarbetare per 31 december2023			Årsarbetare per 31 december 2022			Förändring		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterska-allmän	1 334,4	192,1	1 526,4	1 329,4	180,6	1 510,0	5,0	11,4	16,4
Spec-ssk/barnm/röntgenssk	1 097,3	173,9	1 271,2	1 100,0	180,3	1 280,3	-2,8	-6,4	-9,1
Biomedicinsk analytiker	249,8	38,0	287,8	248,2	35,0	283,2	1,6	3,0	4,6
Psykolog/PTP-psykolog	143,5	61,7	205,2	142,2	58,3	200,5	1,3	3,4	4,7
Sjukgymnast/fysioterapeut	185,2	73,0	258,2	188,8	73,0	261,8	-3,6	0,0	-3,6
Arbetster o hjälpmkonsulent	157,8	13,0	170,8	157,1	13,5	170,6	0,8	-0,5	0,3
Kurator/famrådg/kurativt arb	214,9	18,5	233,4	207,3	18,5	225,8	7,6	0,0	7,6
Usk/sköt/barnsköt/ambulanssjv	1 355,5	199,5	1 555,0	1 355,2	200,2	1 555,5	0,3	-0,8	-0,5
Behandlingsassistent	8,0	0,0	8,0	8,0	1,6	9,6	0,0	-1,6	-1,6
Läkare	638,0	584,2	1 222,2	613,8	584,3	1 198,1	24,1	-0,1	24,1
Medicinsk vårdadministratör	560,0	8,0	568,0	554,8	6,0	560,8	5,2	2,0	7,2
Biträdespersonal HoS	181,2	41,0	222,2	98,3	35,7	134,0	82,9	5,3	88,2
Andra yrkesgrp inom HoS	205,3	39,8	245,1	191,9	38,7	230,5	13,4	1,2	14,6
Lokalvårdare	191,2	41,0	232,2	191,4	41,0	232,4	-0,3	0,0	-0,3
Kock/kallskänka/köksbiträde	59,0	15,8	74,8	62,2	16,8	79,0	-3,2	-1,0	-4,2
Vaktmästare o förrådsarbetare	21,0	53,0	74,0	23,0	55,0	78,0	-2,0	-2,0	-4,0
Trädgårdsarb/ trädgårdstekniker	9,0	14,8	23,8	9,0	16,8	25,8	0,0	-2,0	-2,0
Administratör	340,7	56,2	396,9	350,0	45,6	395,6	-9,3	10,5	1,2
Handläggare	505,3	256,2	761,5	488,8	252,5	741,2	16,6	3,8	20,3
Chef	353,5	148,0	501,5	363,8	155,0	518,8	-10,3	-7,0	-17,3
Ingenjör/tekniker/hantverkare	65,8	196,8	262,5	65,8	205,0	270,7	0,0	-8,2	-8,2
Lärare o annan pedagog	78,6	27,0	105,5	80,0	27,4	107,4	-1,4	-0,4	-1,8
Elevassistent	11,8	6,0	17,8	11,8	7,0	18,8	0,0	-1,0	-1,0
Tandhygienist	75,5	3,0	78,5	74,8	4,0	78,8	0,8	-1,0	-0,3
Tandläkare	86,5	41,8	128,4	83,7	38,2	122,0	2,8	3,6	6,4
Tandsköterska o ortodontiass	253,5	1,0	254,5	261,2	2,0	263,2	-7,7	-1,0	-8,7
Tandtekniker o tandvårdsbitr	10,0	6,0	16,0	9,0	7,0	16,0	1,0	-1,0	0,0
Teckenspråkstolk	55,0	7,0	62,0	55,4	6,0	61,4	-0,4	1,0	0,6
Summa	**8 447,3**	**2 316,3**	**10 763,4**	**8 324,9**	**2 305,0**	**10 629,8**	**122,4**	**11,2**	**133,6**

Definition: Med årsarbetare avtalad sysselsättningsgrad avses avtalad sysselsättningsgrad (utifrån anställningsavtal). En person som är anställd på 100% är 1 årsarbetare medan en person som är anställd på 75% är 0,75 årsarbetare. I tabellen ovan inkluderas både tillsvidare- och visstidsanställda vilket innebär en del dubbelregistreringar då både den tjänstlediga tillsvidareanställda och dennes vikarie registreras.

Årsarbetare exklusive tjänstlediga – tillsvidareanställda – yrkesgrupper

Yrkesgrupp/ antal	Årsarbetare per 31 december 2023			Årsarbetare per 31 december 2022			Förändring		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterska-allmän	1 113,2	176,2	1 289,4	1 099,7	164,9	1 264,6	13,5	11,3	24,8
Spec-ssk/barnm/röntgenssk	968,5	158,8	1 127,3	971	162,4	1 133,4	-2,5	-3,6	-6,1
Biomedicinsk analytiker	223,4	33,2	256,6	218,6	33,6	252,2	4,8	-0,4	4,4
Psykolog/PTP-psykolog	105	47,5	152,5	105,1	45,4	150,5	-0,1	2,1	2
Sjukgymnast/fysioterapeut	157,6	66,5	224,1	156,6	62,3	218,9	1	4,2	5,2
Arbetster o hjälpmkonsulent	133,2	12,6	145,8	124,7	11,7	136,4	8,5	0,9	9,4
Kurator/famrådg/kurativt arb	192,7	15,6	208,3	177,9	15,5	193,4	14,8	0,1	14,9
Usk/sköt/barnsköt/ambulanssjv	1 147,4	175,8	1 323,2	1 101,8	174,2	1 276	45,6	1,6	47,2
Behandlingsassistent	7,9	0	7,9	7,9	0,8	8,7	0	-0,8	-0,8
Läkare	459,1	452,1	911,2	423,7	451,6	875,3	35,4	0,5	35,9
Medicinsk vårdadministratör	522,5	7,8	530,3	502,9	6,8	509,7	19,6	1	20,6
Biträdespersonal HoS	103,2	26,3	129,5	61,7	18	79,7	41,5	8,3	49,8
Andra yrkesgrp inom HoS	172,9	34,6	207,5	152,2	35,4	187,6	20,7	-0,8	19,9
Lokalvårdare	146,1	32,4	178,5	152,8	37	189,8	-6,7	-4,6	-11,3
Kock/kallskänka/köksbiträde	55,3	12	67,3	51,4	12	63,4	3,9	0	3,9
Vaktmästare o förrådsarbetare	19,4	42	61,4	19,4	47,1	66,5	0	-5,1	-5,1
Trädgårdsarb/ trädgårdstekniker	4,5	10,9	15,4	2,6	11,8	14,4	1,9	-0,9	1
Administratör	292,5	41,8	334,3	277,8	29	306,8	14,7	12,8	27,5
Handläggare	460,1	238	698,1	437,1	231,7	668,8	23	6,3	29,3
Chef	349,9	144,6	494,5	361,4	146,8	508,2	-11,5	-2,2	-13,7
Ingenjör/tekniker/hantverkare	57,1	185,4	242,5	52,6	184	236,6	4,5	1,4	5,9
Lärare o annan pedagog	72,3	25,9	98,2	70	26,3	96,3	2,3	-0,4	1,9
Elevassistent	7,8	4,6	12,4	9,5	5,6	15,1	-1,7	-1	-2,7
Tandhygienist	65	2	67	63,7	2,8	66,5	1,3	-0,8	0,5
Tandläkare	67,3	36,8	104,1	67,3	30,7	98	0	6,1	6,1
Tandsköterska o ortodontiass	219,5	0	219,5	225,4	0	225,4	-5,9	0	-5,9
Tandtekniker o tandvårdsbitr	8,3	5,9	14,2	7,1	6,3	13,4	1,2	-0,4	0,8
Teckenspråkstolk	41,6	7	48,6	47,7	5,7	53,4	-6,1	1,3	-4,8
Summa	**7 173,3**	**1 996,3**	**9 169,6**	**6 949,6**	**1 959,4**	**8 909,0**	**223,7**	**36,9**	**260,6**

Definition: Årsarbetare exkl tjänstlediga utgår från sysselsättningsgrad (utifrån anställningsavtal) men exkluderar även tjänstledighet. En person som är anställd på 100% men som är tjänstledig 100% räknas som 0 årsarbetare. Är personen anställd på 100% och tjänstledig 50% räknas personen som 0,5 årsarbetare. Med tjänstledighet avses: Tjänstlediga för studier, Tjänstlediga utan lön, Föräldralediga, Offentliga uppdrag och Särskild angelägenhet.

Årsarbetare exklusive tjänstlediga – tillsvidare- och visstidsanställda – yrkesgrupper

Yrkesgrupp/ antal	Årsarbetare per 31 december 2023			Årsarbetare per 31 december 2022			Förändring		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterska-allmän	1 120,9	177,7	1 298,6	1 114,7	167,6	1 282,3	6,2	10,1	16,3
Spec-ssk/barnm/röntgenssk	974,9	160	1 134,9	976	163,5	1 139,5	-1,1	-3,5	-4,6
Biomedicinsk analytiker	225,7	34,2	259,9	221,4	33,6	255	4,3	0,6	4,9
Psykolog/PTP-psykolog	118,3	54,9	173,2	114,7	51,9	166,6	3,6	3	6,6
Sjukgymnast/fysioterapeut	158,6	66,5	225,1	162	63,7	225,7	-3,4	2,8	-0,6
Arbetster o hjälpmkonsulent	139,1	12,6	151,7	135,4	12,9	148,3	3,7	-0,3	3,4
Kurator/famrådg/kurativt arb	196	16,7	212,7	183,5	16,5	200	12,5	0,2	12,7
Usk/sköt/barnsköt/ambulanssjv	1 193	181,8	1 374,8	1 206,4	185,2	1 391,6	-13,4	-3,4	-16,8
Behandlingsassistent	7,9	4,6	12,5	7,9	1,4	9,3	0	3,2	3,2
Läkare	556,9	529,7	1 086,6	520,1	528,6	1 048,7	36,8	1,1	37,9
Medicinsk vårdadministratör	525	7,8	532,8	514	6,8	520,8	11	1	12
Biträdespersonal HoS	161,9	38,1	200	88,3	31,3	119,6	73,6	6,8	80,4
Andra yrkesgrp inom HoS	181,6	35,6	217,2	165,8	36,4	202,2	15,8	-0,8	15
Lokalvårdare	172	38,4	210,4	175,2	42	217,2	-3,2	-3,6	-6,8
Kock/kallskänka/köksbiträde	56,8	15,7	72,5	59,6	16,6	76,2	-2,8	-0,9	-3,7
Vaktmästare o förrådsarbetare	20,4	48	68,4	21,4	52,1	73,5	-1	-4,1	-5,1
Trädgårdsarb/trädgårdstekniker	6,5	13,9	20,4	5,9	14,8	20,7	0,6	-0,9	-0,3
Administratör	314,7	50,4	365,1	320,5	34,8	355,3	-5,8	15,6	9,8
Handläggare	469,6	246	715,6	456,1	241,2	697,3	13,5	4,8	18,3
Chef	349,9	147,1	497	361,9	149,8	511,7	-12	-2,7	-14,7
Ingenjör/tekniker/hantverkare	61,1	189,2	250,3	56,6	197,2	253,8	4,5	-8	-3,5
Lärare o annan pedagog	74,9	25,9	100,8	73,2	27,3	100,5	1,7	-1,4	0,3
Elevassistent	7,8	4,6	12,4	10,3	6,6	16,9	-2,5	-2	-4,5
Tandhygienist	66,5	2	68,5	64,7	2,8	67,5	1,8	-0,8	1
Tandläkare	69,5	38,4	107,9	71,3	33,5	104,8	-1,8	4,9	3,1
Tandsköterska o ortodontiass	221,2	1	222,2	231,4	1	232,4	-10,2	0	-10,2
Tandtekniker o tandvårdsbitr	8,3	5,9	14,2	7,1	6,3	13,4	1,2	-0,4	0,8
Teckenspråkstolk	44,8	7	51,8	47,7	5,7	53,4	-2,9	1,3	-1,6
Summa	**7 503,8**	**2 153,7**	**9 657,5**	**7 373,1**	**2 131,1**	**9 504,2**	**130,7**	**22,6**	**153,3**

Definition: Årsarbetare exklusive tjänstlediga utgår från sysselsättningsgrad (utifrån anställningsavtal) men exkluderar även tjänstledighet. En person som är anställd på 100% men som är tjänstledig 100% räknas som 0 årsarbetare. Är personen anställd på 100% och tjänstledig 50% räknas personen som 0,5 årsarbetare. Med tjänstledighet avses: Tjänstlediga för studier, Tjänstlediga utan lön, Föräldralediga, Offentliga uppdrag och Särskild angelägenhet. I tabellen ovan inkluderas både tillsvidare- och visstidsanställda.

Beräkning av årsarbetare enligt tabell ovan ger en mer korrekt bild av antalet årsarbetare som arbetar i Region Örebro län. Antalet årsarbetare beräknat på visstids- och tillsvidareanställda utan att hänsyn tagits till tjänstledigheter ger i många fall en dubbelregistrering där både den som är tjänstledig och dess vikarie registreras som årsarbetare.

Vid jämförelse av de olika beräkningssätten blir antalet årsarbetare enligt den traditionella modellen (tillsvidare- och visstidsanställda) 10 763,4. När de tjänstlediga exkluderas blir summan 9 657,5 vilket innebär 1 105,9 färre årsarbetare (det vill säga 1 105,9 årsarbetare är tjänstlediga).

Som störst blir skillnad mellan de olika beräkningssätten i gruppen sjuksköterskor allmän. Antalet årsarbetare exklusive tjänstlediga var 1 134,9 men inklusive tjänstlediga var 1 526,4 stycken (vilket innebär att 391,5 årsarbetare var tjänstlediga).

Enligt beräkningssättet ovan har antalet årsarbetare ökat med 153,3 jämfört med december 2022.

Sjukfrånvaro

Kategori	Januari - december 2023			Januari - december 2022			Förändring antal timmar/ procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Schemalagda timmar	16 857 342	4 684 343	21 541 686	16 663 800	4 624 647	21 288 447	193 542	59 696	253 239
Sjuk, korttidsfrånvaro (tim)	473 698	97 121	570 820	585 593	123 422	709 015	-111 894	-26 300	-138 195
Sjuk, långtidsfrånvaro (tim)	707 314	104 763	812 077	670 418	97 887	768 306	36 896	6 876	43 772
Sjukfrånvaro totalt (tim)	1 181 012	201 885	1 382 897	1 256 011	221 309	1 477 320	-74 999	-19 425	-94 423
Sjuk, korttids-frånvaro % *	2,81 %	2,07 %	2,65 %	3,51 %	2,67 %	3,33 %	-0,70 %	-0,60 %	-0,68 %
Sjuk, långtids-frånvaro % *	4,20 %	2,24 %	3,77 %	4,02 %	2,12 %	3,61 %	0,17 %	0,12 %	0,16 %
Sjukfrånvaro totalt % *	7,01 %	4,31 %	6,42 %	7,54 %	4,79 %	6,94 %	-0,53 %	-0,48 %	-0,52 %

*) Procent av schemalagd tid

Den totala sjukfrånvaron för år 2023 uppgick 6,4 procent. Det motsvarar 1 382 897 timmar eller 698 årsarbetare (beräknat på en heltidsnorm om 40 timmar i veckan). Sedan föregående år har den totala sjukfrånvaron i Region Örebro minskat med 0,5 procentenheter från 6,9 procent till 6,4 procent. Minskningen avser korttidsfrånvaro där förändringen uppgår till minus 0,7 procentenheter och förklaras framför allt av att det i början av 2022 var mycket hög smittspridning av såväl covid-19 som influensa och andra luftvägsinfektioner.

Långtidssjukfrånvaron har ökat med 0,2 procentenheter. En förklaring till ökningen kan finnas i effekter av den lagändring som gjordes 2022 kring särskilda skäl att skjuta upp bedömningen mot normalt förekommande arbete för att ge ytterligare möjlighet till återgång i ordinarie arbete. Det har lett till att fler personer har beviljats sjukpenning under längre tid vilket kan ha haft effekt på sjuktalen och specifikt långtidssjukfrånvaron. Försäkringskassan kan se att det nationellt sett är betydligt fler kvinnor än män som beviljas sjukpenning när undantagsregeln särskilda skäl har tillämpats.

Långtidsfrånvaron per kön är ojämnt fördelad där kvinnors frånvaro är 4,2 procent medan mäns frånvaro är 2,2 procent. Skillnaden mellan kvinnor och mäns långtidsfrånvaro är som störst inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen där kvinnors långtidsfrånvaro är 4,3 procent och männens är 2,1 procent.

Nationell sjukstatistik i Kolada visar att Region Örebro län under de senaste åren (2017–2022, jämförelse för 2023 finns inte tillgänglig) legat något lägre än snittet för regioner, men att Region Örebro län följer samma trend som övriga vad gäller sjukfrånvaro. Även om sjukfrånvaron sjunkit så är den ännu inte i samma nivåer som innan coronapandemin.

Region Örebro län arbetar aktivt med ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att förebygga ohälsa, arbetsskador och olycksfall. Region Örebro län har rutiner för hantering av kort- och långtidssjukfrånvaro. Det är viktigt att arbeta för att dessa är väl kända och efterlevs.

Sjukfrånvaro – åldersintervall

År 2023	**29 år eller yngre**			**30 - 49 år**			**50 år och äldre**		
	Kvinnor	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
Korttidssjukfrånvaro	3,2%	2,6%	3,1%	2,7%	2,1%	2,5%	2,9%	1,8%	2,6%
Långtidssjukfrånvaro	2,4%	0,9%	2,1%	3,9%	2,2%	3,5%	5,2%	2,8%	4,7%
Sjukfrånvaro totalt	5,6%	3,5%	5,1%	6,6%	4,3%	6,1%	8,1%	4,6%	7,4%

År 2022	**29 år eller yngre**			**30 - 49 år**			**50 år och äldre**		
	Kvinnor	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
Korttidssjukfrånvaro	3,9%	3,6%	3,8%	3,5%	2,7%	3,3%	3,5%	2,2%	3,2%
Långtidssjukfrånvaro	2,7%	1,2%	2,4%	3,8%	1,7%	3,3%	4,9%	3,0%	4,5%
Sjukfrånvaro totalt	6,6%	4,8%	6,2%	7,2%	4,5%	6,6%	8,3%	5,3%	7,7%

Förändring	**29 år eller yngre**			**30 - 49 år**			**50 år och äldre**		
	Kvinnor	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
Korttidssjukfrånvaro	-0,7%	-1,0%	-0,8%	-0,8%	-0,6%	-0,7%	-0,6%	-0,4%	-0,6%
Långtidssjukfrånvaro	-0,3%	-0,3%	-0,3%	0,2%	0,5%	0,2%	0,4%	-0,3%	0,2%
Sjukfrånvaro totalt	-1,0%	-1,3%	-1,1%	-0,6%	-0,2%	-0,5%	-0,2%	-0,7%	-0,3%

Extratid

Region Örebro län	2023	2022	Förändring (timmar)	Förändring (%)
Timtid	513 409	564 418	-51 008	-9,04 %
Fyllnadstid	75 215	76 528	-1 313	-1,72 %
Enkel övertid	37 267	37 905	-638	-1,68 %
Kvalificerad övertid	248 189	283 341	-35 152	-12,41 %
Arbetad tid under jour o beredskap	215 143	211 519	3 624	1,71 %

Kvinnor	2023	2022	Förändring (timmar)	Förändring (%)
Timtid	372 356	397 523	-25 166	-6,33 %
Fyllnadstid	60 201	59 677	524	0,88 %
Enkel övertid	29 571	30 285	-714	-2,36 %
Kvalificerad övertid	187 805	217 059	-29 254	-13,48 %
Arbetad tid under jour o beredskap	97 121	91 629	5 493	5,99 %

Män	2023	2022	Förändring (timmar)	Förändring (%)
Timtid	141 053	166 895	-25 842	-15,48 %
Fyllnadstid	15 014	16 851	-1 837	-10,90 %
Enkel övertid	7 696	7 621	75	0,99 %
Kvalificerad övertid	60 384	66 282	-5 898	-8,90 %
Arbetad tid under jour o beredskap	118 022	119 891	-1 869	-1,56 %

Den totala extratiden (summan av timtid, fyllnadstid, enkel- och kvalificerad övertid samt arbetad tid under jour och beredskap) var under 2023 1 089 223 timmar, vilket motsvarar 550 årsarbetare (räknat på heltidsmått om 40 timmar per vecka). Extratiden består framför allt av timtid som under 2023 var 513 409 timmar, motsvarande 259 årsarbetare.

Samtliga poster av extratid förutom ”arbetad tid under jour och beredskap” har minskat i jämförelse med 2022 och den totala extratiden är 7,2 procent mindre än under föregående år.

De största minskningarna syns i timtid och kvalificerad övertid. Timtiden har minskat med 51 008 timmar, motsvarande 9 procent. Minskningen förklaras delvis av att arbetet med vaccinationer mot covid-19 har trappats ner och ingår i ordinarie verksamhet. En stor minskning syns även under hösten och förklaras av att visstidsanställda timavlönade inte används i samma utsträckning som tidigare utifrån det ekonomiska läget och beslutade besparingsåtgärder.

Kvalificerad övertid har minskat med 35 152 timmar, motsvarande 12,4 procent. Minskningen av kvalificerad övertid visar på en återgång till mer avtalsenliga villkor i samband med extraarbete som funnits kvar efter pandemiåren.

Producerad tid

År	Avtalad tid exkl semester	Frånvaro	Extratid	Utfall
2022	9 646	-2 256	593	7 984
2023	9 776	-2 222	550	8 104

Definition: Producerad tid avser avtalad tid minus all frånvaro plus all extratid. Årsarbetare räknas ut av tiden dividerat på 1980 timmar. Då medarbetare inom Region Örebro län kan ha olika heltidsmått är detta en schablon som används.

Under 2023 arbetades 16 045 195 timmar, vilket motsvarar 8 104 årsarbetare (beräknat på heltidsmått om 40 timmar per vecka). Den avtalade tiden (den tid som avtalats utifrån anställningsavtalet) exklusive semester motsvarande 9 776 årsarbetare. Den totala frånvaron uppgick till -2 222 årsarbetare och extratiden motsvarande +550 årsarbetare).

Jämfört mot föregående år innebär den producerade tiden en ökning med 120 årsarbetare. Ökningen består delvis av en något högre avtalad tid än föregående år (+128 årsarbetare) och mindre frånvaro (+33 årsarbetare). Extratiden minskade dock och var under 2023 43 årsarbetare mindre än för samma period 2022.

De vanligaste frånvaroorsakerna är:

- Sjukfrånvaro (motsvarande 698 årsarbetare).
- Föräldraledighet (motsvarande 650 årsarbetare).
- Tjänstlediga utan lön (337 årsarbetare).

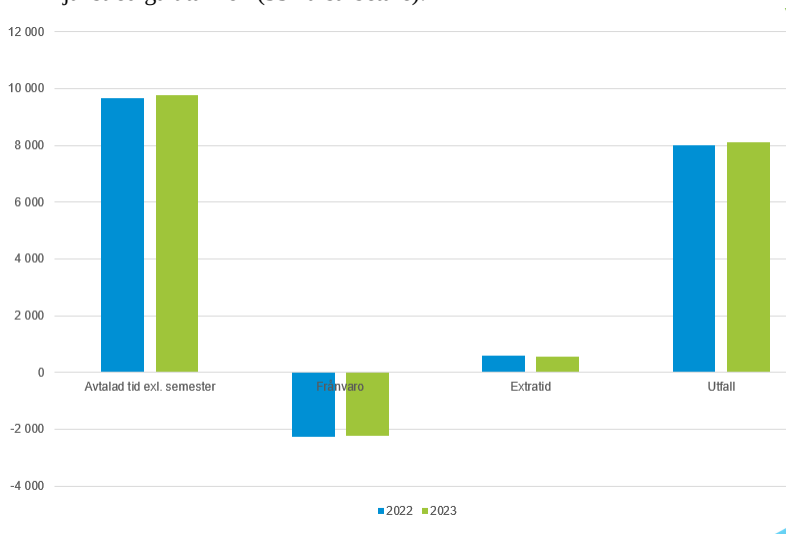

Deltid - tillsvidareanställda - december 2023 - uppdelat per kön

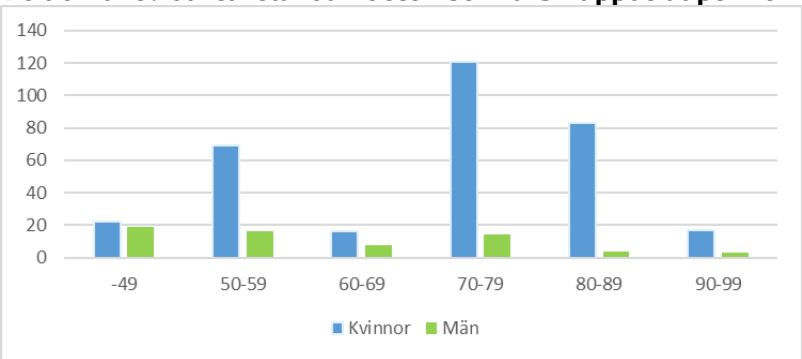

I december 2023 var 392 tillsvidareanställda individer anställda på deltid. Av dessa är 328 kvinnor och 64 män. Tabellen ovan visar fördelningen mellan könen per sysselsättningsgrad.

Oberoende av hyrpersonal

Region Örebro län har som mål att bli oberoende av inhyrd personal. Det betyder att hälso- och sjukvården inom Region Örebro län ska ha en stabil bemanning med egna medarbetare för att klara den löpande verksamheten. Hyrpersonal ska vara ett alternativ endast vid specifika behov, tillfälliga toppar och korttidsfrånvaro. Att bli oberoende av hyrpersonal är viktigt för att kunna främja trygga vårdkontakter med god kontinuitet och kvalitet, uppnå en bra arbetsmiljö och ha en ökad kostnadseffektivitet. Ett oberoende av inhyrd personal är också viktigt för att andra nödvändiga utvecklingsarbeten inom hälso- och sjukvården ska lyckas samt för att klara det stora utbildningsuppdrag som Region Örebro län har som arbetsgivare.

Målet att bli oberoende av hyrpersonal är en angelägenhet för samtliga av landets regioner. Allt sedan 2016 har ett nationellt samarbete med stöd av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, pågått för att minska beroendet av hyrpersonal. För att långsiktigt bli oberoende av hyrpersonal krävs insatser på en rad områden. Det handlar om att behålla befintliga medarbetare, att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna rekrytera, utbilda och utveckla den kompetens som behövs för att stärka den egna kompetensförsörjningen. En annan betydande faktor för att minska beroendet av hyrpersonal är att bli bättre beställare och upprätta en mer jämlik konkurrenssituation gentemot bemanningsbranschen.

De senaste åren har Region Örebro län samarbetat med landets samtliga regioner och genomfört en gemensam upphandling av hyrpersonal. I slutet av 2023 blev upphandlingen klar och resulterade i gemensamma inköpsavtal med en överenskommen prismodell. De gemensamma inköpsavtalen förväntas leda till högre och jämnare kvalitet, rimligare priser med en mer jämlik konkurrenssituation, samt på sikt en mer seriös bemanningsbransch.

Resultatet för år 2023 visar en kostnadsökning för hyrläkare med totalt 34 miljoner kronor, vilket motsvarar en kostnadsökning med 19 procent. Ökningen för helåret var väntad efter första halvårets resultat med höga kostnader, däremot under andra halvåret 2023 dämpas ökningstakten i jämförelse med samma tidsperiod förra året. Störst kostnadsökning står primärvården för där kostnaden ökat med 20 miljoner kronor. Ökningen beror främst på det direktupphandlingsavtal som tillämpades i början av året med höga priser, vilket avslutades inför det andra halvåret.

I det nationella samarbetet har regionerna enats om en målindikator för när en region anses vara oberoende av hyrpersonal. Indikatorn för ett oberoende är när de totala hyrkostnaderna utgör maximalt 2 procent av den samlade personalkostnaden inom hälso- och sjukvården. I Region Örebro län utgörs den sammanlagda hyrkostnaden vid utgången av år 2023 till 3,3 procent av hälso- och sjukvårdens samlade personalkostnader, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år. I jämförelse med landets samtliga regioner är det endast de tre storstadsregionerna som har lägre procentandel än Region Örebro län. En stor anledning till att Region Örebro län i jämförelse med övriga regioner ligger relativt lågt är att Region Örebro län inte avropar hyrsjuksköterskor.

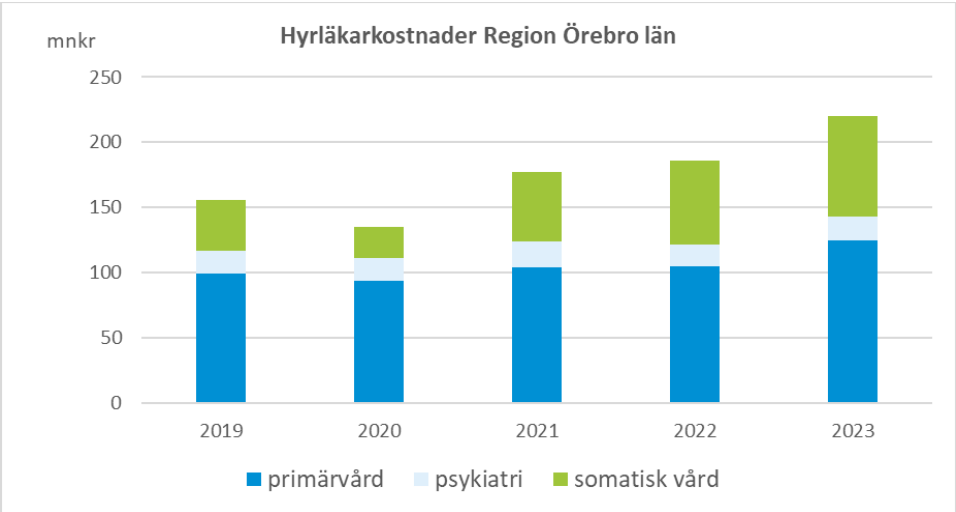

Koncernbolag med anställd personal

Anställda	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Förändring (antal)
Medeltal anställda	596	601	-5
- varav kvinnor	123	121	2
- varav män	473	480	-7
Sjukfrånvaro i procent	**Jan-dec 2023**	**Jan-dec 2022**	**Förändring (%-enhet)**
Sjukfrånvaro, totalt	6,3 %	6,8 %	-0,5
- varav kvinnor	2,0 %	1,9 %	0,1
- varav män	4,2 %	4,8 %	-0,6
- varav korttidssjukfrånvaro	4,1 %	4,6 %	-0,5
- varav långtidssjukfrånvaro	2,2 %	2,2 %	0,0
- varav 29 år och yngre	0,4 %	0,3 %	0,1
- varav 30-49 år	2,6 %	2,7 %	-0,1
- varav 50 år och äldre	3,4 %	3,7 %	-0,3

Antal anställda och sjukfrånvaro redovisas för de bolag i koncernen som har personal och ingår i de sammanställda räkenskaperna i årsredovisningen. För bolagen redovisas anställda som medelantalet anställda under respektive verksamhetsår till den del som bolaget ägs av Region Örebro län, Länsgården Fastigheter 100 procent, Länsteatern i Örebro AB 91 procent samt Svealandstrafiken AB 50 procent.

Förväntad utveckling

Försvagningen av svensk konjunktur är för närvarande påtaglig, till stor del till följd av det senaste årets rekordhöga inflation samt det höga ränteläget. Under 2024 kommer det att märkas på arbetsmarknaden.

Den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) visar att ökningen av skatteunderlaget bromsar in under 2024. Inbromsningen sker efter en relativt kraftig förstärkning av skatteunderlaget både 2022 och 2023.

Inflationen i Sverige är fortsatt hög men har fallit markant sedan toppnoteringarna i slutet av förra året. Även globalt har inflationen fallit. Merparten av nedgången är nu troligen avklarad i flertalet länder, även om en viss nedgång ändå bedöms kvarstå. En allt svagare arbetsmarknad och hårdare konkurrens på produktmarknaderna bedöms av SKR bidra till att dämpa den svenska inflationen. Inbromsningen i inflationen bör medföra att såväl utländska centralbanker som Sveriges Riksbank kommer att genomföra sänkningar av styrräntorna. Att både inflationen och räntorna faller 2024 bidrar till att stötta den svenska konjunkturen.

Räntenivåerna bedöms dock inte bli så låga som de var före ränteuppgången. Effekterna av ränte- och inflationschocken 2022–2023 kommer att innebära en mångårig dämpning av inhemsk efterfrågan i Sverige.

I juni 2023 beslutade regionfullmäktige om en budget för det kommande året. Budgeten innehöll en skatteökning för regionen med 75 öre till en skattesats om 12,30. Skattehöjningen motsvarar cirka 570 miljoner kronor. Denna intäktshöjning fördelas ut i ramarna till nämnderna.

Budgetbeslutet innehöll även generella uppräkningar av ramar till nämnderna med 389 miljoner kronor och krav på kostnadsreduceringar om 152 miljoner kronor. Den ekonomiska kalkylen framåt förutsätter att nämndernas ekonomier därefter är i balans. Den positiva soliditetsutvecklingen mattas av under åren 2022–2024 till följd av de svaga resultaten, men beräknas därefter förstärkas mot målet att vara positivt från år 2030. I tabellen ges en översikt över den ekonomiska planeringen i enlighet med regionfullmäktiges fastställda verksamhetsplan med budget och det konstaterade resultatet av 2023.

Förväntad utveckling	Utfall 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-12 382	-12 101	-12 608	-12 889
Finansnetto, inkl orealiserade värdeförändringar på finansiella placeringar, mnkr	-119	-442	165	134
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	11 781	12 552	12 961	13 415
Årets resultat, mnkr	-839	10	518	661
Årets balanskravsresultat, mnkr	-909	10	304	486
Eget kapital, mnkr	3 032	3 891	4 409	5 070
Balansomslutning, mnkr	16 227	16 911	17 535	18 286
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser, %	-11	-4	0	5%
Investeringar exkl finansiell leasing, mnkr	660	732	741	681
Självfinansieringsgrad, ggr	0,9	2,4	1,6	2,0
Långfristig låneskuld exkl finansiell leasing, mnkr	2 755	2 903	2 825	2 747

Efter att regionfullmäktige fattade beslut om verksamhetsplan med budget för 2024 har SKR lämnat nya prognoser för skatteunderlagstillväxten och de generella bidragens storlek samt för löne- och prisförändringar. Prognosen i december 2023 visar en väsentligt lägre tillväxt av skatteunderlaget än vad som beräknades i budgeten för 2024, 2,6 procent jämfört med 4,0 procent. Den svaga tillväxten av skatteunderlaget pekar mot att den reala skatteunderlagstillväxten blir negativ för andra året i rad, vilket aldrig har inträffat tidigare. Generella statsbidrag blir däremot högre än budget för 2024, huvudsakligen till följd av beslut om förstärkningar i regeringens höstbudget. Sammantaget är prognosen för skatteintäkter och generella statsbidrag 131 miljoner kronor högre än budget för Region Örebro län. Prognosen för löne- och prisökningar har samtidigt ökat sedan Region Örebro läns budget för 2024 beslutades. Förra våren beräknades ökningen av LPIK inklusive läkemedel till 3,5 procent medan prognosen per december är 4,8 procent. Det är främst kostnaderna för socialavgifter inklusive pensionskostnader som har ökat mellan prognostillfällena.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter (Not 2)	**3 648**	3 762	**3 174**	3 106
Verksamhetens kostnader* (Not 3)	**-15 345**	-13 935	**-15 007**	-13 597
Avskrivningar* (Not 4)	**-620**	-595	**-549**	-529
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	**-12 317**	**-10 768**	**-12 382**	**-11 020**
Skatteintäkter (Not 5)	**8 627**	8 217	**8 627**	8 217
Generella statsbidrag och utjämning (Not 6)	**3 154**	3 193	**3 154**	3 193
VERKSAMHETENS RESULTAT	**-536**	**642**	**-601**	**390**
Finansiella intäkter (Not 7)	**461**	147	**467**	157
Finansiella kostnader* (Not 8)	**-742**	-793	**-705**	-792
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT*	**-817**	**-4**	**-839**	**-245**
Balanskravsjusteringar	**-**	-	**-70**	545
BALANSKRAVSRESULTAT	**-**	**-**	**-909**	**300**

*2022-års koncernutfall är justerat för finansiell leasing avseende Länsgårdens fastigheter.

Driftredovisning

(mnkr)	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Avskrivningar 2023	Utfall 2023	Budget 2023	Budget-avvikelse 2023	Budget-avvikelse 2022
REGIONFULLMÄKTIGE	0	-16	0	-16	-19	3	4
REGIONSTYRELSEN	189	-3 041	0	-2 852	-3 153	301	322
varav							
- Regionstyrelsen och Regionkansliet	38	-352	0	-314	-389	75	63
- Hälsovalsenheten	134	-2 161	0	-2 027	-2 078	51	45
- Tandvårdsenheten	1	-261	0	-260	-261	1	7
- Regionstyrelsens gemensamma verksamhetskostnad	16	-267	0	-251	-425	174	207
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN	5 292	-13 560	-169	-8 437	-7 221	-1 216	-600
FOLKTANDVÅRDSNÄMNDEN	528	-551	-13	-37	0	-37	-20
SERVICENÄMNDEN	2 426	-2 130	-308	-12	-52	40	22
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	554	-1 337	-4	-788	-678	-110	-42
REGIONAL TILLVÄXTNÄMND	138	-285	-1	-148	-157	9	13
KULTURNÄMNDEN	59	-175	0	-116	-122	6	1
GEMENSAM NÄMND FÖR FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH TOLKFÖRMEDLING	114	-111	0	3	0	3	3
SUMMA DRIFTREDOVISNING	**9 300**	**-21 207**	**-496**	**-12 403**	**-11 402**	**-1 001**	**-298**
Eliminering av interna poster							
Justering av poster ej hänförbara till verksamheten							4
Justering avseende finansiell leasing							22
SUMMA VERKSAMHETER ENLIGT RESULTATRÄKNING	**9 300**	**-21 207**	**-496**	**-12 403**	**-11 402**	**-1 001**	**-273**

Balansräkning

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023 12 31	2022 12 31	2023 12 31	2022 12 31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
IMMATERIELLA ANLÄGGNIGNSTILLGÅNGAR (Not 9)	**35**	**26**	**35**	**26**
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar* (Not 10)	**8 656**	**8 332**	**7 256**	**7 209**
Maskiner, inventarier och fordon (Not 11, 12)	**1 521**	**1 454**	**1 252**	**1 140**
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (Not 13)	**146**	**148**	**191**	**191**
Summa anläggningstillgångar*	**10 358**	**9 960**	**8 734**	**8 566**
Omsättningstillgångar				
Förråd/lager (Not 14)	**131**	**121**	**124**	**115**
Fordringar (Not 15)	**1 606**	**1 635**	**1 425**	**1 430**
Kortfristiga placeringar (Not 16)	**5 794**	**4 845**	**5 983**	**5 032**
Kassa och bank (Not 17)	**62**	**41**	**1**	**10**
Summa omsättningstillgågnar	**7 593**	**6 642**	**7 533**	**6 587**
SUMMA TILLGÅNGAR*	**17 951**	**16 602**	**16 267**	**15 153**
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital* (Not 18)	**3 449**	**4 278**	**3 032**	**3 873**
*- varav justering eget kapital**	***0***	***36***	***-2***	**-**
*- varav årets resultat**	***-817***	***-4***	***-839***	***-245***
- varav resultatutjämningsreserv	***427***	***427***	***427***	***427***
Avsättningar				
Avsättning för pensioner (Not 19)	**6 738**	**5 679**	**6 708**	**5 647**
Övriga avsättningar (Not 20)	**46**	**40**	**-**	**-**
Summa avsättningar	**6 784**	**5 719**	**6 708**	**5 647**
Skulder				
Långfristig skulder* (Not 21)	**4 753**	**3 836**	**3 764**	**2 866**
Kortfristiga skulder* (Not 22)	**2 965**	**2 769**	**2 763**	**2 767**
Summa skulder*	**7 718**	**6 605**	**6 527**	**5 633**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER*	**17 951**	**16 602**	**16 267**	**15 153**
ANSVARSFÖRBINDELSER				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna (Not 23)	**4 792**	4 738	4 792	4 738
Övriga ansvarsförbindelser (Not 24)	**551**	505	2 325	2 077

*Koncernen per 2022 12 31 är justerat för finansiell leasing avseende Länsgårdens fastigheter.

Kassaflödesanalys

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	**-817**	-4	**-839**	-245
Justering för ej likviditetspåverkande poster (Not 25)	**1629**	688	**1 552**	752
Medel från verksamheten före förändring				
av rörelsekapital	**812**	**684**	**714**	**507**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	**29**	-319	**5**	-214
Ökning (-)/minskning (+) förråd och lager	**-10**	-12	**-9**	-12
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	**195**	*-161*	**-4**	-317
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**1 026**	**192**	**705**	**-36**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	**-10**	-1	**-10**	-1
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	**-975**	-1 317	**-650**	-959
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	**-1**	-	**-**	-
Investeringsbidrag (+)	**0**	9	**0**	2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (Not 26)	**27**	102	**27**	1
Utrangering av materiella anläggningstillgångar (Not 27)	**1**	24	**1**	5
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	**1**	99	**-**	-
Justering för ej likviditetspåverkande poster	**5**	-6	**-**	8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-952**	**-1 090**	**-633**	**-944**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån (Not 28)	**1192**	260	**950**	-
Omplacering av långfristiga lån till kortfristiga lån	**-178**	-	**-**	-
Omplacering av kortfristiga lån till långfristiga lån	**84**	150	**84**	150
Amortering av lån (Not 29)	**-203**	-358	**-165**	-13
Minskning av långfristiga fordringar (Not 30)	**1**	1	**1**	1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**896**	**53**	**870**	**138**
Årets kassaflöde	**970**	**-845**	**943**	**-842**
Likvida medel vid årets början	**4 886**	**5 731**	**5 041**	**5 883**
Likvida medel vid årets slut	**5856**	**4 886**	**5 984**	**5 041**

Investeringar

(mnkr)	Utfall 2023	Budget* 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
IMMATERIELLA INVESTERINGAR	**10,5**	**28,7**	**18,2**	**0,4**
BYGGNADSINVESTERINGAR	**285,4**	**1 036,2**	**750,8**	**618,5**
BYGGNADSINVESTERINGAR - FINANSIELL LEASING**	**77,3**		**-77,3**	**65,3**
INVENTARIER				
REGIONSTYRELSEN OCH REGIONKANSLIET	**0,0**	10,0	10,0	0,1
SERVICENÄMNDEN	**67,2**	143,4	76,2	111,4
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN	**272,2**	589,7	317,5	204,1
FOLKTANDVÅRDSNÄMNDEN	**12,5**	24,2	11,7	19,2
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	**11,7**	32,1	20,4	4,8
REGIONAL TILLVÄXTNÄMND	**0,7**	12,4	11,7	0,3
GEMENSAM NÄMND FÖR FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH TOLKFÖRMEDLING	**0,0**	0,2	0,2	0,0
SUMMA INVENTARIER	**364,3**	**812,0**	**447,7**	**339,9**
FINANSIELLA INVESTERINGAR	**0,3**	**-**	**-**	**-**
SUMMA INVESTERINGAR REGION ÖREBRO LÄN	**737,8**	**1 876,9**	**1 139,4**	**1 024,1**
ÅRETS OFFENTLIGA INVESTERINGSBIDRAG				
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN	**0,0**	0,0	0,0	-0,2
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	**0,0**	0,0	0,0	-1,4
SUMMA INVESTERINGAR REGION ÖREBRO LÄN, INKL INVESTERINGSBIDRAG	**737,8**	**1 876,9**	**1 139,4**	**1 022,5**
KONCERNBOLAGEN				
BYGGNADSINVESTERINGAR	**307,1**			**295,5**
BYGGNADSINVESTERINGAR - FINANSIELL LEASING***	**-13,0**			
FORDON/TRANSPORTMEDEL	**11,0**			**36,1**
INVENTARIER	**6,1**			**9,9**
FINANSIELLA INVESTERINGAR	**1,0**			
SUMMA INVESTERINGAR REGION ÖREBRO LÄN:S KONCERN	**1 051,0**			**1 327,9**

** Investeringsbudget för Region Örebro län:s koncern upprättas ej.*
*** UB 2022 12 31 har justerats avseende finansiell leasing.*
****Reducerat med finansiell lesing avseende Länsgården.*

Uppföljning större bygginvesteringar

Hälso- och sjukvårdsnämnd

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
Ambulansstation Berglunda	83,1	83,1	72,6	2	Slutfas
Cyclotron, Radiokemienhet och PET-CT	105,1	105,1	112,1	13,6	Byggnation
Uppgradering fastighetsnät O-huset	11,6	11,6	6,1	2,8	Byggnation
Interimslösning neonatal, USÖ	67,8	67,8	27,7	11,1	Byggnation
H-Husprojektet, ny vårdbyggnad, ombyggnationer och omstrukturering	1 706,0	1 706,0	1 684	3,9	Slutfas
Skyway till H-huset	27,5	27,5	29,7	1,8	Slutfas
Nytt produktionsapotek USÖ	34,5	35,0	26,5	7	Slutfas
Lindesbergs lasarett, reservkraft	55,5	55,5	57	21,8	Slutfas
M-huset, ombyggnation patologen	12,4	12,4	9,6	8,5	Byggnation
USÖ - U-huset, Utökad reservkraft etapp 1	51,5	53,8	46,4	2,8	Slutfas

Folktandvårdsnämnd

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
Ombyggnation Adolfsbergs klinik	18,6	18,6	18,6	4,6	Slutfas

Regional tillväxtnämnd

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
Fellingsbro folkhögskola	42,6	42,6	40,8	24,3	Slutfas
Kävesta folkhögskola, dansens hus	44	38,3	42,3	28,4	Byggnation

Servicenämnd

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
M-hus, Reinvestering zonindelning	13,0	13,0	2,2	0,1	Pausat
M-huset USÖ, renovering bassäng	25,0	25,0	0,9	0,7	Pausat
Färdigställande HIN-åtgärder USÖ, lagkrav	34,9	34,9	30	1,4	Byggnation
Nytt system insamling mediaförbrukning, länsövergripande	14,0	14,0	0,3	0,1	Byggnation
Ombyggnad T-huset för fastighetsdrift samt underhåll	95,0	95,0	25,0	10,2	Slutfas
Museet, omdisponering verksamhetslokaler	66,0	66,0	32,4	8,1	Projektering
Lokaler för fastighetsdrift T-huset	52,8	52,8	74,5	23,2	Slutfas
Ny datahall och kontor IT	268,3	268,3	254,2	15,2	Byggnation
Renovering skyddsrum, lagkrav	10	10	2,9	1,6	Byggnation
Radonåtgärder, länet	25	5	1,1	0,7	Byggnation
USÖ Nätstationer	101,3	33,5	0	0	Förstudie

Regionstyrelsen

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
Solpaneler	25	25	14,3	0,6	Byggnationer

Externa hyresgäster

(mnkr)	Total investe-rings-kalkyl	Beslutad budget tom 2023	Totalt utfall tom dec 2023	Utfall 2023	Status
Campus Etapp 3	263,1	253	255,9	7	Slutfas
Museet omdisponering verksamhetslokaler	52,8	52,8	*	*	Projektering

34,9 miljoner i BAU utfakturerat till Örebro Universitetet.

Uppföljning medicintekniska investeringar > 2,5 mnkr

Hälso- och sjukvårdsnämnd

(mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Status
Robot för ortopedi	11,0	0,0	Upphandling pågår.
Kardiologisk röntgen/ genomlysningslab	15,0	0,0	Upphandling pågår.
Bårsystem ambulansen	4,9	0,0	Ramavtalsupphandling klar. Avrop pågår.
Endoskopiutrustning	21,0	9,2	Avrop pågår för viss utrustning. För viss utrustning är upphandling pausad till 2025.
Autoklaver ånga med in- och urlastare	3,5	0,0	Upphandling startad, avvaktat beviljade medel 2024.
Hemodialysmaskiner och mobila vattenanläggningar	4,1	0,0	Avrop pågår.
Linjäraccelerator	8,0	0,8	Upphandling pågår.
PET/CT	25,0	23,1	En beställning återstår innan avslut.
Ambulanser (fyra stycken)	8,6	8,5	Upphandling klar.
Övervakningsutrustning	2,6	2,6	Anskaffning klar.
Kringutrustning nytt elektrofysiologiskt laboratorium	5,0	0,0	Upphandling inte startad.
Vätskehanteringsrobot	2,6	0,0	Upphandling pausad till 2025.
Mediapendlar	5,2	2,2	Avtal tecknat. Avop pågår.
Genomlysningsutrustning	7,5	0,0	Upphandling pågår.
C-båge	2,8	3,0	Anskaffning klar.
Masspektrometer	5,0	0,0	Upphandling pågår.
Masspektrometriskt analysinstrument med tillhörande databas	3,5	0,0	Upphandling pausad till 2024.
Uppgradering av magnetkamera	6,5	7,2	Anskaffning klar.
Mobil standard C-bågar	3,6	0,0	Upphandling klar.
Sekvensinstrument	3,0	2,8	Anskaffning klar.

Folktandvårdsnämnd

(mnkr, inkl moms)	Budget 2023	Utfall 2023	Status
Dentala unitar	10	4	

Redovisningsprinciper

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisning har skett i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt rekommendationer och yttranden från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Nedan lämnas information om de principer som tillämpas för några av posterna i resultat- och balansräkningen.

Jämförelsestörande post i regionen är poster som sällan förekommer och överstiger 10 mnkr. För räkenskapsåret 2023 finns inga jämförelsestörande poster.

Lönekostnader för timanställd personal bokförs enligt kontantprincipen, det vill säga vid utbetalningstillfället. Region Örebro län har bedömt att storleken i allt väsentligt är den samma från månad till månad.

Immateriella anläggningstillgångar, samtliga tillgångar är förvärvade tillgångar, ingen egenutveckling har skett inom regionen. De immateriella anläggningstillgångarna avser tryggad vattenförsörjning samt IT-system. Ett IT-system är ännu ej aktiverat, för övriga immateriella anläggningar följer avskrivningstiden avtalens nyttjandeperiod.

Samma beloppsgräns tillämpas som för materiella anläggningstillgångar det vill säga ett prisbasbelopp och att tillgången ska ha ett varaktigt värde.

Dotterbolagen har inga immateriella anläggningstillgångar.

Materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar. I dotterbolagen har eventuella investeringsbidrag dragits av från investerat belopp. År 2023 har regionen inte erhållit några investeringsbidrag. Lånekostnader aktiveras inte. Investeringar understigande ett basbelopp tas inte upp som anläggningstillgångar utan redovisas som kostnader.

Avskrivning görs utifrån bedömd livslängd. Följande tidsramar gäller för avskrivning:

	Regionen	Koncernen
Immateriella anläggningstillgångar	10-25 år	-
Maskiner och utrustning		
IT-utrustning	3-5 år	3-5 år
Medicinteknisk utrustning	3-10 år	3-10 år
Fordon	5 år	5-12,5 år
Övriga inventarier	3-10 år	3-15 år

Fastigheter

Komponentavskrivning tillämpas för fastigheter. Fastigheter delas upp i följande komponentgrupper med angivet riktvärde för respektive komponent:

	Regionen	Koncernen
Mark	ingen avskrivning	Ingen avskrivning
Markanläggning	20 år	20 år
Laddinfrastruktur	-	7-40 år
Stomme	60 år	60-100 år
Stomkomplettering	30 år	30 år
Yttertak	30 år	20-100 år
Fasad	30 år	30-100 år
Invändigt ytskikt	20 år	15-35 år
Installationer	10.30 år	10-75 år
Verksamhetsanpass-ningar och övrigt	10 år	10-50 år

Byggnader i dotterbolaget Svealandstrafiken AB har en avskrivningstid på 15–100 år.

Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet eller det verkliga värdet.

Lagertillgångar med ett värde överstigande 1 miljon kronor redovisas i balansräkningen och värderas post för post enligt lägsta värdets princip. Regionen reviderade riktlinjen för förråd och lager i enlighet med den nya rekommendationen R19 från RKR under år 2023. I samband med detta beslöts även att höja beloppsgränsen från 200 tusen kronor till 1 miljon kronor. Kostnadseffekten av förändrad beloppsgräns uppgick till 3,5 miljoner kronor i bokslutet 2023. Regionen har för närvarande inga beredskapslager.

Skuld till personalen för sparade semesterdagar och outtagen övertid har värderats i löneläge på bokslutsdagen och redovisas inklusive upplupna arbetsgivaravgifter som en kortfristig skuld.

Redovisning av pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen i regionen klassificeras i sin helhet som omsättningstillgång utifrån lagen om kommunal redovisning och bokföring kapitel 6, § 6 och RKR:s rekommendation R7 där det framgår att det är syftet med innehavet som är avgörande för huruvida en finansiell tillgång är att betrakta som omsättningstillgång eller anläggningstillgång. Finanspolicyn, beslutad av regionfullmäktige, tar sikte på att göra avsättningar och tillskapa avkastning som matchar storleken och ökningen av pensionsförpliktelser intjänade efter 1998, det vill säga avsättningen i balansräkningen. För att säkerställa fortsatt

effektiv finansförvaltning har policyn kompletterats med riktlinjer, fastställda av regionstyrelsen.

Vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde (marknadsvärde) på bokslutsdagen och redovisas som orealiserad värdeförändring. Värderingen till verkligt värde sker för de instrument som uppfyller villkoren i 7 kapitel, 6 § i LKBR. Undantag gäller instrument enligt 7 kapitel, 7 § i LKBR som inte värderas till verkligt värde. För 2023 uppgår orealiserade vinster till 313,6 miljoner kronor och orealiserade förluster till 12,6 miljoner kronor. Posterna redovisas som finansiell intäkt respektive finansiell kostnad och påverkar årets resultat.

Pensionsavsättningen i regionen har beräknats av Skandia enligt RIPS – Riktlinjer för pensionsskuldsberäkning; den av Sveriges kommuner och Regioner (SKR) antagna beräkningsmodell enligt RKR:s rekommendationer. Pensionsavsättningen redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med LKBR.

Intjänade pensionsförmåner från och med 1998 redovisas som avsättning och intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Löneskatt på pensionsskulden redovisas som en post bland avsättningar. I pensionsskuldsberäkningen ingår även pensionsskuld för tjänstgörande politiker, varav 10 procent av beloppet och löneskatt redovisas som avsättning och 90 procent redovisas i inomlinjenposten pensionsförpliktelser. Inomlinjenposten pensionsförpliktelser innehåller även löneskatt.

Pensionsavsättningen i Svealandstrafiken AB är upptagen till det kapitalvärde som erhållits enligt beräkning av KPA Pension.

Pensionsförpliktelser i regionen som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna har beräknats av Skandia för tjänstepersoner. Visstidspensioner för förtroendevalda har beräknats enligt PBF, bestämmelser om pensioner och avgångsersättningar för förtroendevalda samt enligt OPF-KL, bestämmelser om omställningsstöd och pensioner förtroendevalda.

Leasing. I bokslutet 2022 ändrades principen för redovisning av hyreskontrakt, i enlighet med RKR:s rekommendation R5. Numera skiljer Region Örebro län på operationell och finansiell leasing avseende hyres-kontrakten. Avsteg görs dock avseende hanteringen av kontrakten, som ej läggs upp i regionens anläggnings-register, utan beräknas och klassificeras i ett sidoordnat register. I bokslutet 2023 klassificeras 75 kontrakt som finansiell leasing och 55 hyreskontakt som operationell leasing.

Avtal om leasing finns även för förmånscyklar till personalen och personbilar för verksamheten. Båda avtalen klassas som operationell leasing och har en avtalstid om tre år. Utöver de avtalen finns övriga operationella leasingavtal som främst avser produkter av mindre värde, till exempel kopiatorer, kaffemaskiner och vattenautomater.
I dotterbolagen redovisas leasing som operationell leasing och avser hyrda fastigheter/lokaler.

Förutbetalda intäkter. Villkorade projektbidrag som oftast avser fleråriga projekt intäktsredovisas i takt med projektets kostnader fram till projektets slut. Återstående medel vid projektets slut intäktsbokförs eller återbetalas.

Uppskattningar och bedömningar. Regionen har inga fordringar på riktade statsbidrag avseende överenskommelser. Regionen ska senast 31 mars 2024 återredovisa till staten hur vissa av de beviljade statsbidragen har använts. Bedömningen är att två statsbidrag inte har utnyttjats fullt ut under året och återstående belopp har därför skuldförts i årets bokslut. Alla övriga statsbidrag avseende 2023 har intäktsförts fullt ut. Bedömningen är att erhållna medel utnyttjats till avsett ändamål**.**

Sammanställda räkenskaper. Här ingår helägda bolag samt samägda bolag. För samägda bolag ska regionorganisationen ha ett betydande inflytande, det vill säga när regionens ägarandel uppgår till minst 20 procent. De bolag där varken ägarandel eller balansomslutning uppgår till väsentlig del av regionens skatteintäkter och generella statliga bidrag tas inte med i de sammanställda räkenskaperna.

I de sammanställda räkenskaperna ingår det helägda dotterbolaget Region Örebro läns förvaltnings AB:s koncern, samt det till 50 procent ägda Svealandstrafiken AB. Inga samägda bolag ingår. I årets redovisning har förändring skett i de bolag som ingår i koncernen. I koncernen Region Örebro läns förvaltnings AB har bolaget Region Örebro Innovation AB förvärvat 100 procent av Inkubera i Örebro AB per den 31 oktober. I Inkubera i Örebro AB finns även två helägda dotterbolag: Inkubera Ventures AB och Inkubera Ventures Ett AB. Dessa bägge bolag bildades 10 oktober 2022.

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering utifrån respektive bolags års- eller koncernredovisning. Med

förvärvsmetoden avses att det av regionorganisationen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretaget har eliminerats mot posten aktier och andra andelar. Med proportionell konsolidering avses att för de företag som inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskaperna in i de sammanställda räkenskaperna.

I regionorganisationens sammanställda räkenskaper ingår respektive bolags års- eller koncernredovisning som har upprättats med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning. De ingående bolag i underkoncernen som inte har upprättat koncern-redovisning har upprättat årsredovisning enligt K2-mtoden. Den del av obeskattade reserver som utgör uppskjuten skatt redovisas som avsättning. Resterande del av obeskattade reserver redovisas som eget kapital.

De sammanställda räkenskaperna har upprättats utifrån resultat- och balansräkningarna för regionorganisationen och dotterbolagens års- och koncernredovisningar. Interna mellanhavanden mellan de ingående enheterna har därefter eliminerats.

Vid upprättande av de sammanställda räkenskaperna har lagen om kommunal bokföring och redovisning varit vägledande. Räkenskapsår har varit kalenderår för alla bolagen. Bolagens årsredovisningar har inte varit fastställda vid konsolideringen.

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

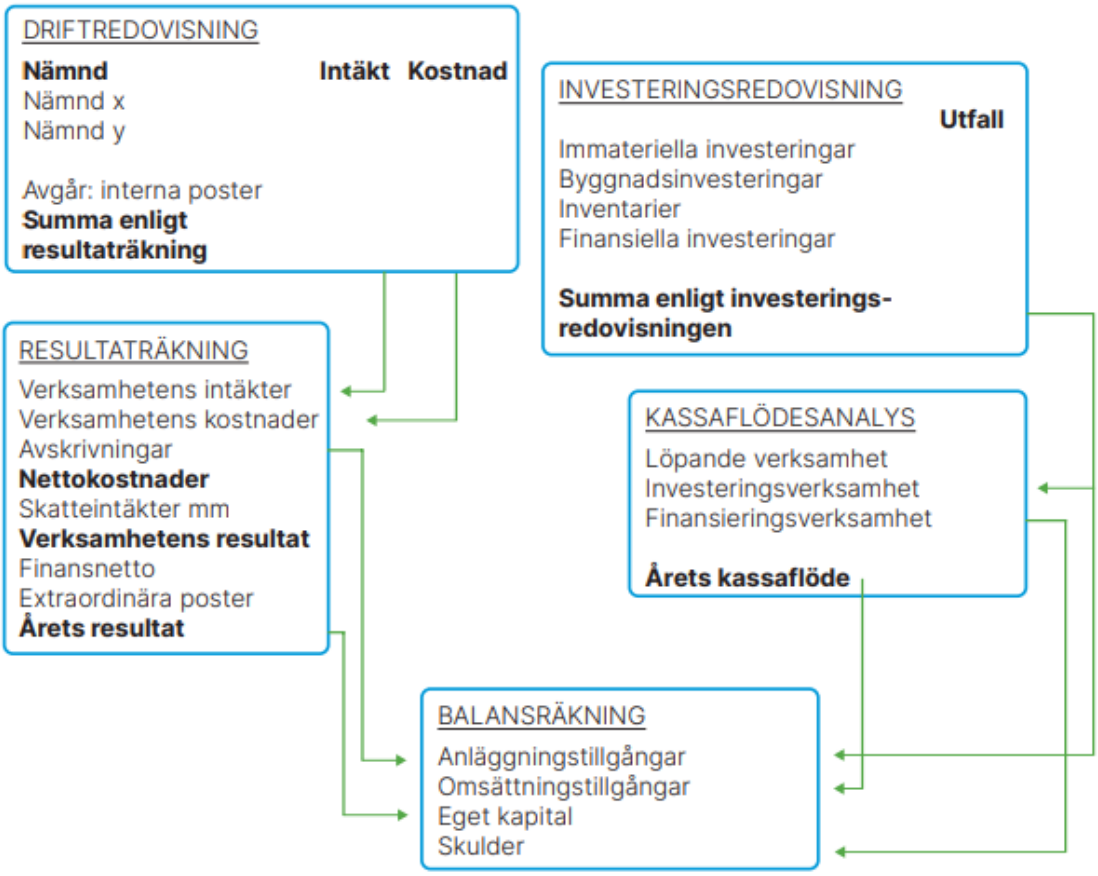

Noter till resultaträkning

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 2 VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Patientavgifter hälso- och sjukvård	**160**	151	**160**	151
Patientavgifter tandvård	**141**	133	**141**	133
Trafikintäkter	**203**	178	**203**	178
Övriga avgifter	**18**	21	**18**	21
Försäljning hälso- och sjukvård, sluten vård	**424**	365	**424**	365
Försäljning hälso- och sjukvård, öppen vård	**199**	170	**199**	170
Försäljning hälso- och sjukvård, övrigt	**194**	182	**194**	182
Försäljning tandvård	**61**	57	**61**	57
Försäljning utbildning	**10**	6	**10**	6
Försäljning trafik	**563**	501	**275**	247
Försäljning medicinska tjänster	**130**	115	**130**	115
Försäljning av andra tjänster	**148**	140	**148**	140
Hyresintäkter	**226**	190	**84**	77
Försäljning material och varor	**63**	60	**63**	60
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	**767**	976	**767**	976
EU-bidrag	**6**	6	**6**	6
Övriga bidrag	**156**	101	**155**	101
Övriga intäkter	**179**	410	**136**	121
Summa verksamhetens intäkter	**3 648**	**3 762**	**3 174**	**3 106**
NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Personalkostnader exkl pensionskostnader	**-7382**	-7 007	**-7 086**	-6 724
Pensionskostnader	**-1464**	-991	**-1 444**	-978
Köp av huvudverksamhet	**-1676**	-1 536	**-2 018**	-1 800
Köp av verksamhetsanknutna tjänster	**-683**	-580	**-493**	-426
Material och varor	**-2425**	-2 194	**-2 291**	-2 103
-varav läkemedel	***-1 422***	*-1 301*	***-1 422***	*-1 301*
Lämnade bidrag	**-270**	-260	**-309**	-295
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader*	**-250**	-238	**-198**	-193
Bolagssskatt/Skattekostnad	**-8**	-31	**-**	-
Övriga verksamhetskostnader	**-1187**	-1 098	**-1 168**	-1 078
Summa verksamhetens kostnader	**-15 345**	**-13 935**	**-15 007**	**-13 597**
NOT 4 AVSKRIVNINGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	**-1**	-1	**-1**	-1
Byggnader och anläggningar*	**-318**	-312	**-296**	-292
Maskiner och inventarier	**-301**	-282	**-252**	-236
Summa avskrivningar	**-620**	**-595**	**-549**	**-529**
NOT 5 SKATTEINTÄKTER				
Preliminär skatteinbetalning	**8 437**	7 950	**8 437**	7 950
Preliminär slutavräkning innevarande år	**141**	207	**141**	207
Slutavräkningsdifferens föregående år	**49**	60	**49**	60
Summa skatteintäkter	**8 627**	**8 217**	**8 627**	**8 217**
NOT 6 GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING				
Inkomstutjämningsbidrag	**1 943**	1 814	**1 943**	1 814
Regleringsbidrag	**131**	201	**131**	201
Kostnadsutjämningsbidrag	**35**	-	**35**	-
Bidrag för läkemedelsförmånen	**1 045**	1 008	**1 045**	1 008
Kostnadsutjämningsavgift	**0**	-9	**0**	-9
Generella bidrag	**0**	179	**0**	179
Summa generella statsbidrag och utjämning	**3 154**	**3 193**	**3 154**	**3 193**

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Utdelningar från koncernföretag	**10**	13	**10**	13
Utdelningar på aktier och andelar	**55**	49	**55**	49
Realiserad vinst, inkl. återföring, på försäljning av finansiella instrument	**44**	3	**44**	3
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument, pensionsmedelsportfölj	**314**	56	**314**	56
Ränteintäkter	**10**	1	**11**	5
Ersättning lämnad borgen	**1**	1	**7**	7
Reavinst försäljning dotterbolag	**-**	-	**-**	-
Övriga finansiella intäkter	**27**	24	**26**	24
Summa finansiella intäkter	**461**	**147**	**467**	**157**
NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER				
Räntekostnader på lån	**-110**	-34	**-63**	-20
Ränta på hyresskuld leasing*	**-21**	-7	**-21**	-20
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	**-603**	-139	**-600**	-138
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	**5**	-115	**-8**	-115
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument, pensionsmedelsportfölj	**-13**	-494	**-13**	-494
Övriga finansiella kostnader	**0**	-4	**-**	-5
Summa finansiella kostnader	**-742**	**-793**	**-705**	**-792**

*2022-års koncernutfall är justerat för finansiell leasing avseende Länsgårdens fastigheter.

Noter till balansräkning

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023 12 31	2022 12 31	2023 12 31	2022 12 31
NOT 9 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Redovisat värde vid årets början	**25**	26	**25**	26
Investeringar	**11**	-	**11**	-
Avskrivningar	**-1**	-1	**-1**	-1
Redovisat värde vid årets slut	**35**	**25**	**35**	**25**
Anskaffningsvärde	**38**	28	**38**	28
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	**-3**	-2	**-3**	-2
Bokfört restvärde	**35**	**26**	**35**	**26**
NOT 10 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Redovisat värde vid årets början*	**8 332**	6 508	**7 209**	5 895
Investeringar*	**687**	2 464	**384**	2 172
Avskrivningar*	**-331**	-532	**-311**	-858
Redovisat värde av avyttringar	**-32**	-108	**-26**	-
Redovisat värde vid årets slut*	**8 656**	**8 332**	**7 256**	**7 209**
Därav finansiell leasing	***447***	*406*	***967***	*936*
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod för mark, byggnader och tekniska anläggningar i regionorganisationen	**-**	-	**29,6**	**28,8 år**
Anskaffningsvärde	**14 591**	13 940	**12 687**	12 386
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	**-5 935**	-5 608	**-5 431**	-5 177
Bokfört restvärde	**8 656**	**8 332**	**7 256**	**7 209**
varav				
byggnader	***6 808***	*5 786*	***5 288***	*4 891*
mark	***308***	*312*	***207***	*211*
markanläggningar	***96***	*54*	***65***	*37*
pågående till- och ombyggnad	***997***	*1 774*	***729***	*1 135*
finansiell leasing	***447***	*406*	***967***	*936*

Region Örebro läns fastigheter är skattefria verksamhetsfastigheter och är därmed ej åsatta taxeringsvärde förutom de två fastigheterna för folkhögskolor som tillsammans har ett taxeringsvärde på 7,6 mnkr.

Fastigheterna har värderats per 2022-12-31 av en oberoende värderingsman. Värderingen beaktade dels nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden, dels nyligen genomförda transaktioner mellan oberoende parter på en marknad med väsentligen samma förutsättningar. Vid beräkningen av fastighetens nuvärde användes en kalkylperiod på tio år och en diskonteringsränta före skatt samt antagande om hyresutvecklingen anpassad för respektive fastighet och kommun där fastigheten är belägen.
Fastigheterna har ett bedömt marknadsvärde på 2 459 mnkr.
Sedan tidigare finns en nedskrivning som gjordes år 1992 i fastigheten Nikolai 3:313 och under året har en byggnad som rivits utrangerats med ett bokfört värde på 8,6 mnkr på fastigheten Spannremmen 2.

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
NOT 11 FORDON/TRANSPORTMEDEL	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Redovisat värde vid årets början	**288**	296	**6**	6
Investeringar	**17**	38	**6**	2
Avskrivningar	**-49**	-46	**-2**	-2
Redovisat värde av avyttringar	**-3**	-	**-**	-
Redovisat värde vid årets slut	**253**	**288**	**10**	**6**
Anskaffningsvärde	**528**	530	**20**	15
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar/utrangeringar	**-275**	-242	**-10**	-8
Bokfört restvärde	**253**	**288**	**10**	**6**
NOT 12 MASKINER OCH INVENTARIER				
Redovisat värde vid årets början	**1 166**	1 072	**1 134**	1 045
Investeringar	**363**	348	**358**	338
Avskrivningar	**-256**	-240	**-249**	-235
Omklassificeringar	**-2**	-	**-**	-
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	**-3**	-14	**-1**	-14
Redovisat värde vid årets slut	**1 268**	**1 166**	**1 242**	**1 134**
Anskaffningsvärde	**3 099**	2 798	**3 010**	2 706
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	**-1 831**	-1 632	**-1 768**	-1 572
Bokfört restvärde	**1 268**	**1 166**	**1 242**	**1 134**
varav				
IT-utrustning	***160***	*163*	***160***	*163*
medicinteknisk apparatur	***732***	*680*	***732***	*676*
övriga maskiner och inventarier	***376***	*323*	***350***	*295*
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod fordron, maskiner och inventarier i regionorganisationen	**-**	-	**7,5 år**	**7,7 år**
NOT 13 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier				
Svealandstrafiken AB	**-**	-	**55**	55
Region Örebro län förvaltnings AB	**-**	-	**10**	10
Tåg i Bergslagen AB	**1**	1	**1**	1
AB Transitio	**1**	1	**1**	1
Mälardalstrafik MÄLAB AB	**-**	-	**-**	-
Inkubera i Örebro AB	**-**	-	**-**	-
Inkubera Ventures AB	**-**	-	**-**	-
Inkubera Ventures Ett AB	**-**	-	**-**	-
Scantec AB	**4**	4	**-**	-
Länsmusiken i Örebro AB	**-**	-	**-**	-
Örebro läns flygplats AB	**10**	12	**-**	-
Oslo-Stockholm 2.55 AB	**-**	-	**-**	-
ALMI Företagspartner Mälardalen AB	**5**	5	**-**	-
Alfred Nobel Science Park AB	**1**	1	**-**	-
Länstrafiken Mälardalen AB	**-**	-	**-**	-
Bims KB	**0**	-	**-**	-
Summa	**22**	**24**	**67**	**67**

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
Andelskapital	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Inbetalt andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening	**63**	62	**63**	63
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	**42**	42	**42**	42
Kommunalförbundet för Svenskt Ambulansflyg	**-**	-	**-**	-
Summa	**105**	**104**	**105**	**105**
Långfristiga fordringar				
Svenskt ambulansflyg	**19**	20	**19**	20
ArkivCentrum Örebro län	**-**	-	**-**	-
Summa	**19**	**20**	**19**	**20**
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**146**	**148**	**191**	**192**
NOT 14 FÖRRÅD/LAGER				
Hjälpmedel	**105**	95	**105**	95
Textilier	**9**	14	**9**	6
Övrigt	**17**	12	**10**	14
Summa förråd/lager	**131**	**121**	**124**	**115**
NOT 15 FORDRINGAR				
Kundfordringar	**319**	291	**301**	263
Fordringar hos staten	**218**	201	**218**	201
Övriga kortfristiga fordringar	**169**	203	**14**	17
Mervärdesskatt, skattefri verksamhet	**86**	86	**86**	86
Förutbetalda kostnader	**252**	207	**234**	212
Upplupna intäkter	**562**	647	**572**	651
- varav skatteintäkter	***398***	*469*	***398***	*469*
Summa fordringar	**1 606**	**1 635**	**1 425**	**1 430**
NOT 16 KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Pensionsmedelsportföljen, fondandelar				
- varav				
räntefonder	**1 955**	1 903	**1 955**	1 903
svenska aktiefonder	**902**	692	**902**	692
utländska aktiefonder	**1 580**	1 312	**1 580**	1 312
Alternativa investeringar	**745**	430	**745**	430
Reverser Region Örebro läns förvaltningsaktiebolag	**-**	-	**182**	182
Banktillgodohavande	**57**	10	**57**	10
Upplupen ränta reverser	**-**	-	**7**	5
Upplupet prestationsarvode	**-**	-	**4**	-
Upplupna returprovisioner	**4**	3	**-**	3
Summa pensionsmedelsportföljen	**5 243**	**4 350**	**5 432**	**4 537**
SUMMA KORTFRISTIGA PLACERINGAR, anskaffningsvärde	**5 243**	**4 350**	**5 432**	**4 537**

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
Orealiserad värdestegring vid årets slut	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Kvarvarande övervärde från tidigare år	**495**	1 040	**495**	1 040
Orealiserad vinst verkligt värde, pensionsmedelsportföljen	**77**	56	**77**	56
Orealiserad vinst verkligt värde, överlikviditetsportföljen	**0**	-	**0**	-
Orealiserad förlust verkligt värd	**-21**	-601	**-21**	-601
Summa övervärde	**551**	**495**	**551**	**495**
SUMMA KORTFRISTIGA PLACERINGAR, marknadsvärde	**5 794**	**4 845**	**5 983**	**5 032**
NOT 17 KASSA OCH BANK				
Plusgiro/bank	**62**	41	**1**	10
Summa kassa/bank	**62**	**41**	**1**	**10**
NOT 18 EGET KAPITAL				
Ingående eget kapital	**4 266**	4 246	**3 873**	4 118
Justering eget kapital avs. rättning finansiell leasing 2022*	**0**	36	**-2**	-
Årets resultat*	**-817**	-4	**-839**	-245
Summa eget kapital*	**3 449**	**4 278**	**3 032**	**3 873**
NOT 19 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER				
Enligt beräkning av Skandia för Region Örebro län och av KPA Pension för dotterbolaget Svealandstrafiken				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	**5 673**	5 378	**5 673**	5 378
Nyintjänad pension, varav				
- förmånsbestämd ålderpension	**523**	232	**523**	232
- särskild avtalspension	**2**	1	**2**	1
Årets utbetalningar	**-133**	-114	**-133**	-114
Ränte- och basbelopppsuppräkningar	**431**	106	**431**	106
Övrig post	**15**	12	**15**	12
Förändring av löneskatt	**203**	58	**203**	58
Summa utgående avsättning till pensioner	**6 714**	**5 673**	**6 714**	**5 673**
90 % av förtroendevaldas avsättning, där utbetalning ej påbörjats, överförs till ansvarsförbindelsen	**-16**	-32	**-16**	-32
Löneskatt	**-4**	-8	**-4**	-8
Pensionsavsättning överförd från Regionförbundet	**14**	14	**14**	14
TOTALT AVSATT TILL PENSIONER	**6 708**	**5 647**	**6 708**	**5 647**
I noten är inte Svealandstrafiken inkluderad i kolumner för koncernen				

NOT 20 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR, UPPSKJUTNA SKATTER

Uppskjuten skatteskuld avser temporära skillnader mellan byggnadernas bokförda- och skattemässiga restvärden. Avser skatt på obeskattade reserver
samt skatt på koncernens redovisade resultat och förvärvade övervärde.

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
NOT 21 LÅNGFRISTIGA SKULDER	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Upplåning hos Kommuninvest i Sverige AB,	**4 254**	3 380	**2 748**	1 878
- varav upplåning för Campus USÖ	***547***	*491*	***547***	*491*
- varav vårdboende	***1 272***	*1 225*	**-**	-
- varav fordon	***234***	*272*	**-**	-
Upplåning övriga kreditinstitut för fordon	**4**	5	**-**	-
Långfristig leasingskuld*	**488**	447	**1 009**	979
Föutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	**7**	9	**7**	9
Summa långfristiga skulder*	**4 753**	**3 836**	**3 764**	**2 866**
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år	**3 år**	4 år	**3 år**	4 år
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring, %	**2,7**	1,0	**2,2**	1,0
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring, %	**2,2**	0,9	**2,2**	1,0
Genomsnittlig räntebindningstid, år	**2,5**	1,7	**2,5**	1,6
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	**2,8**	2,1	**3,0**	1,7
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	**24**	35	**17**	50
1-3 år	**39**	33	**37**	32
3-5 år	**30**	22	**35**	10
5-10 år	**7**	10	**11**	8
Över 10 år	**-**	-	**0**	0
NOT 22 KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	**929**	909	**874**	845
Personalens skatter	**124**	124	**120**	120
Inlåning från närstående företag	**5**	5	**193**	191
Skulder till staten	**77**	49	**77**	49
Kortfristig del av långfristig låneskuld	**274**	163	**-**	84
Kortfristig del av långfristig leasingskuld*	**23**	22	**55**	54
Övriga kortfristiga skulder	**70**	13	**50**	9
- varav kortfristigt lån	***41***	*2*	***40***	-
Semesterlöneskuld, komp. övertid m m inkl. soc. avgifter	**637**	627	**615**	606
Upplupna sociala avgifter	**194**	185	**189**	180
Upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd del	**232**	219	**232**	219
Övriga upplupna kostnader	**181**	180	**170**	175
Förutbetalda intäkter	**200**	255	**188**	235
Aktuell skatteskuld	**19**	18	**-**	-
Summa kortfristiga skulder*	**2 965**	**2 769**	**2 763**	**2 767**

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
NOT 23 PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE HAR UPPTAGITS BLAND SKULDERNA ELLER AVSÄTTNINGARNA	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998				
Enligt beräkning av Skandia				
Ingående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	**4 513**	4 660	**4 513**	4 660
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	**312**	101	**312**	101
Ändring av försäkringstekniska grunder	**-**	-	**-**	-
Nyintjänad pension	**-2**	-1	**-2**	-1
Årets utbetalningar	**-257**	-238	**-257**	-238
Övrigt	**5**	20	**5**	20
Förändring av löneskatt	**14**	-29	**14**	-29
Utgående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt enligt Skandias beräkning	**4 585**	**4 513**	**4 585**	**4 513**
- varav visstidspensioner inkl löneskatt	***0***	*1*	***0***	*1*
Tillkommer				
För ädelpersonal enligt uppskattning av Skandia	**151**	149	**151**	149
Löneskatt	**36**	36	**36**	36
Pensionsskuld förtroendevalda, 90 % av Skandia beräknat belopp				
redovisas som ansvarsförbindelse	**16**	32	**16**	32
Löneskatt	**4**	8	**4**	8
SUMMA PENSIONSFÖRPLIKTELSER	**4 792**	**4 738**	**4 792**	**4 738**
Utredningsgrad	**95%**	95%	**95%**	95%
NOT 24 ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER				
Borgensförbindelser				
Borgensåtaganden kommunala bolag				
Länsgården Fastigheter AB	**-**	-	**1 450**	1 225
Svealandstafiken AB	**-**	-	**333**	351
Örebro läns flygplats AB	**88**	78	**88**	78
Scantec AB	**10**	10	**10**	10
Borgensåtaganden övriga				
Transitio AB**	**427**	396	**427**	396
Stiftelsen Örebro läns museum	**15**	15	**15**	15
Stiftelsen Activa	**2**	2	**2**	2
Länsteatern i Örebro AB (Svensk scenkonst)	**1**	-	**-**	-
Ställda säkerheter (tillgångar med äganderättsförbehåll, bussar)	**8**	4	**-**	-
Summa övriga ansvarsförbindelser	**551**	**505**	**2 325**	**2 077**

***Koncernen per 2022 12 31 är justerat för finansiell leasing avseende Länsgårdens fastigheter.**

**** Transitio**

**** Transitio**
Region Örebro län har tecknat en solidarisk borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon. Ett avtal om regressrätt har träffats mellan samtliga regioner, vilka har ett direkt eller indirekt ägande i AB Transitio, vilket begränsar regionens åtagande till att borga för de fordon Tåg i Bergslagen har beställt genom Transitio. Region Örebro län har tecknat en proprieborgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende högvärdeskomponenter för tåg.

Kommuninvest i Sverige AB
Örebro läns landsting har 1993-02-15, Landstingsfullmäktige § 14, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Örebro läns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907,4 mnkr och totala tillgångar till 562 022,7 mnkr. Region Örebro läns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 5 205,3 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 5 309,5mnkr.

Löf regionernas ömsesidiga försäkringsbolag
Som delägare i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har Region Örebro län ett åtagande att täcka eventuella förluster. Åtagandet kan uppgå till 10 gånger premien. För år 2023 är premien 40,2 mnkr och för 2022 var premien 44,1 mnkr.

Länstrafiken i Mälardalen AB
Region Örebro län har för anställda i det tidigare delägda bolaget Länstrafiken Mälardalen AB övertagit samtliga rättigheter och skyldigheter enligt avtal om pensionsförsäkring. Bolaget beslutade om likvidation 2022 och åtagandet trädde i kraft 2022-08-01. Avtalet om pensionsförsäkring gäller till den dag då sista pensionsutbetalningen från respektive försäkring har skett. Samtliga tillkommande kostnader i åtagandet delas lika mellan Region Örebro län, Region Sörmland och Region Västmanland.

Noter till kassaflödesanalys

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 25 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Av- och nedskrivningar	**598**	595	**549**	529
Gjorda avsättningar pensioner	**1059**	274	**1 061**	279
Intäktsförda investeringsbidrag	**-2**	-2	**-2**	-2
Kreditering av hyreskostnad lokalhyror finansiell leasing	**-30**	-30	**-76**	-74
Räntekostnad finansiell leasing	**8**	7	**21**	20
Bokfört resultat försäljning byggnader	**-**	-161	**-**	-
Övriga avsättningar, uppskjutna skatter	**6**	5	**-**	-
Övriga ej likviditetspåverkande poster	**-10**	**-**	**-**	**-**
	1 629	**688**	**1 552**	**752**
NOT 26 Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Försäljning inventarier	**27**	102	**27**	1
NOT 27 Utrangering av materiella anläggningstillgångar				
Utrangering inventarier	**1**	24	**1**	5
NOT 28 Nyupptagna lån				
Reverser Kommuninvest i Sverige AB	**1192**	260	**950**	-
NOT 29 Amortering av lån				
Amortering av reverser Kommuninvest i Sverige AB	**-203**	-358	**-165**	-13
NOT 30 Minskning av långfristiga fordringar				
Svenskt ambulansflyg, amortering revers	**1**	1	**1**	1

Noter, övriga

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
	2023	2022	2023	2022
NOT 31 UPPLYSNING OM UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR				
Särredovisning av tandvård är upprättad av förvaltningen Folktandvården och Käkkirurgiska klinken vid Universitetssjukhuset Örebro enligt den modell som är gemensamt framtagen av regionernna och Sveriges kommuner och regioner (SKR)				
Särredovisningarna finns tllgängliga hos Region Örebro läns centrala diarium, tel 019 - 602 17 43, centrala.diariet@regionorebrolan.se				
NOT 32 UPPLYSNING OM KOSTNADER för RÄKENSKAPSREVISION				
Total kostnad för räkenskapsrevision	**-2**	-2	**-1**	-1
- varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	**-1**	-	**-1**	-
Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för respektive räkenskapsår.				
Den totala kostnaden för revision uppgår till	**-7**	-4	**-5**	**-4**
- varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till	**-4**	-3	**-3**	**-2**
NOT 33 LEASING*				
Finansiella lesingavtal, lokalhyror				
Totala minimileaseavgifter	**619**	532	**1 295**	1231
Framtida finansiella kostnader	**-108**	-64	**-230**	-188
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	**511**	**468**	**1 065**	**1043**
Nuvärdet av minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
- inom 1 år	**23**	22	**55**	55
- senare än 1 år men inom 5 år	**92**	87	**210**	207
- senare än 5 år	**396**	359	**800**	781
	511	**468**	**1 065**	**1043**
Varav koncerninterna finansiella leasingavtal, lokalhyror				
Totala minimileaseavgifter	**-**	-	**676**	699
Framtida finansiella kostnader	**-**	-	**-122**	-124
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	**-**	**-**	**554**	**575**
Nuvärdet av minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
- inom 1 år	**-**	-	**32**	33
- senare än 1 år men inom 5 år	**-**	-	**118**	120
- senare än 5 år	**-**	-	**404**	422
	-	**-**	**554**	**575**

(mnkr)	KONCERNEN		REGION ÖREBRO LÄN	
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal, lokalhyror	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Med förfall inom 1 år	**202**	183	**39**	37
Med förfall senare än 1 år men inom 5 år	**547**	489	**99**	99
Med förfall senare än 5 år	**956**	874	**79**	74
	1 705	**1 546**	**217**	**210**
Varav koncerninterna ej uppsägningsbara operationella leasingavtal, lokalhyror				
Med förfall inom 1 år	**-**	-	**11**	10
Med förfall senare än 1 år men inom 5 år	**-**	-	**11**	17
Med förfall senare än 5 år	**-**	-	**11**	8
	-	**-**	**33**	**35**
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal, maskiner och inventarier av mindre värde				
Med förfall inom 1 år	**17**	10	**17**	10
Med förfall inom 1 - 5 år	**17**	6	**17**	6
Med förfall senare än 5 år	**-**	-	**-**	-
	34	**16**	**34**	**16**

*Koncernen 2022 är justerat för finansiell leasing avseende Länsgårdens fastigheter.

Region Örebro läns majoritetsägda bolag

Den av regionfullmäktige beslutade policyn för Region Örebro läns bolag redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrningen av bolagen ska tillämpas i Region Örebro län. I enlighet med bolagspolicyn har regionfullmäktige fastställt årliga direktiv till de majoritetsägda bolagen som en del i beslutet om regionens budget och flerårsplan. Utöver bolagspolicyn är de viktigaste styrinstrumenten för bolagen ägardirektiv, bolagsordning och aktieägaravtal. Verksamheterna inom Region Örebro läns hel- och delägda aktiebolag bedrivs utifrån lämnade uppgifter i bokslut 2023 enligt bolagsordningar och ägardirektiv.

I samband med årsredovisningen har hel- och delägda bolag avlämnat en bolagsstyrningsrapport till Region Örebro län i syfte för att redogöra att bolagens verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Som en del av ägarstyrningsprocessen har det under året hållits gemensamma möten med verkställande direktörerna från majoritetsägda bolag och bolagsledningen i Region Örebro läns förvaltnings AB (förvaltningsbolaget). VD i förvaltningsbolaget har även kontinuerliga uppföljningsmöten med VD i majoritetsägda bolag och ordförande. Därtill inbjuds VD och ordförande i hel- och delägda bolag att presentera bolagets verksamhet vid styrelsemöten i förvaltningsbolaget eller regionstyrelsens arbetsutskott. Ägaraktiviteter dokumenteras i en årsplan.

Region Örebro Innovation AB, till 60 procent ägt av Region Örebro läns förvaltnings AB har i slutet av 2023 förvärvat samtliga aktier i Inkubera AB från Örebro Universitet Holding AB. I övrigt har inga ägarförändringar skett i koncernen.

Region Örebro läns förvaltnings AB

Förvaltningsbolaget ska under 2023 generera en utdelning på 12 miljoner kronor till ägaren. I samband med bokslutet har Länsgården Fastigheter AB lämnat koncernbidrag och 2024 kommer utdelning att lämnas, vilken har redovisats 2023 i förvaltningsbolaget. Resultatet blir därmed 21 miljoner kronor, varav 11 miljoner föreslås delas ut till Region Örebro län 2024. Ägaren får därmed begärd avkastning i form av ränteintäkter och utdelning.

Länsgården Fastigheter AB

Länsgården Fastigheter AB har för 2023 i uppdrag att avyttra fastigheter som primärt inte ingår i vård- och omsorgsuppdraget samt att fortsätta byggnationen av beslutade vård- och omsorgsboenden i länet. Under året har investeringar skett för totalt 294 miljoner. Investeringarna har främst gjorts i ny vårdcentral i Skebäck, Örebro, samt ny vårdcentral och Folktandvårdsklinik i Kumla.

Bolagets ekonomiska resultat är ett överskott på 8 miljoner kronor (föregående år 197 miljoner kronor). Bolaget har lämnat ett koncernbidrag om 4 miljoner kronor för året och resterande avkastning kommer att lämnas i form av utdelning i samband med årsstämman.

Länsteatern i Örebro AB

Länsteatern har inga specifika uppdrag för året förutom att följa bolagsordning och ägardirektiv.

Svealandstrafiken AB

Svealandstrafiken har uppdrag från ägarna (Region Örebro län och Region Västmanland) att i samband med ägardialoger redovisa aktiviteter och effekter utifrån målsättningarna nedan.

- Flera positiva stordriftsfördelar och synergier, med lägre kostnad som följd. De ekonomiska effekterna av dessa bedömdes per år till cirka 0-6 miljoner kronor för Region Örebro län och cirka 3-6 miljoner kronor för Region Västmanland.
- För Region Örebro län förväntades:
  - högre upplevd kundnöjdhet
  - bättre anställningsvillkor för busschaufförer
  - fortsatt högre andel anställda kvinnor i bolaget än branschen i övrigt

Bolaget ska ha som inriktningsmål att nå ett resultat i verksamheten som medger avkastning på insatt kapital motsvarande 10 procent och ska eftersträva att vid varje tillfälle ha en soliditet på minst 15 procent.

Ägardialoger har hållits enligt plan under året där redovisning har skett av ovan målsättningar.

Svealandstrafiken AB:s resultat efter finansiella poster uppgår för 2023 till 14,9 miljoner kronor vilket överträffar avkastningskravet på 10,8 miljoner kronor.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen

Väsentliga händelser

- Många aktiviteter kopplade till det mycket ansträngda ekonomiska läget.
- Regionfullmäktige har antagit reviderad plan för extraordinära händelser och vid höjd beredskap.
- Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Införande av arbetstidsdirektivet avseende sammanhängande dygnsvila.
- Beslut att EU medfinansierar delsträckor på dubbelspårsutbyggnaden på godsstråket genom Bergslagen mellan Hallsberg och Degerön samt beslut i EU-parlamentet om att inkludera stråket Oslo-Stockholm i ScanMed-korridoren.
- Pålsboda vårdcentral har försatts i konkurs. Samtliga patienter har listats om till Capio vårdcentral Hallsberg.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
	●	◆	■
Effektmål från regionfullmäktige	5	1	2

De två avvikelserna för effektmål från regionfullmäktige avser tillgänglighet inom primärvården samt andelen färdigbehandlade vuxna vid ett besök hos Folktandvården. Avvikelsen beror på resursbrist i form av personal.

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget avvik else	Utfalls avvik else
Verksamhetens intäkter	172,9	129,8	168,0	43,1	4,9
Verksamhetens kostnader	-2 773,8	-2 858,0	-2 632,4	84,2	-141,4
Finansnetto	0	0	0	0	0
Resultat	**-2 600,9**	**-2 728,2**	**-2 464,4**	**127,3**	**-136,5**

Sammanfattande analys

Regionstyrelsens utfall år 2023 är -2 601 miljoner kronor, vilket ger en positiv avvikelse mot budget på 127 miljoner kronor. År 2022 redovisades ett budgetöverskott på 113 miljoner kronor.

Den största avvikelsen avser regionkansliet som redovisar en positiv budgetavvikelse på 75 miljoner kronor. Överskottet beror bland annat på lägre kostnader för nationella tjänster och utveckling inom e-hälsa, indragna tjänster inom regionkansliet, ökade statsbidrag för civil försvar och beredskap samt fortsatt låga kostnader för resor, kurser och konferenser. Hälsovalsenheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 51 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre utbetalningar av ersättning för telefontillgänglighet och särskild ersättning för socioekonomiskt tillägg samt lägre kostnader för AT/ST-läkare inom primärvården.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreducerande åtgärder på 37,5 miljoner kronor för regionstyrelsens verksamheter. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar på minskning av personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Åtgärderna är beslutade i regionstyrelsens verksamhetsplan med budget 2024.

Produktions- och nyckeltal

Hälsoval Örebro län:

- Antalet listade personer på vårdcentraler i länet ökade med 0,2 procent mellan 2022 och 2023, från 307 692 till 308 188 personer. Åldersgruppen 80 år och äldre ökar mest.
- Länsdel Örebro har en högre andel listade i gruppen 5–64 år än övriga länsdelar. Länsdelarna i norr, söder och väster har en högre andel listade i grupperna 65–79 år och 80 år och äldre än Örebro.

Tillgänglighet vårdcentraler inom Hälsoval Örebro län:

- Telefontillgänglighet: Totalt inkom 745 000 samtal 2023 varav i genomsnitt 72 procent besvarades. Det är en minskning med 6 procentenheter jämfört med 2022.
- Andel vårdgarantibesök inom 3 dagar: Antal kontakter var totalt 123 000 under januari till november 2023 vilket är en ökning med 13 procent jämfört med samma period 2022. Andelen patienter som fått besökstid inom 3 dagar har dock minskat med en procentenhet till 75 procent jämfört med 2022.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	93,2	93,4	-0,2	-0,2
- varav kvinnor	75,2	73,4	1,8	2,5
- varav män	18,0	20,0	-2,0	-10,0

Antalet tillsvidareanställda har minskat något mellan december 2022 och december 2023.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	2,1 %	3,0 %	-0,9
- varav kvinnor	2,3 %	2,5 %	-0,2
- varav män	1,5 %	4,5 %	-3,0
- varav korttids sjukfrånvaro	1,2 %	1,2 %	0,0
- varav långtids sjukfrånvaro	0,9 %	1,8 %	-0,9

Sjukfrånvaron redovisas för regionkansliets anställda. Eftersom antalet anställda är förhållandevis få så får enskilda medarbetares sjukfrånvaro stor genomslagskraft i statistiken. Den totala sjukfrånvaron var 2,1 procent 2023 vilket är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med 2022. Både korttids- och långtidsfrånvaron har minskat mellan åren.

Framtida utmaningar

- Ekonomin med ökade pensionskostnader och svag real ökning av skatteunderlaget innebär att Region Örebro län redan har stora ekonomiska utmaningar och kommer att ha så framåt. Utmaningen blir att samtliga nämnder lyckas genomföra planerade åtgärder för en budget i balans.
- Kompetensförsörjningen inom Region Örebro län och att attrahera medarbetare.
- Beredskap och säkerhet inom Region Örebro län behöver förstärkas ytterligare.
- Fortsatt utveckling inom digitalisering.
- Kommunikation med nya arbetssätt för att nå ut med information till målgrupper i befintliga kanaler.
- Kvalitet och utveckling, att samtidigt hantera olika behov och krav.
    - Verksamheternas ekonomier i balans och samtidigt möta invånarnas och samhällets behov samt förutse och anpassa sig till förändringar i omvärlden.
    - Detta skapar ett ökat tryck på att effektivisera verksamheter samtidigt som en god arbetsmiljö att kunna säkerställas.
- Hållbarhet med fortsatta utmaningar att minska klimat- och miljöpåverkan, skapa goda livsmiljöer och hälsa samt att vara ansvarsfulla och hushålla med resurserna för att genomföra den omställning som krävs.

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Väsentliga händelser

- Kontinuerliga åtgärder för att
  - förbättra tillgängligheten
  - ställa om till mer nära vård
  - utveckla den högspecialiserade vården samt
  - bedriva forskning och utbildning med goda resultat.
- Ny beredskapsplan med tillhörande ledningsmodell och beredskapsnätverk har bildats.
- Strategiska arbete med kompetensförsörjning.
- Ökad digitalisering.
- Ett omfattande och flerårigt arbete pågår i syfte att nå en ekonomi i balans och tydligare ekonomisk styrning.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	3	3	1

Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmål 10, att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning med indikatorn att nämnden ska redovisa ett resultat i balans. Måluppfyllelse har inte uppnåtts för effektmålet.

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget-avvikelse	Utfalls-avvikelse
Verksamhetens intäkter	3 365,2	3 266,8	3 402,5	98,4	-37,3
Verksamhetens kostnader	-11 792,8	-10 476,8	-10 828,7	-1 316,0	-964,1
Finansnetto	-9,8	-11,3	-7,8	1,5	-2,0
Resultat	**-8 437,4**	**-7 221,3**	**-7 434,0**	**-1 216,1**	**-1 003,4**

Sammanfattande analys

Nämndens resultat år 2023 visare en avvikelse mot budget på -1,2 miljarder kronor att jämföra mot den budgeterade målbilden på -700 miljoner kronor. I huvudsak beror försämringen på hög kostnadsutveckling för hyrläkare, läkemedel och sociala avgifter samt att satsningen för att minska operationsköerna genom att anlita externa operationsteam endast delvis finansierats med statsbidrag för ökad tillgänglighet.

Områdenas underskott uppgår enligt följande; nära vård -67 miljoner kronor, specialiserad vård -165 miljoner kronor, psykiatri -32 miljoner kronor, forskning och utbildning -14 miljoner kronor och områdesgemensamt -938 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen, exklusive effekter av covid-19, uppgick vid årets slut till 11,6 procent.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

För att minska det totala underskottet ligger ett flerårigt generellt besparingsuppdrag till områdena motsvarande 3 procent. I budget 2023 uppgår beslutade åtgärder inom områdenas handlingsplaner till 159 miljoner kronor. Det motsvarande en besparing på 2 procent. Effekterna av beslutade handlingsplaner föll ut nära planerad nivå.

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreduceringar på 414 miljoner kronor för hälso- och sjukvårdsnämnden. Ett stort antal åtgärder har under hösten tagits fram för att möta reduceringskravet och dessa ska konkretiseras i ett antal utvecklingsplaner med successiva beslut under 2024. Utvecklingsplaner som beskriver en övergripande förändring av hälso- och sjukvården så att det både blir möjligt att långsiktigt bemanna med rätt kompetenser och ekonomiskt hållbart. Åtgärderna fördelas in efter tre grundprinciper och har beslutats i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024.

Grundprinciperna är strukturförändringar, rationaliseringar, prioriteringar och effektiviseringar samt optimerad bemanning.

För att bromsa kostnadsutvecklingen fattade hälso- och sjukvårdsledningen i september 2023 beslut om omedelbart anställnings- och inköpsstopp, där även stopp för hyrpersonal och senareläggning av planerade investeringar ingår.

Produktions- och nyckeltal

Tillgänglighet:

- Privata aktörer ingår i primärvårdens statistik. Privata aktörer ingår inte i specialistvårdens statistik.
- Telefontillgängligheten var i december 82 procent, att jämföra mot rikets 85 procent.
- Andel med medicinsk bedömning inom tre dagar var i december 77 procent, att jämföra mot rikets 90 procent.
- Måluppfyllelse till vårdgarantilagens första besök till läkare inom den specialiserade vården var i december 65 procent, att jämföra mot rikets 70 procent.
- Måluppfyllelse till vårdgarantilagens operation/behandling var i december 56 procent, att jämföra mot rikets 63 procent.
- Andelen patienter som ännu väntar inom sitt medicinska måldatum för återbesök till läkare inom specialistvården var i december 82 procent, att jämföra mot rikets 78 procent. Återbesöken ingår inte i vårdgarantin, men är siffror som både rapporteras och följs nationellt.

Produktion:

	Utfall 2023	Utfall 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal läkarbesök	661 868	655 335	6 533	1,0
Antal behandlings besök	777 500	765 160	12 340	1,6
Antal operationer	33 461	32 389	1 072	3,3
Antal operations timmar	26 627	23 541	3 086	13,1
Antal DRG-poäng	40 256	38 568	1 688	4,4

** På grund av att det framkommit att det är felaktigheter i utdata gällande verksamheten habilitering är dessa exkluderade i läkarbesök och behandlingsbesök tills vidare.*
** I operationstiden ingår ej stängda operationer vilket gör att redovisade siffror är högre än faktiskt utfall, det gäller både 2023 och 2022.*

- Läkarbesök inom primärvården har minskat med -3,5 procent medan specialistvårdens läkarbesök har ökat med 3,9 procent. Totalt sett har antalet läkarbesök ökat med 1,0 procent.
- Behandlingsbesök inom primärvården har minskat med 1,1 procent medan antalet inom specialistvården har ökat med 5,2 procent. Totalt sett har antalet behandlingsbesök ökade med 1,6 procent.
- Antal operationer och operationstimmar har ökat både inom öppen- och slutenvård.
- DRG-poäng i somatisk slutenvård redovisar en högre ökning än antalet vårdtillfällen. Antal vårdtillfällen har ökat med 2,3 procent och DRG-poäng med 4,4 procent.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	8 266,9	8 015,8	251,1	3,1
- varav kvinnor	6 741,6	6 513,7	227,9	3,5
- varav män	1 525,3	1 502,1	23,2	1,5

Det är en ökning av biträdespersonal som till stor del beror på att det finns undersköterskor som väntar på yrkesskyddad titel. Det är också en ökning av undersköterskor, det kan dels bero på öppnandet av utskrivningsavdelningen som bemannas av undersköterskor, dels med anledning av att det är svårt att rekrytera sjuksköterskor.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	6,5 %	7,1 %	-0,6
- varav kvinnor	7,1 %	7,6 %	-0,5
- varav män	4,2 %	4,8 %	-0,6
- varav korttids-sjukfrånvaro	2,7 %	3,4 %	-0,7
- varav långtids-sjukfrånvaro	3,9 %	3,7 %	0,2

Totalt sett har sjukfrånvaron minskat under 2023. Det är en relativt stor minskning av korttidsjukfrånvaron. Långtidssjukfrånvaron har däremot ökat något.

Framtida utmaningar

- Driftsäkerhet, beredskap och säkerhet behöver stärkas.
- Bemanning, kompetensförsörjning och vårdplatsbrist är fortsatt en utmaning.
- Kösituationen, hälso- och sjukvården har fortsatt inte en tillfredsställande tillgänglighet.
- Fortsatt arbete med produktions- och kapacitetsplanering.
- Utvecklingsplan för hälso- och sjukvården inklusive ekonomi i balans.

Folktandvårdsnämnd

Väsentliga händelser

- Arbete med ekonomisk handlingsplan.
- Beslut om organisationsförändring i specialisttandvården.
- Fortsatt arbete med friskfaktorer och värdegrund.
- Arbete med kompetensförsörjningsplan.
- Arbetet kring säkerhet, beredskap och civilt försvar har intensifierats.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
	●	◆	■
Effektmål från regionfullmäktige	3	2	1

Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmål 10, att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning med indikatorn att nämnden ska redovisa ett resultat i balans. Måluppfyllelse har inte uppnåtts för effektmålet.

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget avvik else	Utfalls avvik else
Verksamhetens intäkter	455,5	499,6	424,5	-44,1	31,0
Verksamhetens kostnader	-489,5	-497,0	-441,9	7,5	-47,6
Finansnetto	-2,6	-2,6	-2,5	0,0	-0,1
Resultat	**-36,6**	**0,0**	**-19,9**	**-36,6**	**-16,7**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall år 2023 är -37 miljoner kronor att jämföra mot föregående års resultat på -20 miljoner kronor. Intäkterna har ökat med 7,3 procent i jämförelse med föregående år och kostnaderna har ökat med 10,8 procent.

Intäkterna är 44 miljoner lägre än budget och kostnaderna är 8 miljoner lägre än budget.

Produktionen har ökat inom Folktandvårdens verksamhet jämfört med år 2022. Både antal patienttimmar och behandlingsåtgärder har ökat. Patienttimmarna har ökat inom både barntandvården och vuxentandvård. Ökningen inom vuxentandvården har lett till ökade intäkter. Trots detta når intäktsnivån inte upp till budgeterad nivå.

Personalkostnaderna har ökat i jämförelse med föregående år, vilket delvis beror på att Folktandvården genomförde en strukturjustering av löner för personal i kliniskt arbete. En annan påverkande faktor är ökningen av nivån på sociala avgifter mellan åren. Jämfört med budget är personalkostnaderna lägre till följd av att färre personer har varit i tjänst än planerat.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

Utvecklings- och förbättringsarbeten pågår i samtliga verksamhetsområden inom Folktandvården och under 2023 har kostnadsreduceringar skett med 7,5 miljoner kronor inom ramen för ekonomisk handlingsplan.

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om åtgärder, inklusive intäktsförstärkningar, på 25 miljoner kronor för folktandvårdsnämnden. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar bland annat på flödeseffektivitet, att fler patienter ska bli färdiga på ett besök, ökad patienttid i förhållande till total arbetad tid samt genomlysning av administrativa tjänster och minskning av antal chefstjänster. Åtgärderna är beslutade i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024.

Ett annat fokusområde på övergripande nivå i Folktandvården är kompetensförsörjning. Rekryteringsbehovet är stort framför allt avseende tandläkare och tandhygienister.

Produktions- och nyckeltal

Antal utförda behandlingsåtgärder i Folktandvården:

- Det är totalt sett fler behandlingsåtgärder utförda under år 2023 än det var under föregående år. Det är färre undersökningsåtgärder utförda, men fler sjukdomsförebyggande, sjukdomsbehandlande och reparativa åtgärder i år jämfört med samma period föregående år.

Antal patienter hos Folktandvården:

- Det är fler som är patienter hos Folktandvården i år än det var vid samma tidpunkt föregående år. Det är framför allt antal vuxna patienter som har ökat, dock har antal frisktandvårdspatienter minskat.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	506,9	508,2	-1,3	-0,3
- varav kvinnor	450,6	452,9	-2,3	-0,5
- varav män	56,3	55,3	1,0	1,8

Antalet årsarbetare har minskat något i förhållande till 2022.

Olika typer av rekryteringsinsatser har genomförts under året och planeras att genomföras även under 2024. Folktandvården konkurrerar om tandvårdspersonal såväl med övriga folktandvårdsorganisationer som med den privata sektorn.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	7,2 %	8,2 %	-1,0
- varav kvinnor	7,6 %	8,5 %	-0,9
- varav män	4,2 %	5,8 %	-1,6
- varav korttids-sjukfrånvaro	3,1 %	3,9 %	-0,8
- varav långtids-sjukfrånvaro	4,1 %	4,4 %	-0,3

Sjukfrånvaron har minskat med en procentenhet jämfört med 2022.

Arbetet med friskfaktorer kan ses som en anledning till den minskade sjukfrånvaron. Friskfaktorarbetet fortsätter och är en långsiktig strategi som även fortsättningsvis förväntas ge positiva effekter på sjukfrånvaron.

Även det projekt som pågått i samverkan med Regionhälsan bör ha bidragit till den minskade sjukfrånvaron.

Framtida utmaningar

- Kompetensförsörjning av framför allt legitimerad personal.
- Tillgänglig tandvård för hela länets invånare.
- Presentera ett ekonomiskt resultat i balans.
- Att sänka sjukfrånvaron.
- Leva upp till målbilder och visioner i strategin för specialisttandvården.
- Implementering av nytt tandvårdssystem.

Servicenämnd

Väsentliga händelser

- Arbetet med att öka organisationens redundans och robusthet har satt ökat fokus på kontinuitetsarbetet.
- Delvis ny organisationsstruktur.
- Förberedelser kring införande av hälso- och sjukvårdens nya vårdinformationsstöd.
- Byte genomfört gällande tredjepartsleverantör av förbrukningsmaterial.
- Arbete med ekonomisk handlingsplan utifrån det ekonomiska läget.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	2	0	0

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget - avvikelse	Utfalls-avvikelse
Verksamhetens intäkter	2 426,1	2 381,4	2 200,6	44,7	225,5
Verksamhetens kostnader	-2 282,0	-2 278,4	-2 073,2	-3,6	-208,8
Finansnetto	-156,1	-154,7	-156,4	-1,4	0,3
Resultat	**-12,0**	**-51,7**	**-29,0**	**39,7**	**17,0**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall år 2023 är -12 miljoner kronor, vilket ger en positiv avvikelse mot budget med 40 miljoner kronor. Inga återbetalningar till regioninterna förvaltningar har gjorts under året, däremot gjordes återbetalningar under 2022 med totalt 22 miljoner kronor (IT - 20,0, Medicinsk teknik - 1,0 och Kundtjänst - 1,0 miljoner kronor).

Alla områden redovisar en ekonomi i balans förutom Område försörjning och Område Shared Service Center. Område Shared Service Centers underskott beror på att regionen under 2023 höjde beloppsgränsen för när lager ska bokas i balansräkningen. Detta fick till följd att lager uppgående till 1,1 miljoner kronor kostnadsfördes i december och påverkade områdets resultat negativt. Område försörjnings underskott förklaras av ökade sociala avgifter samt ökade priser för främst livsmedel.

Försäljning av livsmedel överskred budgeten och det tillsammans med engångsposter i form av utbetalning av elstöd samt en fastighetsförsäljning bidrar positivt till resultatet.

Löner och sociala avgifter ökar med 6,9 procent (lönerevision, utökningar, högre sociala avgifter), men totalt hamnar personalkostnaderna ändå 14 miljoner kronor lägre än budget. Efter höstens beslut om anställnings- och inköpsstopp har antal anställda minskat och den tidigare kraftigt ökande efterfrågan på verksamhetens tjänster har under 2023 vänt nedåt i takt med att övriga förvaltningar börjat arbeta med sina besparingskrav.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreducerande åtgärder på 75,8 miljoner kronor för servicenämnden. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar på intäktshöjning samt minskning av personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Servicenämnden har fattat beslut om åtgärderna tillsammans med verksamhetsplan med budget 2024.

Efter höstens beslut om anställnings- och inköpsstopp har antalet anställda minskat och den tidigare kraftigt ökande efterfrågan på verksamhetens tjänster har under 2023 vänt nedåt i takt med att övriga förvaltningar börjat arbeta med sina besparingskrav.

Produktions- och nyckeltal

Kost:

- Personalportioner är fler än föregående år, det har varit en märkbart högre tillströmning i restaurangerna främst på Universitetssjukhuset Örebro.
- Det är en ökning av patientmåltider som är fördelad på de tre sjukhusen men Karlskoga är det kök som ökat mest.
- Det är en liten minskning för andel ekologiska livsmedel jämfört mot föregående år, 46,6 procent 2023 jämfört med 47,1 procent 2022.
- Tallrikssvinn patient har minskat på grund av färre orörda brickor och vårdavdelningarna har blivit bättre på att avbeställa mat i tid för att hålla nere kostnader och matsvinn.
- Lagringsvinnet har minskat då ett aktivt arbete runt sista datum dag har lyfts fram mer i samarbete med varumottagaren.

Förebyggande underhåll på medicinteknisk utrustning:

- Andelen förebyggande underhåll har ökat i jämförelse med 2022. Orsaken är en medveten satsning på förebyggande underhåll där utrustningar med högre risktal prioriterats.

Upphandling (Region Örebro län):

- Krav på miljökrav och uppförandekod har ställts på alla upphandlingar där så är möjligt. De upphandlingar där miljö- och uppförandekod inte gått att ställa handlar om upphandlingar av konsulttjänster och system.
- Krav på social hänsyn har ställts i samtliga upphandlingar genom krav ”Inköp på lika villkor” som tillvaratar perspektivet jämställdhet och barns rättigheter.

Energianvändning (el, värme, kyla) per kvadratmeter:

- Energianvändningen per kvadratmeter har minskat med 4,5 procent vilket innebär att målsättningen på 5 procent inte riktigt uppnås. Effektivisering av värmeåtervinning i ventilationssystem, införande av årstidsanpassade ventilationsflöden och byte till energieffektiva fläktar är exempel på aktiviteter för att minska energiförbrukningen.

Andel multifunktionskrivare med follow print (Region Örebro län):

- Antal som använder follow print har ökat något samtidigt som antalet kopiatorer också har ökat. Det är 53 procent aktiverade follow printmaskiner 2023 jämfört med 50 procent 2022. Hälso- och sjukvårdens införande är fortfarande pausat.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	1 000,8	991,5	9,3	0,9
- varav kvinnor	559,8	556,0	3,8	0,7
- varav män	441,0	435,5	5,5	1,3

Mellan 2022 och 2023 har en utökning med totalt 9,4 årsarbetare skett. Nedan beskrivs nya tjänster som beviljats under året.

Antalet godkända utökade tjänster från 1 januari 2023 till och med 31 december är + 25 medarbetare. Vid delåret var det + 23 medarbetare och under september tillkom en samordnare inom måltidsservice samt tjänster för beredskap och civilt försvar. Under oktober till december har inga utökningar beviljats.

- Område fastigheter 1 tjänst: projektledare el.
- Kansli 4 tjänster: 1 arkivarie, 1 registrator, 1 samordnare beredskap och civilt försvar.
- Shared Service Center 2 tjänster: 1 telefonist och 1 it-tekniker.
- Område försörjning 14 tjänster: 11 servicevärdar, 1 kock, 2 lokalvårdare, 1 samordnare måltidsservice.
- Område IT 2 tjänster: 2 systemutvecklare, i övrigt har befintliga roller utvecklats och formaliserats (till exempel it-arkitekter, it-specialist).
- Område inköp och upphandling 1 tjänst: 1 områdeschef.
- Stab 1 tjänst: 1 kommunikatör.
- Medicinsk teknik ingen utökning.

Ökning av handläggare är fördelad över flera verksamheter och behovet har framför allt att göra med utökade uppdrag. Det är helt nya tjänster som har tillsatts eller tjänster som har varit vakanshållna under en längre tid.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	6,1 %	6,4 %	-0,3
- varav kvinnor	7,2 %	7,5 %	-0,3
- varav män	4,7 %	4,9 %	-0,2
- varav korttids-sjukfrånvaro	2,6 %	3,2 %	-0,6
- varav långtids-sjukfrånvaro	3,5 %	3,2 %	0,3

Regionservice totala sjukfrånvaro har sjunkit från 6,4 procent 2022 till 6,1 procent för 2023. Den korta sjukfrånvaron har minskat samtidigt som långa sjukfrånvaron har ökat något. Detta gäller både kvinnor och män.

Framtida utmaningar

- Att förnya och effektivisera Regionservice arbete utifrån det ekonomiska läge som Region Örebro län befinner sig i.
- Att behålla och attrahera rätt kompetens.
- Fortsatt fokus inom beredskap och säkerhetsfrågor.
- Outsourcing, undersöka om någon annan kan utföra Regionservice uppdrag bättre och billigare.

Kollektivtrafiknämnd

Väsentliga händelser

- Avsiktsförklaring etapp 2 inom det beslutade arbetet med en effektiv, kapacitetsstark, attraktiv och snabbare stadsbusstrafik med bland annat särskilda busskörfält.
- Digitala problem inom serviceresor.
- Avtal om nytt försäljningssystem i kollektivtrafiken.
- Avtal om skolskjuts med Nora kommun.
- Beslut om handlingsplan för Budget i balans 3.0.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	2	1	1

Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmål 10, att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning med indikatorn att nämnden ska redovisa ett resultat i balans. Måluppfyllelse har inte uppnåtts för effektmålet.

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget-avvikelse	Utfalls-avvikelse
Verksamhetens intäkter	553,9	504,0	506,7	49,9	47,2
Verksamhetens kostnader	-1 341,5	-1 181,8	-1 192,5	-159,7	-149,0
Finansnetto	-0,1	-0,2	-2,7	0,1	2,6
Resultat	**-787,7**	**-678,0**	**-688,5**	**-109,7**	**-99,2**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall år 2023 är -788 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget på -110 miljoner kronor.

Kollektivtrafiknämnden har under 2023 varit fortsatt påverkad av pandemin när det gäller återhämtningen av resandet och därmed även intäktsnivån. Den positiva trenden för resande och trafikintäkter motverkas dock av det allmänt högre kostnadsläget i samhället och ökningen av bränslekostnader. I resultatet ingår underskott gällande sjukresor med knappt 9 miljoner kronor där trafikkostnaden utgör den största avvikelsen.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

Nämnden fattade under hösten 2019 beslut om handlingsplan för budget i balans 2.0 som innehåller åtgärder som innebär en reducering i kostnadsmassan på cirka 57 miljoner kronor. Handlingsplanen är tagen med sikte på en budget i balans år 2025. Under 2021, med revidering under 2023, har en flerårsplan för åren 2022–2025 tagits fram för att se vilka effekter som pandemin haft på ekonomin samt hur stort det strukturella underskottet är. Detta för att kunna göra en bedömning av vilka ytterligare besparingar som behöver beslutas för att nå en ekonomi i balans. I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreducerande åtgärder på 50,3 miljoner kronor för kollektivtrafik-nämnden. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar bland annat på bidragsrelaterade förändringar, ändrat arbetssätt, intäktsförstärkningar samt kostnadsmedvetenhet. Åtgärderna är beslutade i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024.

Produktions- och nyckeltal

Incheckningar: *(Statistik gällande tåg ingår inte.)*

- Resandet under 2023 ökade jämfört med 2022, men är fortfarande 8 procent lägre än under 2019. Resandeförändringen per månad under året och resandet kan delas upp i tre faser jämfört med 2019 års resande. Fas 1 där året inleds med resandenivåer på ungefär 15 procent lägre än under 2019. Fas 2 under sommarmånaderna där resandenivåerna är liknande resandenivåer under 2019. Fas 3 där nya resmönster synliggörs genom att resor i peaktid och de med periodbiljetter reser mer sällan än tidigare år. Dessa två faktorerna kan båda anses bero på den ökade möjligheten till distansarbete.
- Landsbygdslinjer har tappat flest resenärer med en minskning på 57 procent 2023 jämfört med 2019. Regionlinjer och expressbusslinjer har en nedgång på 15 respektive 5 procent. Stadstrafiken har en nedgång på 4 procent jämfört med 2019. Inom BRT-stråket ses fortsättningsvis en positiv utveckling med en ökning på 30 procent jämfört med 2019.

Försäljning:

- Intäkterna av enkelbiljettförsäljningen har ökat med 54 procent under 2023 jämfört med 2019.
- Intäkterna av periodbiljettförsäljningen har totalt ökat med 22 procent under 2023 jämfört med 2019. Biljettypen periodbiljett består av: månadsbiljett, månadsbiljett lågpris, flex 10/40d, 72h, 24h och prenumeration (årsbiljett). 30 dagar-lågprisbiljetten fortsätter att prestera bra med en ökning på 89 procent jämfört med 2019 och den enda biljetten med en lägre försäljning under 2023 än under 2019 är prenumerationsbiljetten som säljs på webben.

Fullsatta bussar:

- Svealandstrafikens trafikledning har registrerat 567 fullsatta bussar under 2023. Förutom en ökning i augusti som orsakades av skolstarten så är de fullsatta bussarna rimligt jämnfördelade under året.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	339,1	331,7	7,4	2,2
- varav kvinnor	230,8	226,7	4,1	1,8
- varav män	108,3	105,0	3,3	3,1

Antal tillsvidareanställda årsarbetare som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 7,5 årsarbetare jämfört med år 2022. Ökningen består delvis av utökningar inom Serviceresor i syfte att klara sitt uppdrag på ett acceptabelt sätt.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	4,9 %	4,6 %	0,3
- varav kvinnor	4,7 %	4,9 %	-0,2
- varav män	5,3 %	4,0 %	1,3
- varav korttids sjukfrånvaro	2,0 %	2,2 %	-0,2
- varav långtids sjukfrånvaro	2,9 %	2,4 %	0,5

Sjukfrånvaron som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Den totala sjukfrånvaron har legat stabilt strax över 4,5 procent under hela året. Förändringen i den totala sjukfrånvaron mellan 2022 och 2023 är liten och någon tydlig trend är svår att se.

Framtida utmaningar

- Kompetensförsörjningen, brist på förare (både bussförare och servicereseförare), lokförare och tågvärdar.
- Beredskap i den händelse det kommer liknande virus som covid-19 i framtiden som ger liknande påverkan på samhället.
- Minska belastningen på serviceresetrafiken i peaktid.
- Kostnadsökningar för den allmänna kollektivtrafiken.

Regional tillväxtnämnd

Väsentliga händelser

- Det ekonomiska läget, arbete med ekonomisk handlingsplan.
- Reformen planering och dimensionering av gymnasiala utbildningar innebär nya lagar och förordningar för de kommunala skolhuvudmännen.
- Ett tydligare sammanhållet innovationsstödssystem genom bildandet av Region Örebro Innovation AB.
- Projektet CROSS, vars syfte var att kommun, närsjukvård och civilsamhälle ska samverka hälsofrämjande, förebyggande och proaktivt tillsammans för att förbättra människors livsvillkor, har avslutats.
- Länsstyrelserna har fått uppdraget att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	2	2	0

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget avvik else	Utfalls avvik else
Verksamhetens intäkter	138,1	129,4	136,3	8,7	1,8
Verksamhetens kostnader	-286,5	-286,8	-276,3	0,3	-10,2
Finansnetto	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1
Resultat	**-148,4**	**-157,4**	**-140,1**	**9,0**	**-8,3**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall 2023 är -148 miljoner kronor, vilket ger en positiv avvikelse mot budget med 9 miljoner kronor. Motsvarande överskott 2022 var 13 miljoner kronor. Det positiva resultatet har uppnåtts med hjälp av omprioriteringar, inga ersättnings-/nyrekryteringar har skett samt att endast verksamhetskritiska kostnader har godkänts. Där möjlighet har funnits, har man avbrutit planerade satsningar och aktiviteter, i enlighet med de besparingsåtgärder som beslutades att gälla från mitten av september.

Fellingsbro folkhögskola visar ett underskott om -3 miljoner kronor, Kävesta folkhögskola har ett resultat i balans och övriga sakområden inom nämnden redovisar överskott.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreducerande åtgärder på 19,5 miljoner kronor för regional tillväxtnämnd. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar bland annat på bidragsrelaterade förändringar, personalkostnader och intäktsjusteringar. Åtgärderna är beslutade i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024.

Produktions- och nyckeltal

Det finns ingen redovisning av produktions- och nyckeltal inom nämnden.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	339,1	331,7	7,4	2,2
- varav kvinnor	230,8	226,7	4,1	1,8
- varav män	108,3	105,0	3,3	3,1

Antal tillsvidareanställda årsarbetare som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 7,5 årsarbetare jämfört med år 2022. Ökningen består delvis av utökningar inom Serviceresor i syfte att klara sitt uppdrag på ett acceptabelt sätt.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	4,9 %	4,6 %	0,3
- varav kvinnor	4,7 %	4,9 %	-0,2
- varav män	5,3 %	4,0 %	1,3
- varav korttids-sjukfrånvaro	2,0 %	2,2 %	-0,2
- varav långtids-sjukfrånvaro	2,9 %	2,4 %	0,5

Sjukfrånvaron som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Den totala sjukfrånvaron har legat stabilt strax över 4,5 procent under hela året. Förändringen i den totala sjukfrånvaron mellan 2022 och 2023 är liten och någon tydlig trend är svår att se.

Framtida utmaningar

- Utbildning och kompetensförsörjningen, att stärka barn och ungas förutsättningar att gå vidare till studier och arbete efter grundskola och gymnasiet.
- Konjunktur och inflation, skapar utmaningar för både verksamhet och samhälle. I kristider är det ännu viktigare med att arbeta för ökad sysselsättning och ökad kompetensförsörjning för att inte försämra konjunkturen ytterligare.
- Digitalisering och omställning, utvecklingen går allt snabbare och ställer högre krav på individer, verksamhet och samhället i övrigt att ständigt utvecklas och bidra till omställningen.
- Demografi, när befolkningen blir allt äldre ställer det allt högre krav på att färre ska försörja fler, vilket också påverkar att efterfrågan på framtida kompetens blir allt större.
- Energisystem, arbetet med att skapa ett förnybart robust energisystem i länet och Sverige måste fortsätta. Incitament och stöd för förnybara investeringar.

Kulturnämnd

Väsentliga händelser

- Regionala satsningar för att stärka den kulturella infrastrukturen, bredda deltagandet och stärka samverkan inom kulturen.
- Det ekonomiska läget.
- Kulturen i samhällsdebatten, kulturens värde samt vikten av yttrandefrihet och demokrati.
- Förändrade ekonomiska villkor för studieförbunden.
- Utveckling av det internationella arbetet, ökad internationell samverkan och erfarenhetsutbyte.
- Partnerskapet för sociala innovationer är fortsatt ett viktigt forum för relationen mellan Region Örebro län och civilsamhället.
- Behov av ökad samverkan kopplat till civilsamhället.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	2	2	

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget avvik else	Utfalls avvik else
Verksamhetens intäkter	58,9	56,7	58,2	2,2	0,7
Verksamhetens kostnader	-175,2	-178,6	-173,7	3,4	-1,5
Finansnetto	0	0	0	0	0
Resultat	**-116,3**	**-121,9**	**-115,5**	**5,6**	**-0,8**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall år 2023 är -116 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 6 miljoner kronor. Motsvarande överskott för 2022 var 2 miljoner kronor. Årets överskott består av högre intäkter, lägre kostnader för personal och nämndarvoden, återhållsamhet av verksamhetsmedel samt ej rekvirerade medel inom Kulturkraft. Området tilldelades även extra satsningar för 2023 som också lämnade ett litet överskott på grund av att de genomförda aktiviteterna blev något billigare än budgeterat.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreducerande åtgärder på 17,8 miljoner kronor för kulturnämnden. Åtgärder som har arbetats fram fokuserar bland annat på bidragsrelaterade förändringar och minskade personalkostnader. Enskilt störst påverkan har åtgärden att ett tidigare driftbidrag till Länsteatern ersätts av ett koncernbidrag. Denna förändring innebär en besparing för nämnden på 10 miljoner kronor. Åtgärderna är beslutade i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024.

Under hösten har nämnden fattat beslut om återhållsamhet och kostnadsminskning genom anställnings- och inköpsstopp, där senareläggning av planerade investeringar och kostnader för utbildningar, konferenser och resor ingår.

Produktions- och nyckeltal

Det finns ingen redovisning av produktions- och nyckeltal inom nämnden.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	339,1	331,7	7,4	2,2
- varav kvinnor	230,8	226,7	4,1	1,8
- varav män	108,3	105,0	3,3	3,1

Antal tillsvidareanställda årsarbetare som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 7,5 årsarbetare jämfört med år 2022. Ökningen består delvis av utökningar inom Serviceresor i syfte att klara sitt uppdrag på ett acceptabelt sätt.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	4,9 %	4,6 %	0,3
- varav kvinnor	4,7 %	4,9 %	-0,2
- varav män	5,3 %	4,0 %	1,3
- varav korttids-sjukfrånvaro	2,0 %	2,2 %	-0,2
- varav långtids-sjukfrånvaro	2,9 %	2,4 %	0,5

Sjukfrånvaron som redovisas i tabellen avser förvaltning Regional utveckling som helhet. Den totala sjukfrånvaron har legat stabilt strax över 4,5 procent under hela året. Förändringen i den totala sjukfrånvaron mellan 2022 och 2023 är liten och någon tydlig trend är svår att se.

Framtida utmaningar

- Den ekonomiska utvecklingen och synen på offentlig finansiering och prioritering av kultur och civilsamhälle.
- Behovet av nya samverkanslösningar.
- Samhällsutvecklingen med ökade klyftor och polarisering.
- Den digitala utvecklingen.
- Hur den offentliga finansieringen av kultur organiseras.
- Konstnärlig frihet och fortsatt demokratisk samhällsutveckling.
- Ökad polarisering mellan stad och landsbygd, svårare att ta del av kultur och folkbildning.
- Internationalisering, att internationaliseringsarbetet utvecklar nya och inkluderande arbetssätt där företrädare för kulturverksamhet och civilsamhället i länet ingår.

Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice

Väsentliga händelser

- Arbete för ekonomi i balans.
- Oroligt omvärldsläge, kriget i Ukraina har fortsatt påverkat Tolk- och översättarservice med en ihållande efterfrågan av tolkar i ukrainska.
- Införande av nytt bokningssystem och kundwebb för tolkförmedlingen.

Nämndens effektmål

Måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
Effektmål från regionfullmäktige	2	0	0

Ekonomi

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Budget avvik else	Utfalls avvik else
Verksamhetens intäkter	113,7	111,2	111,7	2,5	2,0
Verksamhetens kostnader	-110,5	-111,2	-108,5	0,7	-2,0
Finansnetto	0	0	0	0	0
Resultat	**3,2**	**0,0**	**3,2**	**3,2**	**0,0**

Sammanfattande analys

Nämndens utfall år 2023 är en positiv budgetavvikelse med 3 miljoner kronor. Återbetalning på cirka 2 miljoner kronor har gjorts till nämndens medlemmar.

Intäkterna har ökat med 2 procent jämfört med föregående år. Bidragande till ökningen är att Regionhälsan tillhandahållit timmar som för åtta av nio nämndmedlemmar har använt eller överstigit sin förköpta tid. Andelen platstolkning har ökat vilket innebär ökade intäkter eftersom kunden också betalar för tolkens restid.

Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

I Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 har regionfullmäktige beslutat om kostnadsreduceringar på 2,4 miljoner kronor för Gemensam nämnd för företagshälsovård samt tolk- och översättarservice. Åtgärder som har arbetats fram är bland andra ett minskat nyttjande av underkonsulter, lägre kostnader för verksamhetssystem och resor samt ökat samarbete inom förvaltningen. Åtgärderna är beslutade i nämnden tillsammans med verksamhetsplan och budget för 2024. Efter beslut om kostnadsminskande åtgärder, som fattades i september 2023, har kostnadsutvecklingen avstannat.

Produktions- och nyckeltal

Regionhälsan:

- Åtta av nämndens nio medlemmar har nyttjat sina förköpta timmar hos Regionhälsan. Region Örebro län har använt 92 procent av sina förköpta timmar.
- Antalet individer som varit i kontakt med Regionhälsan 2023 är oförändrat jämfört med 2022, dock har tiden per individ blivit cirka 20 minuter längre. Till stor del förklaras förändringen av fler uppföljningsmöten och utbildningar efter genomförda inledande möten. Förändringen ligger i linje med vad som förväntats i och med implementeringen av en ny modell för hantering av ärenden gällande psykisk ohälsa i arbetslivet.
- Andelen tid utförd av egen arbetsmiljökonsult har ökat från 85,6 procent 2022 till 86,8 procent 2023.

Tolk- och översättarservice:

- Det har skett en minskning för samtliga tjänster utom platstolkning där det har skett en ökning i antal uppdrag med 4 procent. Inom Region Örebro län minskar uppdragen med 4 procent medan nämndkommunerna minskar med 2 procent jämfört med 2022.
- Antalet tolkuppdrag har minskat med cirka 3 000 uppdrag. Under samma period har antalet uppdrag i arabiska minskat med 2 500 uppdrag. Detta är en trend som går tillbaka flera år, sedan 2019 har antal uppdrag i arabiska minskat med 14 000 uppdrag. Arabiska utgjorde 2019, 42 procent av alla uppdrag och utgör 2023, 37 procent av samtliga uppdrag.

HR-statistik

Års arbetare	Per 31 dec 2023	Per 31 dec 2022	Föränd ring	Föränd ring (%)
Antal tillsvidare anställda	49,0	50,0	-1,0	-2,0
- varav kvinnor	42,0	43,0	-1,0	-2,3
- varav män	7,0	7,0	0,0	0

Jämfört med samma period föregående går har antal tillsvidareanställda årsarbetare minskat med en person i och med att kundansvarig slutade i juni.

Sjukfrånvaro i procent	Jan - dec 2023	Jan - dec 2022	Förändring (%-enhet)
Sjukfrånvaro, totalt	3,1 %	3,5 %	-0,4
- varav kvinnor	3,4 %	3,7 %	-0,3
- varav män	1,0 %	2,0 %	-1,0
- varav korttids-sjukfrånvaro	1,8 %	2,0 %	-0,2
- varav långtids-sjukfrånvaro	1,2 %	1,5 %	-0,3

Det har skett en ökning av långtidsfrånvaro och en minskning av korttidsfrånvaro, vilket resulterat i att den totala sjukfrånvaron är lägre än under samma period 2022.

Framtida utmaningar

- Minskad efterfrågan på tolkar men oroligt omvärldsläge. En utmaning att upprätthålla kompetensen med färre uppdrag, det kan leda till kompetensbrist samtidigt som behovet av tolkar kan skifta snabbt.
- Utmanande inom båda verksamhetsområdena att det händer mycket gällande utvecklingsarbete och artificiell intelligens (AI). Bevaka och följa med i utvecklingen av bland annat teknik för att kunna tillhandahålla såväl tolktjänster som tjänster inom företagshälsovård som motsvarar nämndmedlemmarnas behov på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Redovisning av effektmål och strategier

Redovisning av effektmål med indikatorer och måluppfyllelse samt strategier kopplat till de perspektiv som återfinns i verksamhetsplanen med budget för 2023 – perspektiven invånare och samhälle, processer och resurser.

Symbolförklaringar

Färgindikatorer, måluppfyllelse helår

- = uppnått eller överträffat målnivån
- = mindre, acceptabel avvikelse från målnivån
- = större negativ avvikelse från målnivån

Förändringspilar, utveckling under året, helår jämfört med föregående år alternativt årets början

- = resultatet har förbättrats
- = resultatet är oförändrat
- = resultatet har försämrats

Indikatorer, status för perioden vid helår

- = helt
- = delvis
- = inte alls
- = värde saknas för perioden

Resultat för måluppfyllelse redovisas per effektmål med indikatorer under perspektiven invånare och samhälle och resurser. Redovisning av strategier sker inom perspektivet process.

Effektmålen är långsiktiga, en mandatperiod eller längre, och ett kontinuerligt arbete pågår för att uppfylla målen och tillgodose invånarnas och samhällets behov på bästa sätt. Vid bedömning av måluppfyllelsen beaktas utfall för indikatorer samt regionstyrelsens och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet.

Det finns tio effektmål, nio mål bedöms att vara uppfyllda, varav fyra mål fullt ut. Fem mål har en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån. Sammantaget har således nio av tio mål (90 procent) en god måluppfyllelse eller en mindre, acceptabel avvikelse. Större negativ avvikelse från målnivån avser effektmålet att Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning. Det målet har inte uppfyllts.

Redovisningen av strategier inom perspektivet process visar att ett gott arbete pågår. Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategierna med specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde. Det är ett pågående och i många fall långsiktigt arbete som bedrivs i verksamheterna med bra resultat.

Perspektiv: Invånare och samhälle

Perspektivet invånare och samhälle beskriver inriktningar, ambitioner och de viktigaste målsättningarna för Region Örebro läns verksamheter för att invånarnas och samhällets behov ska tillgodoses på bästa sätt samt hur Örebro läns utvecklingsförutsättningar ska tas tillvara.

Det är processerna:

- hälso- och sjukvård
- tandvård
- regional tillväxt
- kultur
- samhällsplanering och infrastruktur
- kollektivtrafik
- forskning och utbildning
- samt digitalisering som stödjer processerna

som har anknytning till perspektivet.

Inom perspektivet invånare och samhälle finns effektmål som visar vilken effekt Region Örebro läns verksamheter förväntas bidra med till nytta för invånare och samhälle. Kopplat till effektmålen finns indikatorer för att bedöma måluppfyllelsen och beskriva tillståndet eller utvecklingen för effektmålet, indikatorerna kan vara kvantitativa eller kvalitativa.

Effektmål 1. Länets invånare har en god, jämlik och jämställd hälsa.

Kommentar

Effektmålet mäter framför allt hur invånarna uppfattar vården samt hur vårdens ansatser gällande prevention och uppföljning har fungerat.

Resultat från nationell patientenkät för länets akutmottagningar har redovisats under 2023. Det visar att det är ett gott omhändertagande och att patienterna är trygga. Helhetsintrycket av akutmottagningarna följer rikets resultat men är lägre jämfört med tidigare mätning. Resultat från nationell patientenkät inom habilitering och hjälpmedel följer rikets resultat.

Resultat från nationella patientenkäter för specialiserad öppenvård och slutenvård redovisar goda resultat och bättre än resultatet för riket.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har gett Hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppdrag i samråd med berörda beredningar att arbeta med åtgärder som har koppling till effektmålet. Samtliga uppdragen har startat. Uppdragen är långsiktiga och flera uppdrag kommer att bedrivas under kommande år.

Regionstyrelsen har kompletterat med indikatorer avseende levnadsvanor och hälsofrämjande behandlingsåtgärder samt tillgång till hälso- och sjukvård vilka samtliga redovisar goda resultat.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet har uppfyllts.

Indikatorer

Förbättrade patientrapporterade resultat i jämförelse med tidigare mätningar.

Kommentar

Under året har resultat från patientenkäter redovisats vilka Region Örebro län har deltagit i. Patientenkäterna har omfattat verksamheterna akutmottagningar, habilitering och hjälpmedel samt öppen och sluten specialiserad sjukvård. Enkätsvaren för Region Örebro läns verksamheter visade på följande:

Akutmottagningar:

- Resultatet visade på ett gott omhändertagande och att majoriteten av patienterna känt sig trygga med vården.
- 82 procent hade ett positivt helhetsintryck av akutmottagningarna i länet. Det följer rikets resultat relativt väl. Resultatet innebär en minskning jämfört med den senaste undersökningen från 2020, då 86 procent var positiva.
- Andelen nöjda patienter ligger fortfarande på en hög nivå och bäst resultat fick akutmottagningarna när det gäller tillgänglighet. Cirka 84 procent svarade positivt på frågor om vårdens närhet, kontaktvägar och personalens tillgänglighet för patienten och patientens anhöriga.

Habilitering och hjälpmedel:

- 87 procent hade ett positivt helhetsintryck.
- Drygt 92 procent var nöjda med personalens respekt och bemötande.
- Resultatet följer genomsnittet i riket.

Öppen och sluten specialiserad sjukhusvård:

- Resultatet visar att nio av tio tillfrågade patienter haft en bra helhetsupplevelse när de varit i kontakt med den öppna eller slutna specialiserade sjukhusvården. Resultatet för Region Örebro län är något bättre än genomsnittet i riket.
- 91 procent hade ett positivt helhetsintryck inom öppenvården
- 90 procent hade ett positivt helhetsintryck inom slutenvården. 2021 uppgick resultat till 91,6 procent.
- Inom öppenvården svarade cirka 90 procent och för slutenvården cirka 84 av patienterna positivt på frågor om delaktighet, involvering, bemötande och respekt inom vården.
- Högst poäng får områdena tillgänglighet, emotionellt stöd, respekt och bemötande. Cirka nio av tio tillfrågade upplever att vårdpersonalen är tillgängliga för patienterna och dess anhöriga, att de är lyhörda inför patientens oro och rädslor och att bemötandet de får av personalen är anpassat till deras individuella behov.
- Likt övriga riket är resultatet för information och kunskap cirka 85 procent för öppenvården och cirka 81 procent för slutenvården.

Resultatet från en enkätundersökning som omfattar primärvården kommer att presenteras i början av 2024.

Tillsammans med patienten/individen ska levnadsvanor uppmärksammas och insatser på rätt nivå ska erbjudas i ökad omfattning i jämförelse med föregående år.

Kommentar

Under våren 2023 genomfördes Nationell Patientenkät inom specialiserad vård. Patienterna upplever att de blir tillfrågade om levnadsvanor i större utsträckning än vid senaste mätningen 2021, framför allt gällande tobak och alkohol. Resultat gällande primärvård hösten 2023 är inte publicerade ännu.
Under året registrerades 6 000 screeningformulär för levnadsvanor, vilket är en ökning med 35 procent jämfört med föregående år. För att kunna se vilka insatser som har genomförts används KVÅ-koder som jämförs med 2022. Insatserna gäller levnadsvanorna alkohol, fysisk aktivitet, matvanor och tobak.

Primärvård:

- Antal KVÅ-kodade insatser utifrån levnadsvanor var under året drygt 38 000 vilket är en ökning med 7 procent.
- Generellt ses en ökning av rådgivning i samtliga fyra levnadsvanor, där enkla råd och kvalificerat rådgivande samtal tobak, rådgivande samtal fysisk aktivitet och enkla råd matvanor har ökat mest.
- Flest insatser ges inom levnadsvanorna fysisk aktivitet och matvanor.
- Under året förskrevs 2 800 Fysisk aktivitet på Recept (FaR) vilket är en ökning med 17 procent.

Specialistvård:

- Under året registrerades drygt 7 600 KVÅ-koder gällande insatser i de fyra levnadsvanorna vilket är en ökning med 12 procent.
- Framför allt ses en markant ökning av rådgivning gällande fysisk aktivitet och en ökning av rådgivning vid tobaksbruk, vilket också är de två levnadsvanor där flest insatser ges.
- Förskrivning av FaR ligger fortsatt kvar på låg nivå.
- Vissa enheter, framför allt inom område psykiatri och hudkliniken, använder koden hälsosamtal (samlingskod för samtal om kost, motion, sömn, alkohol, narkotika, tobak och sex och samlevnad), drygt 2 100 registreringar under innevarande år.

Effektmål 2. Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig hälso- och sjukvård.

Kommentar

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har under året presenterat en rapport som belyser hälso- och sjukvårdens resultat på nationell nivå. Rapporten omfattar även en internationell utblick. Av rapporten framgår att Sverige presterar väl i internationell jämförelse när det gäller hälsoutfall av hälso- och sjukvården.

Den sjukvårdsrelaterade åtgärdbara dödligheten (det vill säga dödlighet som bedöms kunnat undvikas genom medicinska insatser, tidig upptäckt och behandling) är lägre i Sverige än i de flesta av länderna som ingår i jämförelsen, och ligger i dagsläget på en historiskt låg nivå.

Mer än 80 procent av patienterna i Sverige upplever att deras hälso- och sjukvårdsbehov tillgodoses av hälso- och sjukvården. Det är också en relativt liten andel patienter i Sverige som avstår från att söka vård på grund av höga kostnader eller långa avstånd.

Även när det gäller livskvalitet hos personer med kronisk sjukdom presterar Sverige jämförelsevis väl.

Myndigheten pekar ut två områden, personcentrering och tillgänglighet, där det svenska vårdsystemet har tydliga utmaningar. Indikatorerna som mäter personcentrering totalt sett visar en uppåtgående trend, men personcentreringen i primärvården har inte förbättrats. Den patientupplevda delaktigheten och samordningen inom primärvården är sämre än inom sjukhusvården, och sämre än inom primärvården i jämförbara länder. När det gäller sjukhusvården är resultaten i nivå med övriga länder i jämförelsen.

När det gäller tillgänglighet och väntetider presterar Sverige sämre i internationell jämförelse. Jämförelsen visar att andelen patienter som får ett första besök i vården och andelen patienter som väntar mer än 90 dagar på operation är avsevärt högre i Sverige än i flera av jämförelseländerna.

Hälso- och sjukvården i Region Örebro län delar i stor utsträckning den utveckling som sker på nationell nivå, både avseende framgångar och förbättringsområden. Mycket av vården i Region Örebro län utvecklas åt positivt håll, till exempel patientsäkerhet, medicinska resultat och omställningen till nära vård, där samarbetet med

kommunerna har fördjupats. Men fortfarande har hälso- och sjukvården inte en tillfredsställande tillgänglighet. De inhyrda operationsteamen har visserligen bidragit till en positiv utveckling för tillgängligheten till operation, men för den specialiserade vården som helhet når inte tillgängligheten upp till önskad nivå. Tillgängligheten till primärvården är sammantaget fortsatt låg.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har gett Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, i samråd med berörda beredningar, i uppdrag att arbeta med åtgärder för att uppnå effektmålet. Samtliga uppdrag är påbörjade. Flera av uppdragen är långsiktiga och kommer att pågå under flera år.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis har uppfyllts, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån.

Indikatorer

Goda medicinska resultat som uppnår eller överträffar fastställda målnivåer.

Kommentar

Inom den högspecialiserade vården uppvisas goda resultat för bland annat områden inom ögonsjukdomar, thorax, öron, näsa och hals samt urologi. I etablerade nationella kvalitetsregister för folksjukdomar såsom stroke och diabetesvård överträffar Region Örebro län i flera avseenden fastställda målnivåer.

Uppfyllelse av den statliga vårdgarantin.

Kommentar

Vårdgarantin är en lagstadgad rättighet, patienter ska:

- Få kontakt med primärvården inom 0 dagar. Redovisning av telefontillgängligheten i primärvården.
- Få en medicinsk bedömning inom 3 dagar. Redovisning av den medicinska bedömningen gjord av legitimerad personal.
- Få ett förstabesök i den specialiserade vården inom 90 dagar.
- Få en operation eller annan åtgärd inom den specialiserade vården inom 90 dagar efter beslut om behandling.

Hälso- och sjukvårdens redovisning av vårdgarantin per december 2023:

- Telefontillgänglighet i primärvård redovisar 90 procent, att jämföra mot rikets 90 procent.
- Medicinsk bedömning inom 3 dagar primärvården redovisar 77 procent, att jämföra mot rikets 89 procent.
- Måluppfyllelse inom den specialiserade vården, första besök till läkare, redovisar 64 procent, att jämföra mot rikets 69 procent.
- Måluppfyllelse för operation redovisar 61 procent, att jämföra mot rikets 62 procent.

Fortsatt utveckling av den högspecialiserade vården.

Kommentar

Det pågår fortsatt utveckling av den högspecialiserade vården.

- Neurokirurgin utvecklas mot att Region Örebro län själva ska kunna omhänderta majoriteten av diagnoserna, såväl akuta som planerade, exkluderande nationella avgränsningar så som epilepsi och barn.
- Volymerna av ryggkirurgi och bäckenkirurgi ökar fortsatt och omfattar såväl inom- som utomlänsvård.
- Enheten för klinisk genetik har startat och är etablerad vilket gör att Region Örebro län kan erbjuda genetisk diagnostik, såväl för länsinvånare som för andra närliggande regioner.
- Cyklotronen är på plats där förberedelsearbete pågår inför att den ska tas i bruk.
- I övrigt ses en ökad efterfrågan på Region Örebro läns högspecialiserade vård som genererar ökade intäkter för såld vård.

Fortsatt omställning till mer av nära vård i enlighet med den gemensamma målbilden med länets kommuner.

Kommentar

Den gemensamma målbilden för länet är beslutad av Region Örebro län och länets 12 kommuner. Den länsgemensamma färdplanen som syftar till att konkretisera målbilden och tydliggöra de länsgemensamma aktiviteterna beslutades i april. Färdplanen gäller under mandatperioden och uppdateras årligen.

I färdplanen lyfts tre prioriterade områden fram där ett arbete har initierats under året:

1. Fortsatt arbete med gemensam plan för primärvård.
2. Leda tillsammans i samverkan.
3. Ta fram en modell för uppföljning.

I färdplanen finns ytterligare ett antal samfinansierade aktiviteter som påbörjats eller genomförts under året.

Under året har ett förslag till ny överenskommelse med länets kommuner om hälso- och sjukvård i hemmet tagits fram.

Överenskommelsen styr mot en mer samordnad och planerad vård för patienten vilket följer målen med omställningen till nära vård. Förslaget är på remiss inför beslut under 2024. Inom ramen för arbetet med överenskommelsen finns också förslag för fortsatt arbete i samverkan runt rehabilitering, medicintekniska produkter och egenvård.

Arbete med omställningen till nära vård pågår på flera nivåer inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har bland annat fått i uppdrag från hälso- och sjukvårdsnämnden att arbeta med åtgärder utifrån den gemensamma målbilden med kommunerna, inkluderande arbete med levnadsvanemottagningar, samverkan med elevhälsan och åtgärder för att öka kontinuitet och delaktighet för patienten.

Effektmål 3. Länets invånare har en god, jämlik och jämställd munhälsa.

Kommentar

Folktandvården bidrar och arbetar för att länets invånare ska ha en god, jämlik och jämställd munhälsa. För att möta Folktandvårdens största utmaning, tillgängligheten, fokuseras i allt större utsträckning på att åstadkomma effektiva flöden i verksamheten. Ett flödeseffektivt arbetssätt är värdeskapande för patienten, men förväntas också leda till att fler patienter kan tas om hand med oförändrade resurser. Arbetssättet Folktandvården Direkt är ett exempel på detta. Konceptet används på fem kliniker inom Folktandvårdens verksamhet. Ett av målen med arbetssättet är att patienter med låga vårdbehov ska vara färdigbehandlade vid sitt första besök.

Folktandvårdens folkhälsoinsatser har skett i områden och i grupper/skolor med hög kariesförekomst. Andel kariesfria barn och unga i Folktandvården har ökat.

Folktandvårdsnämnden och regionstyrelsen har också ett antal mål, indikatorer och aktiviteter kopplat till effektmålet. Målen har uppfyllts helt eller med en mindre, acceptabel avvikelse.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt folktandvårdsnämndens och regionstyrelsens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis har uppfyllts, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån.

Indikatorer

De hälsofrämjande insatserna i socioekonomiska utsatta riskområden ska öka i jämförelse med tidigare år.

Kommentar

Hälsofrämjande aktiviteter till grupper av barn och ungdomarna har genomförts under året. Alla barn och ungdomar i länet får en munhälsolektion i skolan under låg-, mellan- och högstadiet. 504 klasser besöktes vilket motsvarar 100 procent av alla förskoleklasser, årskurs fyra och årskurs sju. 10 av länets 24 gymnasieskolor har också besökts.

Riktade insatser till riskområden med socioekonomisk tyngd har utförts. Aktiviteter som har genomförts:

- Glada tanden (tandborstning i förskola) 41 förskolor deltar från riskområden.
- Viva Fluorid (fluoridsköljning i skolan) 12 skolor i riskområden sköljer med fluorid.
- Tandborstbytarveckor genomförs en gång per termin i riskområden, då tandborste/tandkrämspaket delas ut i området.

Folktandvården deltar i riskområden även vid andra tillfällen på andra arenor, till exempel på Brickebackens dag, Vivallafestivalen, Våryran i Kopparberg och så vidare. Folktandvården söker ständigt nya arenor i riskområden där aktiviteter kan genomföras. Antalet aktiviteter har ökat generellt, till exempel att fluoridsköljning startat i anpassad grundskola i Vivalla, att Viva tanden startat även i Hällefors under 2023 och tandborstbytarveckor har också utförts i större omfattning i Ljusnarsbergs kommun. Antalet förskolor som deltar i Glada tanden har minskat något, detta beror främst på en del sammanslagningar och omorganisering av förskolor. Alla områden med socioekonomisk utsatthet nås, men till exempel Glada tanden i förskolorna Hallsberg och Karlskoga har tyvärr inte kunnat genomföras på grund av bristande intresse.

Alla patienter i Folktandvården prioriteras efter definierade riskgrupper beroende på behov av tandvård.

Kommentar

Alla patienter riskgrupperas vid varje undersökning, både hos tandläkare och hos tandhygienist. Uppföljning visar att andelen undersökta patienter stiger med ökande risksumma. Alla patienter prioriteras efter en beslutad prioriteringsriktlinje där grunden är den individuella riskbedömningen av varje patient. Prioriteringsordningens följsamhet följs månatligen.

Effektmål 4. Länets invånare får högkvalitativ och tillgänglig tandvård.

Kommentar

Folktandvården strävar efter att erbjuda effektiva och högkvalitativa vårdprocesser, som kontinuerligt förbättras och anpassas baserat på bästa tillgängliga kunskap. Genom dessa processer skapas ökad värde för patienterna. Implementeringen av nationella riktlinjer är pågående för att säkerställa bästa möjliga kunskapsanvändning i varje patientmöte.

Tillgänglighetsperspektivet är i fokus. Det pågår två utredningar som bland annat undersöker lämpliga utbudsställen och klinikstorlekar. Folktandvårdens digitaliseringsstrategi möjliggör förbättrad tillgänglighet genom olika digitala lösningar. Dessutom har fem kliniker infört arbetssättet Folktandvården Direkt för att öka tillgängligheten. Andelen förseningar för vuxna patienter är jämförbar med föregående år.

Folktandvårdsnämnden har satt upp mål, indikatorer och aktiviteter kopplade till effektmålet. Målen har uppfyllts helt eller med en mindre, acceptabel avvikelse. Uppdragen är ännu inte helt slutförda och kommer att avslutas under 2024.

Regionstyrelsen har kompletterat med en indikator som innebär att minst 50 procent av alla vuxna patienter ska bli färdigbehandlade vid ett besök. Målsättningen har inte uppnåtts under året.

Sammanfattningsvis bedöms effektmålet delvis ha uppfyllts, med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån, baserat på indikatorerna samt redovisningen från både folktandvårdsnämnden och regionstyrelsen.

Indikatorer

En övervägande del av Folktandvårdens patienter är nöjda med vården.

Kommentar

Antalet klagomål med koppling till bemötande är väldigt få i förhållande till antalet patientkontakter som skett under året.

Väntetiden för nya patienter (köpatienter) till Folktandvården ska inom varje område/nod* vara högst tre månader.

(* Område/nod Karlskoga; Karlskoga-Degerfors-Hällefors
Område/nod Lindesberg; Frövi-Nora-Lindesberg-Kopparberg
Område/nod Kumla; Kumla-Laxå- Hallsberg- Askersund
Område/nod Wivallius; Wivallius-Lillån-Haga-Lekeberg-Adolfsberg-Odensbacken
Område/nod Hertig Karl; Hertig Karl-Eyra-Sofia-Brickebacken)

Kommentar

Väntetiden för nya vuxna patienter och för vuxna revisionspatienter har ökat och ingen nod har en väntetid kortare än 3 månader. Folktandvården arbetar aktivt med resursfördelning för att klara de prioriterade grupperna på alla kliniker vilket också uppnås. Arbete pågår för att öka tillgängligheten så som förändrade arbetssätt och rekrytering.

Effektmål 5. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Kommentar

Den sammanfattande bedömningen för effektmålet är en sammanvägning av bedömning från regionstyrelsen, regionala tillväxtnämnden, kulturnämnden och kollektivtrafiknämnden. Dessa är i sin tur bedömda utifrån nämndernas egna mål, uppdrag och indikatorer. Det finns verksamheter inom nämndernas ansvar där måluppfyllelsen är god, medan andra har utmaningar. Det finns i vissa fall indikatorer som följs upp med extern statistik. Det är ofta eftersläpning i den statistiken och återspeglar inte läget för år 2023 på ett rättvisande sätt. Det framgår i redovisningen av indikatorerna.

Regionstyrelsen har mål och indikatorer kopplat till effektmålet som redovisar goda resultat.

- Att handlingsplanerna inom folkhälsa, God jämlik och jämställd hälsa i Örebro län, Sammanhållen vård och omsorg och Social välfärd, ska genomföras i samverkan inom Region Örebro län och med externa aktörer i länet.
- Att sambandet mellan livsvillkor, levnadsvanor och hälsa och hur dessa är fördelade bland olika grupper i befolkningen ska beaktas i ledning och styrning av regionens verksamheter.
- Att ett flertal infrastruktursatsningar i länet pågår som stärker länets konkurrenskraft och resurseffektivitet.

Inom *regional tillväxtnämnd* har strategiska strukturella förändringar skett för att bidra till den del av målet som handlar om stark konkurrenskraft; Region Örebro Innovation AB har bildats som innebär att innovationsstödssystemet är tydligare sammanhållet. Inom näringslivsutveckling har Region Örebro län tagit en än mer aktiv roll som regionalt utvecklingsansvarig och 88 procent av länets företagsfrämjande aktörer, organisationer och kommuner upplever att regionen varit tydliga i rollen som utvecklingsansvarig. Region Örebro län driver ett flertal nätverk och leder arbetet med att ta fram näringslivsrapporter. Preliminära siffror visar att nyföretagandet fortsatt minskar nationellt samt regionalt. Arbetet inom öppna data för besöksnäringen har stärkts och fortsatt enligt plan, där Örebro län varit en del av det nationella utvecklingsarbetet. Parallellt har den rekommendationsmodul, som ett resultat av 2022 års innovationsprocess, skapats i syfte om att stärka besöksnäringens digitala närvaro, kultur av samverkan och ”goda grannar”, ökad lönsamhet och värdskapet till både invånare och besökare. Framsteg har gjorts i samverkansarbetet för att skapa en hög och jämn livskvalitet bland länets invånare. Huvudsakligen har arbetet tagit sin utgångspunkt i omställningen till en nära vård och satsningar på förbättrad psykisk hälsa. Ett stort antal insatser pågår i denna riktning men måluppfyllelsen måste bedömas på lång sikt och påverkas av många olika faktorer som Region Örebro län inte har rådighet över.

Inom *kulturnämnden* redovisas att civilsamhället och den offentligt finansierade kulturen är viktiga aktörer som driver avgörande verksamheter för ett attraktivt och mer hållbart län. De är också viktiga för samhällets demokratiska utveckling och är ofta med och förbättrar situationen för personer med sämre livsvillkor. Att delta i föreningsliv är en skyddsfaktor för barn och unga och föreningslivet såväl som folkbildningen motverkar ofrivillig ensamhet hos äldre**.** Sammantaget stärker civilsamhället folkhälsan. Även att ta del av och skapa kultur har påvisbara effekter på hälsan.

Inom *kollektivtrafiknämnden* är bedömningen att resultatet för effektmålet i stort sett är oförändrad och ligger kvar på samma nivå sedan ett år tillbaka. Det är en stor utmaning att verkställa den handlingsplan som antagits i syfte att hantera det underskott som prognostiseras för 2024 och kommande år. Allmän kollektivtrafik påverkas av de effektiviseringar som gjorts kopplat till handlingsplan för budget i balans 2.0 och de trafikpliktsbeslut som fattats kopplat till budget i balans 3.0. Detta bidrar sannolikt till att utfallet för NKI, Nöjd Kund Index, blir påverkat. För servicetrafiken har resultatet för NKI sjunkit under målnivån. Sannolikt påverkas resultatet av återgången till samplanering av resorna. NKI 2023 motsvarar dock värdet 2019, det vill säga året innan pandemin. Under större delen av 2021 var resorna inte samplanerade vilket troligen gav ett högt NKI 2021 med 91 procent.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt regionstyrelsens, regionala tillväxtnämndens, kulturnämndens och kollektivtrafiknämndens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis har uppfyllts, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån.

Indikatorer

Antal nystartade företag per 1000 invånare i Örebro län ska vara högre än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län).

Kommentar

Senast tillgängliga statistik avser till och med tredje kvartalet 2023 och redovisar att 6,5 företag per 1000 invånare startats i Örebro län. Det var högre än frekvensen i Jönköpings län (6,1), Värmlands län (6,1) och Västmanlands län (6,4) men lägre än Kronobergs län (6,9).

Bruttoregionalprodukt, BRP, per sysselsatt ska procentuellt öka mer än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län).

Kommentar

Senaste tillgängliga statistiken avser mätningen för 2022. Produktiviteten i Örebro län minskat något (-1,6 procent) jämfört med 2021. Bland jämförelselänen har Jönköpings län minskat mest med -3,9 procent och Värmlands län har ökat mest med 9,1 procent. Jämfört med startvärdet för år 2016 har produktiviteten i Örebro län ökat med 5,7 procent vilket är lägre än alla jämförelselänen utom Västmanland. SCB har bytt både källa och metod för att ta fram förvärvsarbetande för år 2019 och framåt. Det innebär att jämförelser av 2019 och tidigare år måste göras med försiktighet. Senaste årets värden för BRP är alltid preliminära. BRP är omräknat till 2016 års fasta priser med KPI.

Andel unga samt vuxna som anser sig ha gott hälsotillstånd, självskattad hälsa, ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Kommentar

Undersökningen Liv & hälsa ung har genomförts under året. Andelen elever som besvarat frågan ”Hur mår du oftast?” med bra eller mycket bra är 68 procent och är lägre jämfört med undersökningen 2020 års resultat som var 79 procent. Andelen pojkar som besvarat samma fråga med bra eller mycket bra har sjunkit från 86 procent år 2020 till 80 procent 2023. För flickor är skillnaden större där har det sjunkit från 72 procent år 2020 till 58 procent 2023. Skillnaden mellan könen har alltså ökat. Jämförelse mellan olika utbildningsnivå är inte relevant med tanke på åldersgruppen som besvarat enkäten.

Befolkningsundersökningen Liv & hälsa genomfördes år 2022 som mäter hälsa och levnadsvanor hos den vuxna befolkningen. Undersökningen genomförs var femte år. I undersökningen anges den självskattade hälsan. Andelen kvinnor och män som angett att de har en bra eller mycket bra hälsa har jämfört med undersökningen 2017 sjunkit med cirka två procentenheter till 68 procent. Siffran för kvinnor 2022 är 66 procent och 72 procent för män. Undersökningen visar förutom könsskillnader på skillnader mellan olika kommuner och mellan grupper med olika socioekonomiska villkor.

Utsläpp av växthusgaser ska minska. Ton koldioxidekvivalenter ska minska med 60 procent till år 2030 jämfört med 2005.

Kommentar

Senaste mätningen avser 2021 och visar en ökning jämfört med 2020. Sett över en längre tidsperiod är dock trenden nedåtgående även om förändringstakten är för långsam för att målvärdet ska kunna nås till 2030. Ökningen 2020 till 2021 beror till största delen på att utsläppen från el- och fjärrvärmeproduktion ökade med 51 tusen ton från 2020 till 2021. Utsläpp från transporter (exklusive arbetsmaskiner), som utgör den största delen av utsläppen i Örebro län, var praktiskt taget oförändrade mellan 2020 och 2021.

Notera att indikatorn mäter utsläpp som sker i territoriet Örebro län. Det innebär att utsläpp från till exempel konsumtion och resor utanför länet inte finns med även om det är invånarna i Örebro län som konsumerat och rest. Statistik över konsumtionsbaserade utsläpp finns endast på riksnivå.

Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare. Total slutanvändning av energi per bruttoregionalprodukt-enhet (kWh/miljoner kronor) ska vara minst 50 procent effektivare år 2030 jämfört med 2005.

Kommentar

Senaste tillgängliga statistik är från år 2020 och visar en trend som är något uppåtgående. Dock rapporterar nätbolagen i Sverige att både hushåll och företag har blivit effektivare med sin elanvändning under 2022 på grund av den energisituation som råder. Det är mycket viktigt att arbetet med energieffektivisering fortsätter och gynnas.

Aktörer som tar del av regionalt finansierad kultur i Örebro län ska öka.

Kommentar

Diagrammen nedan redovisar publik och besökare för kulturaktörer som finansieras av Region Örebro län. När det gäller statistiken för museum och konsthallar så beror de stora skillnaderna från och med 2019 på att en del museum har ändrat beräkningsgrund samt att nya aktörer har kommit till. Nedgångarna 2020–2021 inom scenkonsten är direkt kopplade till restriktionerna under pandemin. Publik och besökare hos samtliga regionalt finansierade kulturaktörerna minskade kraftigt i samband med att pandemin inleddes 2020. En viss återhämtning skedde 2021 men siffrorna för många områden är långt ifrån jämförbara med 2019, före pandemin.

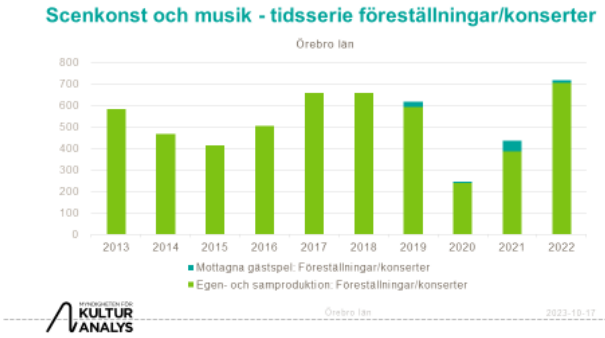

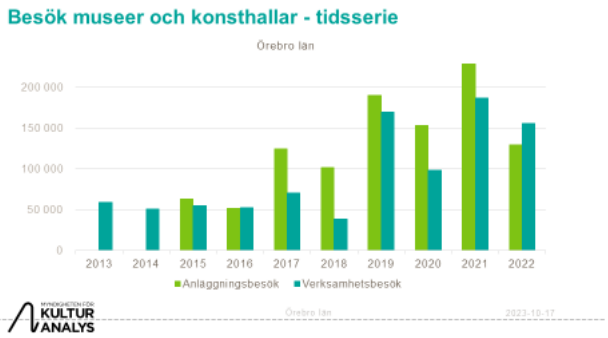

Aktörer inom civilsamhälle och social ekonomi som tar del av finansiering från och samverkar med Region Örebro län ska öka.

Kommentar

Detta är första gången indikatorn används och det finns ingen mätning från tidigare år att jämföra med.

- Antal organisationer som har fått föreningsstöd och stöd som studieförbunden: 86.
- Antal organisationer som fått stöd för social innovation: 12.
- Antal organisationer i Partnerskapet för sociala innovationer: ett 40-tal. Två har tillkommit under 2023 (Tegelbruket och Örebro föreningsråd).
- Inom civilsamhällsfrågor och social ekonomi samverkar Region Örebro län inom nätverket REVES och expertgruppen GECES. Detta är stabila och kontinuerliga forum.
- Inom internationella projekt och ansökningar samverkar Region Örebro län med både offentliga aktörer och den sociala ekonomins aktörer om frågor som för civilsamhälle och social ekonomi. Samverkan bygger på befintliga projektkonsortier. Varje konsortier innehåller 5–7 aktörer som är officiella projektpartners.

Bedömningen är att detta är stabilt. Kapaciteten att gå in i fler samverkansprojekt är begränsad. Fördjupad samverkan och kvalitet i samverkan ligger i fokus.

Kvaliteten i den allmänna kollektivtrafiken ska ligga över det värde som Region Örebro län satt som nivå för en stabil kundnöjdhet. Andelen resenärer nöjda med den senaste resan enligt Nöjd Kund Index, NKI, ska ligga över 80 procent.

Kommentar

Resultatet 2023 är 77 procent vilket är samma värde som för 2022. Det innebär också att resultatet alltjämt ligger två procentenheter under den nivå som rådde före pandemin.
Uppfattningen om kollektivtrafiken antas också påverkas negativt av den publicitet som ges kring beslut om neddragningar av trafik.

Kvaliteten i servicetrafiken ska ligga över det värde som Region Örebro län satt som nivå för en stabil kundnöjdhet. Andelen resenärer nöjda med den senaste resan enligt Nöjd Kund Index, NKI, ska ligga över 90 procent.

Kommentar

Resultatet för 2023 är 85 procent. Det innebär en minskning jämfört med både 2021 och 2022, vilket sammanfaller med betydande ökningar i samordning av resorna för år 2023 jämfört med 2021 och 2022. Dessutom påverkas NKI av flera korrelationsfrågor, inklusive andel nöjda kunder med trygghet som ligger på 81 procent och andel nöjda kunder vid beställningen som ligger på 85 procent. Dessa faktorer visar en stark koppling till NKI och kan bidra till förklaringen av nivån på 85 procent.

Effektmål 6. Klinisk forskning och utbildning som bedrivs är av hög kvalitet och kommer länets invånare till godo inom vård och behandling.

Kommentar

Klinisk forskning bedömdes vara av god och hög kvalitet vid den externa ALF-utvärderingen som rapporterades under året. Detta resultat avspeglar sig i effektmålet. Den kliniska forskningens nytta för länets invånare kan tydliggöras genom exempel inom kirurgi, infektionssjukdomar, kardiologi och gastroenterologi som redovisats i ALF-utvärderingen.
Utbildningsindikatorerna följs via enkäter efter genomförd verksamhetsförlagd utbildning, och hälso- och sjukvårdens möjlighet att tillhandahålla utbildning av god kvalitet beaktas.

Det finns också uppdrag som har koppling till effektmålet, och hälso- och sjukvårdsnämndens beredning för forskning och utbildning arbetar med dessa. Även om vissa uppdrag ännu inte är helt klara vid årets slut, är de långsiktiga arbeten som kommer att fortsätta även under år 2024.

Specialisttandvården i Region Örebro län är tillsammans med specialisttandvården i Region Uppsala en av Sveriges sex kunskapsnoder. De bedriver erkänt god specialistutbildning samt klinisk forskning inom flera odontologiska områden. Folktandvårdsnämnden har kompletterat med mål, indikatorer och aktiviteter avseende arbete och utveckling inom odontologiska utbildningsenheten och odontologiska forskningsenheten.

Sammanfattningsvis bedöms att effektmålet har uppfyllts, baserat på indikatorerna samt redovisningen från både hälso- och sjukvårdsnämnden och folktandvårdsnämnden.

Indikatorer

Den kliniska forskningen ska vara fördubblad med bibehållen kvalitet till år 2030. Under 2023 ska antalet heltalspublikationer fortsätta att öka jämfört med föregående år.

Kommentar

Antalet publikationer sammanställs varje år genom rapportering i forskningsbokslutet. Fram till januari 2023 har cirka 400 publikationer inrapporterats. Slutsammanställningen görs i mars då databaserna uppdateras med fördröjning. För 2022 redovisades drygt 500 vetenskapliga artiklar. Antalet publikationer varierar mellan åren och därför följs indikatorn under en längre tid för att kompensera för variationer. Över en längre tidsperiod kan en ökning ses.

Andel studenter, elever och medarbetare med utbildningstjänst (AT/BT/ST/PTP)* som uppger goda möjligheter att uppnå sina lärandemål under den kliniska utbildningen ska uppgå till mer än 90 procent under 2023.
(* allmän-, bas- och specialisttjänst för läkare samt praktisk tjänstgöring för psykologer)

Kommentar

För 2023 uppfylls indikatorn och 91 procent uppger goda möjligheter att uppnå sina lärandemål. Detaljerad uppföljning på programnivå samt för respektive utbildningstjänst genomförs på årsbasis och sammanfattas i utbildningscentrums verksamhetsberättelse.

Andel studenter som uppger att de haft möjlighet att samarbeta med andra yrkesgrupper eller studenter från andra utbildningar under sin placering ska uppgå till mer än 85 procent under 2023.

Kommentar

Utfallet är 70 procent, indikatorn uppfylls inte. Region Örebro län stödjer fortlöpande planering och genomförande av interprofessionella studentaktiviteter i samverkan med Örebro universitet. Fortsatt arbete krävs för att nå målet om 85 procent.

Effektmål 7. Forskning och innovation tar tillvara invånare, närstående och patienters kunskap, erfarenheter och vilja att delta i klinisk forskning och ser dem som medskapare.

Kommentar

Att nyttiggöra den forskning och innovation som bedrivs inom hälso- och sjukvården genom samverkan med det omgivande samhället är en viktig del i forskningsuppdraget och specifika mål finns beskrivna i strategin för klinisk forskning och innovation.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna samt hälso- och sjukvårdsnämndens redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet delvis har uppfyllts, det vill säga med en mindre, acceptabel avvikelse från målnivån.

Indikatorer

Andel prövningar av läkemedel och medicinsk teknisk utrustning, inklusive testbäddsverksamhet för innovationer, ska motsvara vad övriga universitetssjukvårdsaktörer utför år 2023.

Kommentar

Senaste resultat avser forskningsbokslutet för 2022 som visar på ungefär samma antal läkemedelsprövningar samt prövningar av medicinteknisk utrustning som tidigare år. Här finns fortfarande utvecklingspotential för att uppnå indikatorn.
Inom Region Örebro län inriktas arbetet med kliniska prövningar främst mot de senare utvecklingsfaserna av ett läkemedel där nära samarbete med vårdens strukturer och resurser krävs för genomförandet. Fortsatt arbete krävs nationellt och lokalt för att kunna möjliggöra att fler läkemedelsprövningar når länet.
Antalet prövningar av medicinsk teknisk utrustning är också på samma nivå som tidigare år och det finns fortfarande en utvecklingspotential inom området.

Aktiviteter som ökar medvetenheten och tydliggör behovet kring patient- och närståendesamverkan i klinisk forskning ska genomföras under 2023.

Kommentar

Arbetet med att inkludera personer i det så kallade Levande biblioteket fortsätter. Levande biblioteket är en databas där intresserade brukare, patienter och närstående får anmäla sitt intresse av att inkluderas. Vid utgången av 2023 har ett 30-tal personer valt att vara med i biblioteket och kan nu kontaktas för att bli inkluderade och bidra med sitt perspektiv i exempelvis arbetet med utformandet av nya forskningsprojekt.
För att sprida Region Örebro läns forskning till allmänheten har filmer publicerats med Region Örebro läns forskare på Instagram under en vecka.

Kliniska studier som använder AI för att utveckla precisionsmedicin (individanpassad diagnostik och behandling) ska påbörjas under 2023.

Kommentar

Planering och förberedelser pågår bland annat för att starta upp projekt som jämför AI-baserade tekniker mot traditionella inom exempelvis diagnostik.

Effektmål 8. Länets invånare, samhället och företag har tillgång till bra digitala tjänster, utifrån deras behov.

Kommentar

Länets invånare har fortsatt ökat sin kunskap och användning av digitala tjänster under året.
Flera digitala tjänster har utvecklats och breddats för länets invånare och företag.

- Inom hälso- och sjukvården och Folktandvården pågår en fortsatt utveckling av e-tjänster.
- 1177.se och 1177 inloggade e-tjänster har mycket nöjda användare med Nöjd Kund Index 75.
- En breddning av digitala mottagningar för fler ändamål har skett. Exempel på detta är en digital mottagning för barn och unga ”Digitala rådgivningen för sjukt barn 0–17 år” där förälder eller vårdnadshavare kan boka videosamtal för sitt sjuka barn. Folktandvården erbjuder digitala tandhälsokontroller för 2-åringar. De digitala vårdmötena får högt betyg av länets invånare. Betyget ligger mellan 3,8 – 3,9 på en fyrgradig skala.
- 1177 direkt har införts inom primärvården. Det är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177.

- Vaccindirekt ska införas i länets kommuner. Det innebär att dokumentationen av vaccinationerna i den kommunala hemsjukvården kommer att digitaliseras inför hösten 2024.
- Samordnade individuella planer (SIP) publiceras via 1177.se och är tillgängliga för patienterna.
- Det finns en gemensam webbsida för all vuxen-utbildning i länet, Vuxwebben. Sidan ger stöd till länets invånare och utgör en regional digital infrastruktur för individers livslånga lärande.
- Utveckling har skett av webb och interaktiv kompetensförsörjningsrapport för regional kompetensförsörjning.
- Det görs också olika insatser för att stödja länets företag och organisationer.
- Inom kulturområdet pågår ett fördjupat arbete inom medie- och informationskunnighet, digitalisering och AI.
- Fortsatt arbete sker med att förbättra och tillgängliggöra information om resandet till resenärer inom allmän kollektivtrafik med digitala verktyg.
- Tillgången till bredband för hushåll och företag i länet har ökat enligt senaste mätningen som avser 2022. Det nationella målet att 95 procent av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s uppnås inte men det är en fortsatt ökning.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet har uppnåtts.

Indikatorer

Ett fortsatt ökat utbud av digitala tjänster för att ge delaktighet och tillgänglighet för invånare, organisationer och företag och möta kravet om ”Digitalt först”.

Kommentar

Det sker en fortsatt utveckling och breddning av e-tjänster för att möta kravet om digitalt först:

1177.se och 1177 inloggade e-tjänster har mycket nöjda användare
Enligt den senaste undersökningen av Nöjd Kund Index, NKI, för 1177.se är användarna mycket nöjda med webbplatsen. Resultatet redovisades under våren 2023 och visar höga värden för både den öppna och inloggade delen av 1177.se med NKI 75 för båda delarna. Örebro läns invånare följer resultatet med NKI på 75 för den öppna webbplatsen och 76 för de 1177 inloggade e-tjänster som Region Örebro län erbjuder. NKI mäter användarnas totala upplevelse av webbplatsen och dess delar inom olika områden. Generellt är användarnas nöjdhet på en stabil, hög nivå med en svagt sjunkande tendens inom området användarvänlighet och tillgänglighet. Siffrorna för trovärdighet och relevans förblir oförändrade på samma höga nivå som tidigare. Andelen som hittade det som eftersöktes eller lyckades utföra sitt tänkta ärende är tillbaka på samma höga nivå som före pandemin.
NKI-resultatet för 1177.se bekräftas ytterligare av Hälso- och sjukvårdsbarometern 2023 som visar att 78 procent för Riket och 81 procent av Örebro läns invånare är positivt inställda till att använda de inloggade tjänsterna på 1177.se.
Förutom NKI-mätningar utförs varumärkesundersökningar kopplat till 1177. Den senaste varumärkesmätningen visar att hela 99,2 procent av invånarna känner till 1177. Det är första gången kännedomen överskrider 99 procent.

1177 på webben.
Via regionernas invånartjänster finns information och tjänster som fungerar för alla målgrupper och alla åldrar. Den flerfaldigt prisbelönade 1177.se innehåller allt från tecknade filmer för barn som ska behandlas i vården, till lättlästa artiklar, filmer och bildspel. Man kan också få informationen uppläst, och viss information finns översatt till flera språk. Den anatomiska atlasen är en unik, interaktiv applikation som skildrar människokroppen i olika lager.

UMO riktas till unga och informerar om sex, hälsa och relationer.
UMO förmedlar också ett värdebaserat budskap om normkritik, jämställdhet och ett inkluderande förhållningssätt. UMO är en stor succé i målgruppen, och också mycket populär hos medarbetare vid ungdomsmottagningar och i elevhälsan, som hänvisar unga till UMO men även använder UMO som en egen kunskapskälla. I februari 2023 tilldelades UMO.se RFSU-priset 2022.

1177 e-tjänster.
Med hjälp av 1177 e-tjänster kan vårdgivare och patienter kommunicera digitalt på ett säkert sätt. Patienten loggar in med e-legitimation och kan göra sina vårdärenden och kontakta vården på tider som passar hen själv, till exempel boka tid, förnya recept och läsa sin journal. Stark autentisering används och all information är krypterad, vilket innebär att vårdgivare också kan använda e-tjänsterna för att till exempel erbjuda internetbaserat stöd och behandling.

1177 direkt
Plattformen 1177 direkt är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177. Invånaren kan få en automatisk bedömning av sina symtom och sedan få råd om självhjälp eller chatta med en sjuksköterska eller läkare. Vid behov går det även att växla över till videosamtal.

Digitala vårdmöten
Användandet av digitala vårdmöten har breddats för fler ändamål. Det finns möjlighet att via 1177 direkt övergå från chatt till videobesök. Det finns en digital mottagning för barn och unga, ”Digitala rådgivningen för sjukt barn 0–17 år” där förälder eller vårdnadshavare kan boka videosamtal för sitt sjuka barn. I samarbete med piloten för SPOT (specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam, ett mobilt arbetssätt som testas av psykiatrin i norra länsdelen) testas funktioner för digitala vårdmöten och chatt. En pilot startade 1 oktober 2023 och pågår under 2024.
Region Örebro läns digitala vårdmöten får högt betyg av länets invånare. Betyget ligger mellan 3,8 – 3,9 på en fyragradig skala.

Stöd och behandlingsplattformen
Region Örebro län har en hög andel verksamheter som erbjuder behandlings- och utbildningsprogram via den digitala plattformen för stöd och behandling. Det är enbart Region Stockholm, Skåne och Västra Götaland som har ett högre nyttjande än Region Örebro läns verksamheter och invånare. Många invånare anmäler sig till de digitala behandlingsprogrammen för depression, paniksyndrom och social ångest. I övrigt så är det utbildningsprogram med föräldraförberedande information och artrosskolan som har många deltagare. Under 2023 har fler vårdprogram för cancerdiagnoser driftsatts.

1177 på telefon
De som inte har tillgång till internet, eller vill ha snabb hjälp kan ringa 1177. Där får man råd och stöd av erfarna sjuksköterskor via telefon, som bedömer vårdbehov och hänvisar till rätt vårdnivå, eller ger egenvårdsråd. Sjuksköterskorna använder ett datoriserat rådgivningsstöd, som är medicinskt samstämmigt med innehållet i 1177.se. Rådgivningsstödet bidrar till att kvaliteten på sjukvårdsrådgivningen blir hög och jämn. Under våren har tjänsten vidareutvecklats att det finns möjlighet för invånare att ange mobilt bank-id för identifiering vid kontakt med 1177 per telefon. Under hösten har verksamheten deltagit i och förbereder för ett nytt verksamhetsstöd för telefonin, som är nationellt gemensamt, för majoriteten av landets 1177 på telefon enheter.

Folktandvården
Utbudet av digitala tjänster har utökats och breddats, exempel på detta är digital bussbiljett vid tandvårdsbesök, digitala kallelser, digital hälsodeklaration, digital mottagning och digitala tandhälsokontroller för 2-åringar. Samtliga aktiviteter och åtgärder inom ramen för Folktandvårdens digitaliseringsstrategi går i linje med Region Örebro läns huvudprincip om ”Digitalt först”.

Regional tillväxt
Under 2023 har beslut fattats om införande av Vaccindirekt i länets kommuner. Det innebär att hanteringen av vaccinationerna i den kommunala hemsjukvården digitaliseras. Ett projekt pågår för säsongsinfluensans vaccinationer som beräknas vara klart inför hösten 2024. Samordnade individuella planer (SIP) publiceras via 1177.se och är därmed tillgängliga för patienterna. I de fyra kommunerna i norra länsdelen har beslut tagits om publicering av de kommunala hälso och sjukvårdsjournalerna i den nationella patientöversikten (NPÖ). Detta träder i kraft den 1 februari 2024. Det innebär att Region Örebro läns hälso- och sjukvård kan få del av väsentlig information för sitt arbete med de gemensamma patienterna.

Utvecklingen av webb och interaktiv kompetensförsörjningsrapport har båda lyfts som goda exempel för regional kompetensförsörjning av Tillväxtverket.

Kultur
Under 2023 har litteraturen och länets föreningsliv inom Örebro län kartlagts med stöd av GIS, geografiska informationssystem.

Kollektivtrafik och serviceresor
Fler digitala tjänster tillhandahålls och tjänsternas innehåll och kvalitet förbättras löpande. Stora steg har tagits inom den allmänna kollektivtrafiken, där resenärerna har större möjlighet att köpa biljetter via självservice i appen samt mer automatiserat få information om eventuella trafikstörningar. Dock är efterfrågan inom serviceresor fortfarande stor på analoga tjänster (telefonsamtal) och där det även finns ett behov av direktkontakt person till person för att missförstånd ska undvikas.

Förbättrad tillgänglighet i första linjens vård genom etablering av ny plattform för patientens väg in i vården.

Kommentar

Region Örebro län har infört en ny digital plattform 1177 direkt under 2023, där man startat med primärvården. 1177 direkt är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177. Efter att ha loggat in kan invånaren få en automatisk bedömning av sina symtom och sedan få råd om självhjälp eller chatta med en sjuksköterska eller läkare. Om det finns behov går det även att växla över till videosamtal. Alla vårdcentraler har den digitala ingången på plats.

Andelen hushåll och företag i länet som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s ska öka i förhållande till föregående år.

Kommentar

Senast tillgängliga siffror avser år 2022.
Den sammanslagna siffran för länet för 100 Mbit/s eller mer är 84 procent i jämförelse med 2021 som redovisade 81 procent. Totalt sett har 85,6 procent av hushållen tillgång till snabbt bredband om 100 Mbit/s samt 79 procent av arbetsställen.

En förtätning av fiberinfrastrukturen pågår i vissa tätorter i länet till rabatterat pris vilket kommer leda till en ökning av tillgång till snabbt bredband. I vilken utsträckning detta kommer visa sig statistiskt är för tidigt att svara på. Ökningen av tillgång till snabbt bredband på landsbygden har ökat med 4 procentenheter. Detta gör att 52,6 procent av hushållen på landsbygd har tillgång till snabbt bredband. Fortsatt konkurrerar FWA-lösningar med fibererbjudanden i vissa områden vilket gör att det sker en fördröjning av andelen hushåll med anslutning över 1 Gbit/s.

I 2023 års utlysning för Post- och Telestyrelsens bredbandsstöd har det beviljats cirka 28 miljoner till länet vilket är en rejäl nedgång jämfört med förra året. Utfallet i Post- och Telestyrelsens bredbandsstöd för 2022 gav länet stöd för drygt 1 900 byggnader och totalt beviljades cirka 78 miljoner i Örebro län. Bakgrunden till det minskade stödet är att en tidigare beviljad aktör nekats bidrag.

Perspektiv: Process

Perspektivet process är strategier för arbetsmetoder och arbetsprocesser för att effektmålen i perspektivet invånare och samhälle ska kunna uppfyllas. Strategierna är långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås och anger inriktningen för hur verksamheten ska utföras.

Det är strategierna:

- kvalitet och utveckling
- digitalisering
- hållbar utveckling
- hållbar regional utveckling
- storregionalt och internationellt samarbete.

Strategi: Kvalitet och utveckling

Strategier för kvalitet och utveckling:

- Att skapa värde tillsammans med de Region Örebro län finns till för.
- Att leda för hållbarhet.
- Att involvera och motivera medarbetare.
- Att utveckla värdeskapande processer.
- Att förbättra verksamheten och skapa innovationer.

Kommentar

Region Örebro läns verksamheter arbetar kontinuerligt och systematiskt med ständiga förbättringar och med att vara en kunskapsorganisation som ständigt utvecklas. Inom det regionövergripande kvalitets- och utvecklingsarbetet har regiondirektören fastställt fem övergripande strategier för Region Örebro läns kvalitets- och utvecklingsarbete enligt ovan.

Region Örebro län har tillsammans med Statens institut för kvalitetsutveckling (SIQ) samt åtta andra regioner arbetat med att ta fram en digital applikation ”Framgångsinsikt för regioner”. Framgångsinsikt är ett verktyg för reflektion, dialog och prioritering av en verksamhets arbete med kvalitetsutveckling, kopplat till strategierna ovan.

Inom kvalitet och utveckling ingår att verksamheterna arbetar systematiskt med kunskapsstyrning och patientsäkerhet samt forskning och utbildning och även med innovationer. Medarbetare involveras och engageras bland annat genom att systematiskt arbeta med förbättringsförslag, avvikelsehantering och ständiga förbättringar av arbetssätt och processer på olika nivåer. Kvalitetsarbete sker också inom ramen för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin.

Region Örebro län samverkar och har goda relationer inom regionorganisationens verksamheter och med kommuner, andra regioner, universitet, civilsamhälle och övriga externa aktörer både lokalt, nationellt och internationellt, vilket också bidrar till kvalitetsutveckling. I utvecklingsarbetet involveras också patienter, brukare och invånare i allt högre utsträckning så att deras perspektiv och erfarenheter tas till vara. Detta leder till en högre kvalitet i de utvecklingsarbeten som genomförs.

Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategin kvalitet och utveckling med specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde.

Strategi: Digitalisering

Strategier för digitalisering:

- Att skapa en hög grad av förankring och att verksamheterna ansvarar för och bidrar i arbetet med att öka den digitala mognaden i organisationen.
- Att genom beslutade årliga planer kontinuerligt följa upp programmen för digitalisering, e-hälsa och nytt vårdinformationsstöd för att försäkra att verksamheterna rör sig mot beslutade mål i digitaliseringsstrategin.
- Att arbeta med utbildning och en lärande organisation för att förändra och utveckla arbetssätt.

Kommentar

Omställningen till ett hållbart digitaliserat samhälle är en förutsättning för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Det finns ett högt förändringstryck på det offentliga och privata Sverige där digitalisering påverkar all verksamhet och alla sektorer i samhället. Region Örebro läns verksamheter har fortsatt att utveckla och öka användningen av digitala lösningar och nya förändrade arbetssätt. Administrativa arbetsuppgifter har förenklats och automatiserats med hjälp av nya stödsystem eller med nya lösningar i redan befintliga stödsystem. Införandet av Teams, ett mötesverktyg och ett samverkansforum, har också bidragit till digitala arbetssätt. Pandemin drev på den digitala utvecklingen och har medfört att den digitala mognaden har ökat i organisationen. Som en del i mognadsprocessen har efterfrågan på digitala lösningar fortsatt inom många områden.

Region Örebro läns Program för digitalisering 2021–2026 utgår från Örebro läns digitaliseringsstrategi. Programmet slår fast att Region Örebro län ska vara en ledande region som drar nytta av digitaliseringens kraft för att utveckla verksamheten och nå organisationens mål och därigenom skapa ett effektivt och innovativt samhälle. Arbete pågår inom programmet och med handlingsplaner som följs upp kontinuerligt. Det har identifierats att det behövs mer förankring av programmet för att få alla verksamheter med i omställningsarbetet då mycket av utvecklingen måste ske ute i respektive verksamhet. I handlingsplanen för 2023 finns aktiviteter gällande digital kompetensutveckling och att ytterligare öka den digitala mognaden i organisationen. Vid uppföljning med Region Örebro läns chefer har det också identifierats ett behov av stöd i hur digitaliseringen förändrar ledarskapet och hur man som chef ska stötta sina medarbetare i omställningen. Hälso- och sjukvårds-förvaltningen och Folktandvården arbetar med förändringsledning och nya arbetssätt inom ramen för införandeprojekten av nya journalsystem.

För att åstadkomma den nödvändiga förflyttningen och driva på den digitala omställningen behöver fokus vara mer på effekthemtagning och hur Region Örebro län utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att ge länets invånare ändamålsenliga tjänster.

Utveckling av artificiell intelligens inom Region Örebro läns verksamheter förutsätter en väl fungerande digitalisering. Utvecklingsmöjligheterna är stora samtidigt som det är viktigt att hantera data på säkert sätt, framför allt avseende individdata.

Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategin digitalisering med specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde.

Strategi: Hållbar utveckling

Strategier för hållbar utveckling:

- Att samverka och kommunicera tvärfunktionellt inom ordinarie lednings-, huvud-, och stödprocesser.
- Att skapa en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen gällande hållbarhetsfrågorna.
- Att ha en tydlig målstyrning och kontinuerligt följa upp Program för hållbar utveckling för att försäkra att verksamheterna rör sig mot beslutade mål.
- Att arbeta med utbildning och en lärande organisation för att kontinuerligt utveckla och integrera förståelse av vad hållbar utveckling betyder för verksamheterna.

Kommentar

Region Örebro läns verksamheter har fortsatt arbetet med att hållbarhet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet. Program för hållbar utveckling 2021–2025 innehåller tre övergripande mål med koppling till mål i Agenda 2030 som Region Örebro län berörs av. Programmet ska fortsatt användas som stöd och drivkraft för att integrera hållbar utveckling som en naturlig del i det dagliga arbetet. Målet är att samtliga medarbetare och förtroendevalda ska ha kännedom om programmet och genomföra insatser och åtgärder som kopplar till de mål och indikatorer som finns i programmet. Programmet har presenterats och spridits på Region Örebro läns webbplatser och dialoger med nämnder och förvaltningarnas ledningsgrupper genomförs kontinuerligt utifrån den årliga hållbarhetsredovisningen. En film med tillhörande dialogmaterial har använts för att föra dialog kring det fortsatta hållbarhetsarbetet.

Hållbarhetsredovisningen 2022 visar positiva trender men också fortsatta utmaningar. För att nå beslutade mål i Program för hållbar utveckling måste Region Örebro län genomföra fler effektiva åtgärder för att minska regionens klimat- och miljöpåverkan. Särskilt fokus bör vara på åtgärder som även leder till kostnadsbesparingar, såsom genomförandet av handlingsplanen för att minska textilsvinn. Åtgärder för att minska materialanvändningen, begränsa avfallsmängderna och öka materialåtervinningen behöver prioriteras. Den sänkta reduktionsplikten för bensin och diesel innebär en risk för att Region Örebro läns utsläpp från fossila drivmedel kan öka under de kommande åren. Efter flera år med sjunkande försäljning av antibiotika har trenden brutits och vänt uppåt med en ökad förskrivning över hela landet, där Region Örebros andel förskrivna recept nu ligger över det nationella målvärdet.

Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategin hållbar utveckling och fortsatt arbetet med att uppfylla intentionerna i program för hållbar utveckling genom specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde.

Strategi: Hållbar regional utveckling

Strategier för hållbar regional utveckling:

- Ett utmaningsdrivet genomförande av Regional utvecklingsstrategi.
- Insatser som skapar likvärdiga förutsättningar i hela länet.
- Bygga resiliens och utvecklingskapacitet i Örebro län.

Kommentar

Region Örebro läns verksamheter arbetar för att bidra till att nå den regionala utvecklingsstrategins (RUS) målsättningar inom respektive nämnds ansvarsområde. Verksamheterna samarbetar bland annat med länets kommuner, Länsstyrelsen i Örebro län, Örebro universitet och civilsamhället i frågor som rör länets utveckling.

Det övergripande regionala arbetet med att genomföra RUS i samverkan med länets kommuner och övriga externa aktörer pågår också. Inom ramen för arbetet med det regionala ledarskapet, och att organisering och genomförandet av RUS sker ändamålsenligt, har aktiviteter genomförts under året. RUS-uppföljningen 2023 har identifierat tre områden där Örebro län har utmaningar, det är inkludering, barn och unga samt grön omställning. Det är områden där det finns stora gap mellan nuläge och önskvärt läge, där utvecklingen går för långsamt för att nå målen eller går åt fel håll i relation till målen. Inom dessa områden behöver länet göra stora positiva förflyttningar för att nå det önskvärda läge som RUS beskriver.

Uppföljningen beskriver nuläge, förflyttningar och resultat samt förslag på kraftsamlingar inom de tre områdena.

Inkludering:

- Nuläge: Örebro län strävar efter att skapa en inkluderande samhällsmiljö med tillit, trygghet och tillhörighet för alla invånare. Trots detta uppvisar länet stora socioekonomiska klyftor, särskilt för utrikesfödda och unga vuxna utan arbete eller studier. Pandemin har fördjupat dessa ojämlikheter och skapat ökad otrygghet.
- Förflyttningar och resultat: Trots regionala insatser inom området har klyftorna ökat. Särskilt sårbara grupper har drabbats hårdare av pandemin, vilket har lyft behovet av förebyggande och främjande åtgärder. Initiativ som Mottagning psykisk ohälsa för barn och unga och Nära vård visar på ökad samverkan, men långsiktiga effekter väntas.
- Förslag på kraftsamling: RUS-uppföljningen rekommenderar särskilda insatser för att riva hinder och minska utanförskapet på arbetsmarknaden, med fokus på inkludering och social sammanhållning.

Barn och unga:

- Nuläge: Örebro län strävar efter att erbjuda goda levnadsvillkor, inflytande och möjligheter till samtliga barn och unga. Trots detta konstateras en högre andel ekonomiskt utsatta familjer än riksgenomsnittet och oroande trender gällande psykisk hälsa och skolmåluppfyllelse.
- Förflyttningar och resultat: Pandemins påverkan på barn och unga har förvärrat situationen, trots pågående regionala insatser. Initiativ som Tillsammans för alla barns bästa – TABB och stöd för ung företagsamhet visar på positiva resultat, men utmaningarna kvarstår.
- Förslag på kraftsamling: RUS-uppföljningen föreslår särskilda satsningar för att stärka lokalt samarbete och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer, med målet att ge barn och unga bättre förutsättningar för ett gott liv

Grön omställning:

- Nuläge: Örebro län strävar mot en konkurrenskraftig, cirkulär och hållbar ekonomi. Utmaningar inkluderar långsam minskning av växthusgaser och nödvändigheten av att säkra hållbar kraftförsörjning. Klimatutmaningarna har eskalerat, vilket kräver en omställning inom energi, näringsliv och samhället i stort.
- Förflyttningar och resultat: Trots insatser för hållbart näringsliv och cirkulär ekonomi går klimatomställningen för långsamt. Positiva resultat syns inom projekt som Smart Move och Wa3rm, men behovet av att påskynda gröna lösningar kvarstår.
- Förslag på kraftsamlingar: RUS-uppföljningen föreslår konkreta åtgärder för att främja innovationer och öka implementeringen av gröna lösningar. Särskilt fokus läggs på att påskynda den gröna omställningen inom näringslivet genom särskilda insatser och samarbete mellan olika samhällsaktörer.

RUS-uppföljningen ger en värdefull överblick över länets utmaningar. Genom att implementera de föreslagna kraftsamlingarna går det att adressera dessa utmaningar och arbeta för en mer hållbar och inkluderande framtid för Örebro län samt stärka måluppfyllelsen i den regionala utvecklingsstrategin. Samarbete över områdes- och organisationsgränser och långsiktig strategisk planering kommer vara avgörande för att uppnå de önskade resultaten.

Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategin hållbar regional utveckling och fortsatt arbetet med att uppfylla intentionerna i RUS genom specifika nämndmål och uppdrag utifrån ansvarsområde.

Strategi: Storregionalt och internationellt samarbete

Strategier för storregionalt och internationellt samarbete:

- Att samverka storregionalt för att stärka länets utveckling.
- Att samverka internationellt enligt Region Örebro läns internationella strategi för att stärka länets utveckling.

Kommentar

Region Örebro läns verksamheter samarbetar med andra regioner och kommuner inom sina respektive ansvarsområden. Samverkan sker också med andra organisationer, till exempel Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Medlemskap i organisationer som till exempel Assembly of European Regions (AER) som verkar för att stärka regionernas politiska roll och öka det gränsöverskridande samarbetet mellan regionerna och European Network of Cities and Regions for the Social Economy (REVES) som verkar för dialog, utveckling och samarbete med de europeiska och internationella institutionerna bidrar till ökat samarbete. Medlemskapet i AER kommer att upphöra 2024. I egenskap av regionalt utvecklingsansvarig (RUA) aktör samarbetar Region Örebro län med övriga RUA i Östra Mellansverige kopplat till EU:s strukturfonder.

Genom aktiv bevakning och inspel i EU-kommissionens remisser och yttranden skapas en större kunskap om EU-politik i länet samt möjlighet att påverka EU:s politik till länets fördel. Central Swedens kontor i Bryssel driver Region Örebro län tillsammans med Dalarna och Gävleborg. Det sker också ett kunskapsutbyte genom deltagande i nationella och internationella konferenser. Det finns dessutom samarbeten med universitet och högskolor kring utvecklings- och utbildningsfrågor.

Nationell och internationell samverkan är centrala som tillför kunskap och bidrar till utveckling av Region Örebro läns verksamheter för att invånarnas och samhällets behov ska tillgodoses på bästa sätt.
Som ett stöd finns Region Örebro läns internationella strategi som utgör en vägledning i förhållningssätt till internationellt arbete.

Regionstyrelsen och nämnderna har konkretiserat strategin storregionalt och internationellt samarbete genom nämndmål, uppdrag och beskrivningar utifrån ansvarsområde.

Perspektiv: Resurs

Perspektivet resurs beskriver hur Region Örebro län ska vara en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning och ha en långsiktig stark och hållbar ekonomi och uppnå verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Perspektivet resurs beskriver hur medarbetarnas kompetenser tas tillvara och utvecklas inom ramen för en hälsofrämjande, jämställd och jämlik arbetsplats samt ekonomiska resurser. Kompetensförsörjningen ska säkerställas för att Region Örebro läns uppdrag kan genomföras. Region Örebro län ska också genom ständiga förbättringar och kostnadseffektiva lösningar hushålla med tillgängliga resurser för att skapa en ekonomi som ger handlingsfrihet.

Inom perspektivet resurs finns effektmål som syftar till att Region Örebro län

- ska vara en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning
- ha en långsiktig stark och hållbar ekonomi och uppnå verksamhetsmässig och finansiell god hushållning

för att möjliggöra att effektmålen i perspektivet invånare och samhälle kan uppfyllas.

Effektmål 9. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Kommentar

Inom kompetensförsörjningsområdet pågår ett intensivt arbete kring arbetsgivarrollen. Det inkluderar att säkerställa en god introduktion av nya medarbetare, utveckla anställningsmodeller, lönestruktur och förmåner samt att synliggöra framtidsyrken för länets ungdomar. Kompetensobalansen driver fram nya arbetssätt, där nya yrkesroller kan bli aktuella. Att behålla befintliga medarbetare och tillsammans med dem utveckla verksamheten är av högsta prioritet.

Digitaliseringen spelar en avgörande roll genom att möjliggöra nya arbetssätt. Flera digitala verktyg införs införs i Region Örebro läns verksamheter, vilket påverkar och ställer nya kompetenskrav.

Trots utmaningarna i Region Örebro läns ekonomiska situation, är det strategiska arbetet tydligt. Stort fokus läggs på att vara en attraktiv arbetsgivare och säkerställa kompetensförsörjning på lång sikt. Ett regiongemensamt omställningsarbete har initierats för att behålla personal inom Region Örebro län, i stället för att använda varsel och uppsägningar. Andra viktiga faktorer som styr kompetensförsörjningen är prognostiserad befolkningsutveckling, personalomsättning och kommande pensionsavgångar. Lag- och avtalsändringar, tillsammans med lokala förutsättningar, är utmanande och kommer att påverkar Region Örebro län som arbetsgivare, till exempel när det gäller anpassningar till arbetstidsdirektivet.

Inom Region Örebro län genomför verksamheterna årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för att säkerställa en god arbetsmiljö. Resultaten används för att identifiera eventuella brister och förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet med regiongemensamma insatser. Under det kommande året fortsätter arbetet genom att vidta följande insatser.

- Öka kunskapen om stödet för systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Öka kunskapen om skyddsombudsrollen.
- Fortsätta utvecklingen av verktyg för arbetsmiljöarbetet.
- Utveckla stöd för tydlighet kring uppdrag, förväntningar och prioriteringar.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är också en viktig samverkansfråga och ett arbete tillsammans med de fackliga organisationerna.

Vidareutveckling av stöd i arbetet kring kultur och värdegrund, medarbetarskap och ledarskap sker för att stärka en hälsosam arbetsplats. Arbetet med chefs- och ledarutveckling fortskrider och genomförs efter behov och med nya metoder av lärande utöver de regiongemensamma ledarutvecklingsprogrammen.

Den sammanfattande bedömningen utifrån indikatorerna och nämndernas redovisning kopplat till effektmålet är att effektmålet har uppnåtts.

Indikatorer

Hållbart medarbetarengagemang, HME, ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.

Kommentar

Senaste resultat för Region Örebro län avser år 2021 som redovisade 77, vilket är på samma nivå som vid föregående mätning år 2018.

HME är ett index som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. Det består av nio frågor som delas in i tre delområden, motivation, ledarskap och styrning. HME används för att utvärdera organisationens förmåga att skapa förutsättningar för engagemang, inte att ringa in nivån på engagemanget. Det är långsiktigt arbete som inte går att se snabba effekter av och det är också svårt att peka på enskilda åtgärder som har direkt effekt. Senaste mätningen i Region Örebro län gjordes i slutet av år 2021. Diskussioner om nästa mätning pågår, mätningen har förskjutits av ekonomiska skäl.

Attraktiv arbetsgivarindex, AVI, ska öka i jämförelse med föregående år.

Kommentar

Region Örebro läns attraktiv arbetsgivarindex år 2023 är 102 vilket är högre än föregående års 101.

AVI är ett sammanfattande index som grundar sig på 9 nyckeltal som Nyckeltalsinstitutet tillhandahåller:

- andel tillsvidareanställda
- medianlön per månad
- lika karriärmöjligheter
- utbildningstid/tid för kompetensutveckling
- rörlighet nyanställda
- korttidssjukfrånvaro
- antal anställda per chef/ personalansvar
- långtidssjukfrånvaro
- andel som slutat/avgångar.

De nyckeltal som förbättrat poängen i jämförelse med förra året är avgångar, medianlön, rörlighet nyanställda och korttidssjukfrånvaro. De nyckeltal som försämrats är antal anställda per chef/personalansvar, långtidssjukfrånvaron och tid för kompetensutveckling.

Långtidsfrånvaron har ökat något medan den totala sjukfrånvaron minskat. En möjlig förklaring till ökningen kan finnas i effekter av den lagändring som gjordes 2022 kring särskilda skäl att skjuta upp bedömningen mot normalt förekommande arbete för att ge ytterligare möjlighet till återgång i ordinarie arbete. Det har lett till att fler personer har beviljats sjukpenning under längre tid vilket kan ha haft effekt på sjuktalen och specifikt långtidssjukfrånvaron. I nationell jämförelse (2017–2022, data för 2023 ännu inte tillgängliga) har Region Örebro län en något lägre sjukfrånvaro än snittet för regioner.

Ett annat sätt att organisera med större chefsområden och stöd av biträdande chef påverkar utfallet på nyckeltalet.

Tid för kompetensutveckling är ett nyckeltal där det finns behov av att se över underlag för rapportering då detta bedöms vara missvisande lågt i utfallet.

Jämställdhetsindex, Jämix, ska öka i jämförelse med föregående år.

Kommentar

Region Örebro läns jämställdhetsindex år 2023 är 112 och lägre än föregående år som var 117. Resultatet ligger på samma nivå som branschmedianen (regioner). Branschmedianen har minskat med 1 punkt från föregående år. Värt att notera är att de flesta andra organisationer ännu inte hunnit skicka in sina uppgifter vilket gör att jämförelsen med andra inte är helt uppdaterad.
JÄMIX är ett sammanfattande jämställdhetsindex som grundar sig på 9 nyckeltal:

- andel jämställda yrkesgrupper (40–60 procent)
- ledningsgrupp
- lika chefskarriär
- lika lön/skillnad i lön
- skillnad i lång sjukfrånvaro
- skillnad i uttag av föräldradagar
- skillnad i sysselsättningsgrad (andel heltid)
- skillnad i andel tillsvidareanställda
- aktivt arbete.

Region Örebro läns resultat ligger på samma nivå som för branschen, men nyckeltalen skiljer sig åt på några punkter. Tre nyckeltal, andel jämställda yrkesgrupper, skillnad i lön och skillnad i sysselsättningsgrad skiljer sig, där de två första är lägre för regionen än branschmedianen och det sista högre. Den stora avvikelsen gäller andel jämställda yrkesgrupper. Region Örebro län strävar efter jämställda yrkesgrupper, det är dock svårt att uppnå i många av de yrken som finns i en region. Den svenska könssegrerade arbetsmarknaden gör att många yrken är dominerade av det ena könet varför det är svårt för en enskild region att kunna anställda en större andel av det underrepresenterade könet som finns på arbetsmarknaden. För de andra två nyckeltalen har inte Region Örebro läns resultat ändrat sig utan branschmedianen.

Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år.

Kommentar

Frisktalet redovisas på årsbasis och avser anställda med maximalt 5 sjukdagar eller maximalt 3 sjuktillfällen.

Frisktalet för Region Örebro län har ökat från 38,5 procent föregående år till 49,2 procent för året. Det innebär att knappt hälften av Region Örebro läns medarbetare har en sjukfrånvaro inom frisktalets ramar. Det är också något högre än år 2021.

Frisknärvaron och korttidsfrånvaron samvarierar delvis på så sätt att minskad korttidsfrånvaro i stor utsträckning påverkar frisknärvaron positivt och tvärtom. Korttidssjukfrånvaron för året har minskat mot föregående år vilket ger en påverkan på frisktalet. Frisktalet har ökat med mer än dubbelt så mycket för män som för kvinnor sett i antal procentenheter. Vad detta beror på är svårt att

fastställa. Det kan ha att göra med förra årets utbredda sjukfrånvaro i samhället i större utsträckning drabbade män och kvinnor mer lika eller att effekterna av pandemin är mer kvardröjande i kvinnodominerade yrken. Vare sig kvinnor eller män är tillbaka på samma frisktalsnivåer som 2019, det vill säga innan pandemin, då frisktalet totalt var 57,7 procent.

År 2023			**År 2022**		
Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
45,4 %	63,0 %	49,2 %	39,6 %	52,7 %	38,5 %

Personalomsättningen externt ska redovisas. Den ska minska i jämförelse med föregående år.

Kommentar

Avgångsorsak år 2023 för tillsvidareanställda:

Avgångsorsak	Antal 2023	Antal 2022
Extern	767	754
Pension	136	212
Summa	903	966

Under år 2023 är antalet som lämnat Region Örebro län för arbete hos annan arbetsgivare – extern avgång – i stort sett oförändrad medan antalet pensionsavgångar minskat med 76 personer sedan föregående år. Den totala avgången har minskat med 63 personer.

- Personalomsättningen externt för år 2023 redovisar 7,4 procent, samma nivå som under 2022.
- Personalomsättningen totalt inklusive pensioner för år 2023 redovisar 8,7 procent, en minskning jämfört med år 2022 som redovisade 9,4 procent.

Region Örebro läns värdegrund ska integreras under kommande år.

Kommentar

Arbete med kultur och beteende efter beslutad värdegrund är ett långsiktigt arbete. Ett regiongemensamt material finns i modulform där arbetet kan ske i etapper på till exempel en arbetsplatsträff. Metodstödet presenteras på intranätet och är åtkomligt för alla. Implementering sker också i arbetet med uppdatering av riktlinjer och styrande dokument för Region Örebro län. Inför rekrytering och i introduktionen av nyanställda är värdegrunden en viktig grund för beskrivning av hur Region Örebro län ska vara som arbetsgivare.

Effektmål 10. Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Kommentar

Region Örebro län redovisar ett balanskravsresultat på -909 miljoner kronor för 2023. Resultatmålet som är 1,25 procent av skatteintäkter och generella bidrag över mandatperioden uppnås inte i år och det kommer även vara mycket svårt att uppnå över mandatperioden. Tre av sex indikatorer gällande ekonomin når upp till målet för 2023. Som en följd av det svaga ekonomiska resultatet i år försämras soliditeten under året. Sammantaget innebär detta att effektmålet inte uppnås 2023.

Soliditeten har minskat under året och uppgår 2023 till samma nivå som 2020. Under året har regionfullmäktige beslutat om budget för 2024, vilken innebär intäktsförstärkningar i form av skatte- och avgiftshöjningar. Budgeten innehåller också krav på samtliga nämnder att vidta åtgärder för att minska kostnaderna. Givet att dessa åtgärder genomförs finns förutsättningar för att Region Örebro läns ekonomi på sikt kommer att uppnå målsättningen om god ekonomisk hushållning.

Indikatorer

Soliditeten förbättras.

Kommentar

Fullmäktige i Region Örebro län har i verksamhetsplan med budget för 2023 antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. I den anges att soliditeten senast 2030 ska uppgå till minst noll. Årets målsättning är att soliditeten ska förbättras. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner som tjänats in före 1998 uppgår vid årsskiftet till -11 procent, vilket är fem procentenheter lägre än vid utgången av 2022. Den försämrade soliditeten beror på årsresultatet, vilket minskat det egna kapitalet.

Region Örebro län redovisar över mandatperioden 2023–2026 ett resultat som motsvarar minst 1,25 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommentar

God ekonomisk hushållning, enligt fullmäktiges definition, innebär att balanskravsresultatet ska vara 1,25 procent av skatter och generella statsbidrag för mandatperioden 2023-2026. Årets balanskravsresultat är ett underskott på 909 miljoner kronor, vilket innebär att det är en negativ andel av skatter och generella bidrag. Även år 2024 ser ut att bli ett år med svagt ekonomiskt resultat, varför målet bedöms svårt att uppnå över mandatperioden.

Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.

Kommentar

Verksamheternas budgetavvikelse räknas samman till -1 001 miljoner kronor (föregående år -298 miljoner kronor). Utfallet varierar mellan nämnderna. Hälso- och sjukvårdsnämnden (-1 216 miljoner kronor), folktandvårdsnämnden (-37 miljoner kronor) och samhällsbyggnadsnämnden (-110 miljoner kronor) har negativa budgetavvikelser. Sammantaget innebär detta att målet inte uppnås för 2023.

Klimatbelastningen från Region Örebro läns kapitalförvaltning är lägre än för jämförbara index.

Kommentar

Kapitalförvaltningens klimatbelastning var vid mätningen 54 procent lägre än index. Klimatbelastningen mäts genom koldioxidintensitet vilket visar bolagens utsläpp av koldioxidekvivalenter per miljoner kronor intäkter. Pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet uppgår vid mätningen till 7,2 ton CO2e, i jämförelse med index som uppgår till 15,6 ton CO2e.

Extern upplåning för finansiering av investeringar sker om möjligt genom gröna lån.

Kommentar

Under 2023 har extern nyupplåning skett om 800 miljoner kronor. Hela beloppet har finansierats med gröna lån. Totalt uppgår skuldportföljen till cirka 2 750 miljoner kronor varav 2 487 miljoner kronor finansierats med gröna lån vilket motsvarar 91 procent. Indikatorn bedöms därmed som uppfylld.

Betalningsberedskapen uppgår varje tillfälle till minst en månad.

Kommentar

Betalningsberedskapen har under året inte understigit 30 dagar.

Godkännande av årsredovisningen

Med hänvisning till innehållet i denna årsredovisning får regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att årsredovisningen för 2023 godkänns.

Örebro den 10 april 2024

För regionstyrelsen

Andreas Svahn	Rickard Simonsson
Regionstyrelsens ordförande	Regiondirektör

Revisionsberättelse

Ska kompletteras inför regionfullmäktige den 10 april.

Ordlista

Benämning	Förklaring
Anläggningstillgångar	Tillgångar som har anskaffats för stadigvarande bruk. Delas in immateriella, materiella och finansiella. I verksamheten förekommer främst materiella, såsom maskiner och inventarier. Kriterierna för att klassificeras som en materiell anläggningstillgång är: anskaffningsvärde över ett prisbasbelopp (52 500 kr år 2023) och en ekonomisk livslängd längre än tre år.
Anskaffningsvärde	Inköpspris inkl. ev. kringkostnader för en anläggningstillgång. Anskaffningsvärdet skrivs av under fastställd avskrivningstid.
Avskrivningar	Avskrivningar varje månad fördelar kostnaden för en anläggningstillgång över den ekonomiska livslängden.
Balanskonto	Konto i Balansräkningen. Tillgångar (kontoklass 1). Skulder (kontoklass 2). Se Kontoplan.
Balanskrav	Balanskravet enligt kommunallagen innebär att intäkterna ska vara lika stora eller större än kostnaderna varje år och ett eventuellt negativt resultat ska återställas inom tre år.
Balanskravsresultat	Balanskravsresultat innefattar resultat efter balanskravsjusteringar, samt eventuell reservering eller användning av medel till resultatutjämningsreserv.
Balansomslutning	Totalt kapital, summan av alla tillgångar respektive skulder.
Balansräkning	Sammanställning över tillgångar, skulder och eget kapital vid en viss tidpunkt, t ex på bokslutsdagen.
Betalningsberedskap	Betalningsberedskapen definieras som medel på bankkonto, ej utnyttjad checkkredit, bekräftade ej utnyttjade kreditlöften eller likvida tillgångar inklusive räntebärande tillgångar som kan omsättas inom fem dagar i relation till ett genomsnitt av totala utbetalningar per dag de senaste 12 månaderna. Betalningsberedskapen för Region Örebro län ska vid varje tillfälle uppgå till minst en månads betalningar.
Bokslut	Resultaträkningen avslutas mot balansräkningen och periodens resultat fastställs. Bokslut görs per 31 juli och 31 december.
Bruttonationalprodukten, BNP	Ett av de viktigaste samhällsekonomiska måtten. BNP beskriver storleken på Sveriges ekonomi genom att mäta värdet av varor och tjänster.
Delårsrapport	Alla regioner ska upprätta en delårsrapport minst en gång under räkenskapsåret för verksamheten och ekonomin. Delårsrapporten innehåller resultaträkning, balansräkning, driftredovisning, kassaflödesanalys med mera. Upprättandet av delårsrapporten styrs av lagregler och rekommendationer.
Effektmål	Effektmålen ska visa vilken effekt som Region Örebro läns verksamheter, huvudprocesser och interna processer med mera, förväntas bidra med till nytta för invånarna och samhället. Effektmålen är långsiktiga, en mandatperiod eller längre. Kopplat till effektmålen finns indikatorer som ger möjlighet att bedöma graden av måluppfyllelse. Till effektmålen kan det också finnas strategier som ska beskriva ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås.
Ekonomi	Hushållning med begränsade resurser.
Ekonomi i balans	Se balanskrav.
Ekonomisk livslängd	Den tid en anskaffad resurs har ett ekonomiskt värde. Tre års ekonomisk livslängd krävs för att en anskaffning ska betraktas som en anläggningstillgång.
Finansiella intäkter/-kostnader	Till finansiella intäkter hör exempelvis utdelningar på aktier, ränteintäkter och vinst vid försäljning av värdepapper. Kostnader är räntekostnader och förlust vid försäljning av värdepapper. Finansiella intäkter och kostnader är en post i regionens resultaträkning.
Förvaltning	Ett begrepp i konteringen för varje styrelse/nämnds verksamhet.

Benämning	Förklaring
Generationsprincipen	Definieras som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar.
God ekonomisk hushållning	I god ekonomisk hushållning inryms generationsprincipen (ovan) och även regionens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Praxis för regionsektorn är att ha 2 procent kvar av skatter och statsbidrag i slutet av året, det vill säga att resultatet ska vara minst 2 procent av skatter och statsbidrag.
Inbetalning	Pengar betalas in.
Indikator	Kopplade till effektmålen, är mätbara och ger möjlighet att bedöma graden av måluppfyllelse. Beskriver tillståndet/utveckling för effektmålet och kan vara kvalitativt eller kvantitativt.
Ingående balans	Saldo på ett konto i balansräkningen vid en periods början. Balansräkningens ingående balanser förs över från föregående år. Jfr resultaträkningen som alltid är tom vid årets början.
Inkomst	Ersättning för utförda prestationer.
Intern kontroll	Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten. Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig. Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.
Internkontrollplan (IK-plan)	IK-planen ingår i respektive nämnds verksamhetsplan. IK-planen omfattar väsentliga risker utifrån nämndens ansvarsområde samt åtgärder för att hantera dessa risker.
Internränta	Räntesats som används vid beräkning av ränta på investeringar. Räntesatsen fastställs årsvis enligt rekommendation av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
Intern styrning	Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag. Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.
Intern styrning och kontroll (ISK)	Intern styrning och kontroll (ISK) är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten.
Intäkt	Periodiserad inkomst. Värdet av periodens utförda prestationer.
ISK-bedömning	Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen (KL) 6 kap. 6 §. Med tillräcklig menas att processen för den intern styrning och kontroll ska vara ändamålsenligt utformad efter verksamhetens förutsättningar, art och omfattning. Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll. Vid uppföljningen av helår ska förvaltningar och nämnder göra en bedömning (ISK-bedömning) om den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig. Regionstyrelsen gör sedan utifrån sin uppsiktsplikt en samlad bedömning i årsredovisningen.
Kostnad	Periodiserad utgift. Värdet av periodens förbrukade resurser.
Kvalitet och utveckling	Region Örebro läns kvalitets- och utvecklingsarbete – fem övergripande strategier. 1. Region Örebro län skapar värde tillsammans med dem vi finns till för. 2. Region Örebro län leder för hållbarhet 3. Region Örebro län involverar och motiverar medarbetare. 4. Region Örebro län utvecklar värdeskapande processer. 5. Region Örebro län förbättrar verksamheten och skapar innovationer.

Benämning	Förklaring
Kundfordringar	Finns på balansräkningens tillgångssida. Fakturerade belopp för utfört arbete, som ännu inte betalats av kund. 30 dagars kredittid lämnas som regel. Jfr Leverantörsskuld.
Leverantörsskulder	Finns på balansräkningens skuldsida. Fakturor som har erhållits men ännu inte har betalats utgör leverantörsskulder. 30 dagars kredittid ska avtalas. Jfr Kundfordringar.
Nettoinvesteringar	Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag
Nettokostnad	Verksamhetens intäkter minus verksamhetens kostnader.
Nettokostnadsutveckling	Skillnaden i nettokostnaderna mäts mellan två olika perioder och visas i procent. I regionsektorn mäts nettokostnadsutvecklingen månadsvis, där man jämför nettokostnaderna för den innevarande perioden med samma period föregående år. Ett sätt att bedöma om nettokostnadsutvecklingen är för hög är att sätta den i relation till något. Till exempel kan man jämföra den med utvecklingstakten för skatter och statsbidrag, det vill säga den intäkt som ska täcka nettokostnaderna om man ska ha en ekonomi i balans. Ett annat sätt att bedöma nettokostnadsutvecklingstakten är att jämföra den med den rådande inflationen.
Omslutning	Med balansräkningens omslutning avses totalsumma Tillgångar, vilket är samma som totalsumma Eget kapital och Skulder.
Omsättning	Summa intäkter i resultaträkningen. För Region Örebro län brukar omsättningen definieras som samtliga intäkter, d.v.s. verksamhetens intäkter, skatter och generella bidrag samt finansiella intäkter. Jfr Omslutning.
Omsättningstillgång	Tillgångar som avses omsättas inom ett år, t ex Kundfordringar, Kassa och Bank. Jfr Anläggningstillgång.
Periodisering	Inkomster och utgifter periodiseras för att fastställa periodens intäkter och kostnader, d v s resurstilldelning/-förbrukning under perioden.
Perspektiv	Regionfullmäktiges verksamhetsplan är på övergripande nivå utifrån invånar- och samhällsperspektiv. Verksamhetsplanen innehåller en struktur med perspektiv som är särskilt viktiga för att styra mot visionen - perspektiven invånare och samhälle, process och resurs.
Resultat	Intäkter minus kostnader. Resultatet blir ett överskott (+) eller underskott (-).
Resultaträkning	Sammanställning av periodens intäkter och kostnader. Skillnaden mellan intäkter och kostnader utgör periodens resultat.
Resultatutjämningsreserv	Från och med 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas i balanskravsutredningen för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel. Följande riktlinjer för resultatutjämningsreserv gäller för Region Örebro län: Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsutredning som överstiger 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning om det egna kapitalet är positiv. Om det egna kapitalet är negativt, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när reservering får ske i stället uppgå till 2 procent.
Rullande 12(-månader)	Att visa omsättning, nettokostnadsutveckling eller andra resultat som ett årsresultat till och med den senaste månaden. Istället för att löpande bara visa förra månadens omsättning och en gång om året visa ett helårsresultat, så kan man med ”rullande 12" få ett nytt årsresultat varje månad.
Rättvisande resultat	Periodens intäkter och kostnader är fastställda (genom periodisering) samt redovisade inom den ansvarsenhet där verksamheten bedrivits.
Semesterlöneskuld	Värdet av personalens sparade semesterdagar bokförs i balansräkningen. Skulden räknas om månadsvis. Semesterlöneskuldens förändring bokförs i resultaträkningen som förändring semesterlöneskuld.

Benämning	Förklaring
Självfinansieringsgrad	Kassaflöde från den löpande verksamheten (återfinns i kassaflödesanalysen) dividerat med nettoinvesteringar.
Skulder	Balansräkningens kreditsida. Exempel på skulder är leverantörsskulder, avsättning till pensioner och semesterlöneskuld.
Skuld för övertid, jour och beredskap	Värdet av personalens intjänade, ej utbetalda ersättning för övertid, jour och beredskap bokförs i balansräkningen. Skulden räknas om månadsvis och förändringen bokförs i resultaträkningen.
Soliditet	Soliditeten anger hur mycket av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare är den långsiktiga finansiella handlingsberedskapen. Eget kapital dividerat med totalt kapital.
Strategi	Strategier beskriver ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt, arbetsmetoder och arbetsprocesser, för hur effektmålen ska uppnås.
Tillgångar	Ena sidan av balansräkningen. Den delas upp i Anläggningstillgångar (t ex byggnader, maskiner, inventarier) och Omsättningstillgångar (t ex kundfordringar, kassa och bank).
Utbetalning	Pengar betalas ut.
Utfall	Ackumulerade saldon på konton i resultatrapporter. Jämförs ofta med budget eller föregående periods utfall.
Utgift	Resursanskaffning, t ex materialinköp och löner.
Utgående balans	Saldo på ett konto i balansräkningen vid periodskifte. Utgående balans förs alltid över till nästa period. Jfr ingående balans.
Utgående moms	Region Örebro län bedriver huvudsakligen verksamhet som inte är momspliktig (som hälso- och sjukvård), men är momsregistrerat och debiterar utgående moms vid försäljning av vissa varor och tjänster. Debiterad utgående moms bokförs på balansräkningens skuldsida och betalas in till Skatteverket i samband med skattedeklarationen varje månad.
Verksamhetsplan	Regionfullmäktiges beslut om verksamheten kommande år samt budget och investeringar. Varje nämnd/regionstyrelsen samt förvaltningar upprättar i sin tur egna verksamhetsplaner utifrån regionfullmäktiges plan.
Årsredovisning	Alla regioner ska för varje räkenskapsår upprätta en årsredovisning innehållande resultaträkning, balansräkning, driftredovisning, kassaflödesanalys med mera. Upprättandet av årsredovisningen styrs av lagregler och rekommendationer.
Över-/underskott	Skillnaden mellan intäkter och kostnader som redovisas i resultaträkningen. I privata företag kallas detta vinst (överskott) eller förlust (underskott).